نتایج الفنون من مؤلف نوعی افندی
رحمة الله علیه

از کتب مصطفی نجیب رفیقه
مکتوبی عصمت
صدر عالی

وبه | بسم الله الرحمن الرحيم | نستعين

حمد بی حد احد بی ابتدایه که الف اسم ذاتی هر ابتدایه اول
و هر انتهایه منتهادر • و شکر لا یعد لنعمتی غایتسز
که نعم عامه فخام کبرا • بلکه نعم سایلان صغار ضعفادر •
ملکوتی معاونیدرکه چوکان تکوین ایله کوی آسمانی کردان
و تمکین تمکین ایله بساط زمینی مقهور فرمان قلدی • قهاردر که
عموم عموم عصمت رسول دافع اولمز • و حلیمدر که جواز
لطفنه زوجیت فرعون مانع اولمز • قطعه المنشیه الٰهی
مقدس ز تشریف جاه • منزه ز تائید خیل سپاه • معلی
ز توصیف اهل بیان • مزکی ز تعریف نام و نشان •
مصفا ز آلایش فکر ما • معرا ز آرایش ذکر ما • نه کس را
بذاتش بدانش ظفر • نه دلرا ز انشای صنعش خبر • مجرد
ز ترکیب و وهم و خیال • بری از سخنهای اهل ضلال مناجات
الٰهی تاب تهور که خلق الانسان عجولا آیتندن کانون
دلده مشتعلدر آب زلال صبر جمیل ایله زایل قل و دیده
عبرت بیننه که ظلام غیظ و شهوت پرده دار اولمشدر
بارقهٔ شمع هدایت • و اشراق صبح سعادت ایله تار و مار ایله
رباعی یا رب که غریق لجهٔ عصیانز • آوارهٔ کوی حیرت
و حرمانز • اتدکلریمزه هپ پشیمان اولدق • لطفک قپوسی
سائل غفرانز • نثر الٰهی اول کون که شراب زندگانینک

صوک قدحی ایچلوب شیشهٔ وجود شکست اوله مجلس
حشر کتب بد مستلر ندن قلمه • الٰهی اول کون که میزان عدل
قورلوب محسنه مکافات مسیئه مجازات قسمت اولنه •
فیض فضلکله ابو القاسم شفاعتندن بهره ور ایله • نعت
سید المرسلین • و ذکر آل و اصحاب کزین • ابو القاسم
اول رحمت عالمین • رسول کزین مفخر مرسلین • انک
ذاتیدر جمله یه مبتدا • حضور ویردی اندن تمام انبیا • انک
نوری صوبینه بی ریب و شک • دونر انجم و اسبابی
فلک • وجودی اولوب در بحر علوم • قورلدی نظام
وجود و عدم • علیه ازهر الصلوات ما ترنم العنادل
علی الشجر • و انور التحیات ما تزین الشجر بالنور و الثمر •
و علی آله و اصحابه صاحبی محاسن الانار و مطائب السیر •
بعده بو حقیر پر تقصیر نظم جان کعبه سنک بولنده ساعی
دل تشنه و بی قرار نوعی • مستسقی عطشان کبی
دریا کشان فنون • و حریص وصلت جانان کبی سر مرتبه
سکون بولموب تحصیل کمال ایچون مه کبی چراغم صبحه
جمع مقدن هلال • و هر بر نو خط کتابک عشقی ایله
زاویهٔ تجردده بی صبر و مجال ایدم رباعی تا اولدی کوکل
بستهٔ زنجیر رسوم • قورتلمدی اول دغدغه دن نفس
ظلوم • کوندز نیچه ایلر الم خلق کران • بخیز اولورسم
نه عجب نیته که موهم • علوم نافعه دن فارغ اولسم کاهی

۵۵

کاهی عندلیب ناطقه افغان روایاتدن فنون حکا
نغمه پرداز وکاهی چمن زار مناقب اسلافدن
گلچینلکله پرده ساز لغ ایدردی بالجمله کسب فضائله
مائل و شهد الجهد احلی من عسل الکسل ایله عامل ایدم
اما تصرفات دهوردن کوشهٔ فراره تنحی و تحویلات
اموردن جانب ثباته تجنب التمشدم رباعی محو اولمامقی
صورت آثار وجود ثبت اولمدی دل لوحنه اسرار
شهود هر گلشن سیراب طوبت شکل سراب نابود
کورندی کوزمه چرخ کبود فقر ناگاه کمیت خامهٔ خلیع العذار
صوب تألیفه مسیر وبلبل طبع بی قرار سمت تصنیفده
آغاز نقش تحریر ایتدی اگرچه ساحل بحردن جویای
کوهر وسرمایهٔ قدمده ایکن طالب افسر اولمق دأب
عاقل دکلدر زیرا من صنف فقد استهدف ان احسن
استعطف وان اساء استقذف ودیمشلردر
المرء فی فسحة ما لم یقل شعرا او یؤلف کتابا خصوص کلام
ممکن دکلکه حسن ترتیب بولسه خطادن تهذیب اولنمز
مع هذا اداء معناده واقع اولان نظم اشعار و انشا
سخنک نقاط و حروفی ثمرهٔ سر قلم و الفاظ ظرف
لسانلردر اما نظر کرامت ایله ناظر و دامن عفو ایله نقصینی
ساتر اولیجق رشحهٔ قلم کرم ایله عیبنی غیب ایدرلر اعتماد
علیه بر مجموعه جمعنه نصب خاطر ایتدم که بر قاچ معتبر

علومدن علامت ورسوم انده بیان اولنه زیرا هر
علومده بلوغ کمال امر محال و محض خیالدر نیته کم دیمشلردر
شعر ما حوی العلم جمیعا رجل لا ولو مارسه الف سنة
انما العلم صنوف جمة فخذوا من کل صنف احسنه ترجمه
کسبه قابل دکل جمیع فنون کشی بیلک دیلر ایسه جد و طلب
لازم اولان نفایسین اخذ ایت وحی نفس نفیسه هر
نفع ما لا یدرک کله لا یترک کله باری بو کتابه بو جهتنه
نظر ایدن فی الجمله فضیلت علومدن بی بهره و محروم اولمز
هر دوحه دن بر برک تر وهر نهردن بر قطرهٔ کمتر
حاصل ایدر اگرچه بودرر منظومه کتب مشهوره ده سلک
بیانه منتظمدر اما قعر دریاده اولان گهردن ساکن ساحله
نه حاصل و تحت الارض طلوع ایدن اخضردن فوق
الارض اولنه نه نور واصل اوله غواص فکرت بیرا غوطه
ایتمک کرک که بر در باقیمت اله کتوره وبو مختصر بعض
کتب معتبره دن ترجمه ایدوب الحاق ایتدم که اکثر مسائلی
قطب الکاملین ذو المدارج والمعارج امام غزالی حضرتنه
نسبت اولنور یواقیت العلوم آدلو کتابدن و بعض
مسئله سین حضرت عبد الرحمن بسطامینک فواتح مسکیه
و موضوعات العلوم آدلو کتابدن و رسائل اکابردن و
و کتب معتبره دن انتخاب ایدوب مختصر قبوری اون
ایکی فنه ممتاز و مشتمل قلدم که فلک ذات البروجه مماثل

شهرهٔ منازل اوله و هر فندن اوج مسئله نمودار وجود
اختیار ایتدم که هر بری موالید ثلثه کبی زبدهٔ ارکان و نتیجهٔ
امکان اوله ولا آثار علی المؤثر برهان و هر مسئله فنک
کتب معتبره سندن محللرندن کماهی اخذ ایدوب مخدرات
معانیسن لباس لسان ترکیده جلوه کر مفید مختصر قلدم و هر
فنک تعریفنی و موضوعنی و فندن غایت و غرضنی ایدوب
و اول فنده اولن کتب معتبرهٔ وجیز و وسیط و مطول
و بسیط اعلام کتاب و القاب مؤلفین ایله اعلام
ایتدم و کتابک اولنه جوان فاضل حکایتن عنوان ایدم
که مسائل جلیله یی مشتمل و آخرینه قصهٔ بشیر و شادان
کتوردم که سبب مسرت جان و دلدر تا که داعیهٔ
جد و طلب و باعث شوق و طرب اوله نته کم افاضل
علما نتایج کبیرات الامور صغیرها دمیشلردر و مدة طلبده
هر فندن جمع ایتدکم مسائل مهمه که فهمی اسهل و نفعی اشمل
اوله هر محلده مناسبتی ایله درج ایتدم و اول سببدن
کتاب نتایج الفنون دیو آد ویردم بعد الاتمام جناب
نهال بی مثال حدیقهٔ خاقانیت و بدر با کمال آسمان سلطنت
آفتاب سپهر سعادت و عدالت حبة القلب جهانداری
قرة العین شهریاری دیباجهٔ دیوان فرمان دهی طراز
خلعت شاهنشهی لطف ملخص و نور مشخص باری
سایهٔ اخص پروردکاری یعنی مقدمات دولت

کبی

و سلطنتدن عمده و نتیجه و ابتدا ابداع و ایجاددن
نهایت و خاتمه بلکه بو امور مرتبه نک مرورندن
فایدهٔ مترتبه و بو جمهور جمع حضورک تقدیم و تاخیر
غرض اخیر و غایت متناخره نظم آیت تأیید باری
صورت امن و امان معنی آیات نصرت مهدی
آخر زمان درّ بحر سلطنت درّی اوج معدلت
آفتاب برج دولت ظل ربّ مستعان شاه کسری
جاه دارا منقبت سلطان مراد خسرو جمشید قدرت
داور کیتی ستان حضرت فاروق و حیدر سطوت
و عثمان حیا پرتو نور چراغ دودهٔ عثمانیان
ظل ممدود و سحاب کبریاسندن انک باده شور
صالنمه فرکاه سپهر سایبان قامت موزونی
اقامت شرعده سرو بوستان فاستقم و رایت
رأی رصینی فیض تعلیم معلم فاستوادن متعلم فهرست
فنون مکارم اخلاق قانون متون مناظم آفاق ناظر
ناموس شریعت و حقیقت کاسر ناموس ملت کفر و
ضلالت صد هزار سر تاجدار عصرنده سر کشلکله
تاج رمح ابدار و پنجهٔ حیدر ذو الوقار دهشت شو
تاجدارده منقوش اولان صورتی جایندن شمار اولنوز
بر شاه فلک درکاهکدر که آکا وقار و سکینت لازم
ماهیت و زهد و عصمت داخل حقیقت اولمشدر نظم

ندن

کندن

شهنشاه عادل که در عدل وجود، عدیلش نیاید دگر در
در وجود، جهان را ببخشید داد دیگر، لقای جمالش مراد دگر
الهی بود تا فلک را مدار، وجود شهنشه شود پایدار
سلطان بن سلطان، سلطان مراد خان بن سلطان
سلیم خان، ادام الله تعالی وابقاه، وازال عدوه وافناه
الی انقضاء الحیوة والایمان، نظم هذا اینیله سعادتیله اولا وجود
جهانده دایم، زمین متابع زمان مطاوع فلک مقاوم
ملک ملازم، حضرت باسعادتلرینک شرف ذکر نام همایون
بو نامهٔ نامی یه سبب ابهت واحترام، وداعی توقیع تام
وتوقیر ما لاکلام قیلندی، مرجودر که من بعد محاسن مقال
مجلای صورت قبول اصحاب اقبال اوله، بمنه وکرمه الجلیل
المتعال ذکر ترتیب فنون علم تاریخ، علم حکمت، علم هیئت
علم کلام، علم اصول علم خلاف، علم تفسیر، علم تصوف
علم تعبیر رؤیا، علم رقی وافسون وطب، علم فلاحت، علم
نجوم، علم فال وزجر، وعنوان کتاب بهجت نما، علم تواریخ
انبیا وامرا، وذکر اساطین حکما، فلمشتدر، زیرا اگر چه زبدهٔ
معارف معرفت ذات الله، وعمدهٔ علوم علم صفات الله در
اما بو مقایه کمال وقوف آثار بدیعه دن موقوفدر که استدلال
حسبیله، اولا علم تاریخ مبدأ عالم وابتداء ظهور بنی آدم
موقوفدر، ثانیا علم طبایع موالید ثلثه وامهات وترتیب
اجناس وانواع علویات وسفلیاته مربوطدر، ثالثا علم

هیئات اجرام افلاک وطبقات نار وهوا
وآب وخاکه لمنوطدر، سبب بودر که علم تاریخی
علم حکمت تعقیب ایتمشدر، بعد ذلک عمدة الفنون
علم اصولدن ذکر اولنمشدر، سایرینی دخی نظم وفق
علی الترتیب بیری بیرینی تعقیب ایتمشدر، اما جمله‌دن
مقصود معرفت ذات معبوددر، قال الله تعالی
وما خلقت الجن والانس الا لیعبدون ای لیعرفونی
معلومدر که شرف علم شرف معلوم حسبیله‌در،
ودلائل توحید وبراهین معرفت صمصام خونریز
اهل ضلال وعبد عنددر، قال الله تعالی بل نقذف بالحق
علی الباطل فیدمغه فاذا هو زاهق، نته کم اخبار خلفاده
کلمشدر، حکایت روایت اولنور که ادیان باطله دن
بش نفر جهلا، بری جهود، بری گبر، بری ثنوی، بر باطنی
بر برهمنسا، خلفای بنی عباسدن امیر المؤمنین واثق
بالله اوکنه جمع اولدیلر، وعلمای اهل اسلامدن بر
جوان ماهر اول مجلسده حاضر بولنوب، واثق بالله
اول جوانه بیوردیکه، بو جهوده دینلرینه متعلق سؤال
ایله گوره لم انلردن جوابه مجال اولورمی، سخن گفتن با جهود
جوان فاضل، جهوده جانبه متوجه اولوب دیدی که
یا اخا الیهود نیچون نبوت محمد علیه السلام انکار
وانکار گوره، اعراض ایدرسز، جهود عنود جواب ویروب

دیدکه انکارمز سبب بودرکه محمد علیه السلام امر ایتدو
خلافن امر ایمشدر امر اولك خلافن امر ایتمك بدادر
بداکشتن رای در یعنی پشیمانلق ایتمکدر حکیم دانایه
پشیمانلق ناسزادر جوان سخندان ایتدی سز
دیمزمیسزکه خدای تعالی بزه منزه کیمکه فرمان ایتدی
وفرق نیل اندمکان طوتدف جهود دیدکه بلی
جوان دیدکه خدای تعالی بیورمدیمی که تیهدن حضرت
وینه بیت المقدسه عودت ایدك جهود ایتدی بلی
جوان دیدکه پس امر مذکور دخی بدا اولور وبدا حکیمه
ناروا اولور جهود جواب مبهوت اولدی
بومقامده تحقیق مرام بودرکه طائفه یهود لعنهم الله
نسخ حکمه انکار وشریعت موسی علیه السلامك تأبیدنده
اصرار ایدوب دلائل نقلیه وعقلیه ایراد ایتمشلردر
اما دلایل نقلیه لرندن کتب اصولده مذکور اولانك
مشهوری بودرکه حضرت موسی علیه السلام تمسکوا بالسبت
ای بالعبادة فیه ما دامت السموات والارض دیمشدر
وبو خبر بزه تواتر ایله منقولدر وتوراتده مسطوردر دیرلر
وشریعتی لا تنسخ وانا خاتم النبیین دیمشدر جمله
متواتردر دیو زعم ایتدیلر اما بز اولا تحریف کتابله
جواب ویروب ایدرزکه مذکور الکزده اولان توراته
ایمان بزه واجب دکلدر زیرا سزك تمسك ایتدیکلریکوز

توراتك نقلنده تواتر باقی دکلدر زیرا بنی اسرائیل اصحاب تواریخ
بو قوله متوافقلردر وقتاکه بخت نصر بنی اسرائیله
مستولی اولدی رجالن قتل وذریلرن سبی ایدوب
اسفار توراتی احراق بالنار ایدوب روی ارضده
حافظ تورات قالمدی بعده زعم ایتدیلرکه الله تعالی عزیره
بخت نصرك الندن خلاص اولدقده توراتی الهام ایدر بعض
احبار یهوددن مرویدرکه حضرت عزیر آخر عمرنده انزل
ملهم اولان توراتی یازوب شاگردینه ویردی وبنی
اسرائیل توراتی شاگرد مزبوردن اخذ ایتدیلر بو تقدیرجه
احکام تورات شاگردله ثابتدر خبر واحد خود مفید
علم اولمز وبعض احبار یهود زعم ایتدیلرکه شاگرد
تورات مزبورده زیاده ونقصان وتحریف ایده
پس بو تقدیرجه موثوق به اولمز وزعم احباره بولندی
تورات نسخه لری اوچدر برکسی قبائیه الندهدر وبرکسی
نصاری الندهدر وبرکسی سامریه الندهدر ونسخ تورات
اعمارده زیاده اختلاف اوزرهدر اما نصاری الندهکی
اولان توراتده دنیانك واهلنك لبثنك عمرلری اوچیوز
بیلدن زیاده در ومسیحك خروجنه ورسول آخر الزمانك
ظهورینه وعد واردر وبونلرك خروجنده تحریمنك
ارتفاعنه دخی وعد واردر پس ثابت اولدیکه نقل
ایتدکلری تأبید دین وتحریم حضرت موسایه افترادر

العياذ بالله ولئن سلم ذكر ايندكلري كلام توراتده
مكتوب اولسون اما دوام مزبور طول مدتدن عبارت
اولسون وانا خاتم النبيين قولنده ملام عهد ايجوندر
مراد زمانه انبيا سيدر وبو قصه معروفدر كه حضرت
موسى دورنده دورت بيك مبعوث نبي وار ايدي
بر كون حضرت موسى صلوات الله عليه وسلام جبرائيل
عليه السلامي هواده طيران ايدوب اول نبيلره الله
تعالى جانبندن انزال وحي ايدر كن كورر حضرت موسايه
غيرت غلبه ايدوب الله تعالى امر ايله دورت بيك نبينك
روحي بر كيجه ده قبض اولندي وانا خاتم النبيين كلامي
اول مقامده وارد اولدي اول تقدير جه معنى اول
هلاك اولان انبيانك خاتمي يم ديمك اولور ودليلنا
سمعا على جواز النسخ بل على وجوده المستلزم لجوازه اهل
اسلامك جواز نسخه بلكه جوازي مستلزم اولان وجود
نسخه دليل سمعيلري بودر كه نكاح اخوات شريعت
آدمده موجود ايدي بعده منسوخ اولدي وكذلك
جزؤي ايله استمتاع حلال ايدي زيرا حضرت حوا
آدمك ضلعندن مخلوق ايدي صكره منسوخ اولدي
وجمع بين الاختين شريعت يعقوب عليه السلامده مشروع
ايدي منسوخ اولدي و يوم سبتده عمل ايتمك شريعت موسادن
اول مشروع ايدي منسوخ اولدي زيرا يهود منقلدر

سبت شريعت موسايه مخصوص اوله ورفع اباحت
اصليه بزم قاتمزده نسخدر زيرا ناس جميع زمانده
مهملا ترك اولنمامشدر البته بر وقتده عالم بر حكم و
بيان ايدر شريعتدن خالي اولمز پس اباحت في تحريم
جميع اشياده شريعت ايله ثابت اولنجق اباحتك رفعي
رفع حكم شرعي اولور رفع حكم شرعي خود نسخدر اوله نسخه
قائل اولميان ملت كه يهوديلردر كه ملزم اولورلر
وقال في السفر الرابع من التوراة كل عبد خدم ست سنين
يعرض عليه العتق فان لم يقبل نقبت اذنه ويستخدم ابدا
ثم قال في موضع آخر يستخدم خمسين سنة ثم يعتق
في تلك السنة وامثال ذلك كثيرة يعني توراتك بعض
جزونده هر قولكه التي ييل خدمت ايده اكا عتق عرض
اولنور اكر قبول اتمز ايسه قولاغي دليتوب ابدي قول اولا
بعده موضع آخرده ديديكه اللي ييل قول اولا نيلو بعده
اول سنه ده آزاد قلنور بونك امثالي يعني حكم ثاني
حكم اولي نسخ ايتمك كتب الهيه ده چوق واردر اما تو
نقل اولنديغي طائفه يهودي نسخك وجودنده كندو
كتابلري ايله الزام ايچوندر والدليل العقلي لهم وطائفة
يهودك حجت عقليه لري اولدر كه البته الله ورسول
اللهدن بر امر واقع اوله مأمور بهك يعني امر اولنان
شئيك حسننه دلالت ايدر ونهي واقع اوله

منى

نيلور

راتدن

ل

ابدي

منهی عنهك یعنی نهی اولنان شیئك قبحنه دلالت ایدر.
پس امر اولنان حسن نسخ اولنه حسنی زایل اولوب
قبیح اولماسی ایجاب ایدر. و نهی اولنان قبیح نسخ اولنه
قبحی زایل اولوب حسن اولماسن اقتضا ایدر. کویا نسخ
بدا ایجاب ایدوب عاقبت امورده جهل اسنادینه
ایدر. تعالی الله عن ذلك علوا کبیرا. و جواب بو ملیدرکه
بر فعل آزا اولورکه بر وقتده مصلحت نافعه اولور بر وقتده
اولمز. مثلا شرب دوا کبی. و فی هذا حکمة بالغة لیس شیء
واحد بر زمانده حسن بر زمانده قبیح اولمق جائزدر. کذا
فی شرح جامع الاسرار للمنار و غیره من الکتب الاصولیة.
سخن گفتن با ترسا بوکره. واثق بالله جوانه نکاه ایدوب
ای جوان منم ساکا دخی خطاب ایدوب سؤالی وارنه
جواب ویردیکك جوان دانا دیدکه ای ترسا طریق
نسطوریانمی طوترسن یا طریق یعقوبیانی یا ملکانیان
ترسا دیدکه طریق یعقوبیان جوان دیدکه انلرکه نسطور
و یعقوب و ملکا رؤسای ترسا ایدی. حق عیساده
اعتقادلری ندر انلرك سبب ندر. ترسا دیدکه قدیم مریم ایله
متحد و عیسی انلردن متولد اولدی. جوان دیدکه قدیمك
حادث ایله تضادی واردر. نیجه مریم ایله اتحادی نه در
بیان ایت قدیم مثلا شیء اولوب حقیقی مسدامی اولدی بالذات
حالنده منقرر میدر. ترساده مقاله مجال اولمیجق طریق

نسطوریانه انتقال ایدوب دیدکه بن قول نسطوریانی
قابل و انلرك کتابی ایله عاملم. جوان دیدکه انلرك
حق عیساده کلامی تمامی ندر. ترسا ایتدی قدیم
بالذات انك مریم ایله اتحادی ارادت ایله در. و ایله دکل
جوان دیدکه بزم دخی ایمانمز بودر. انما امره اذا اراد
شیئا ان یقول له کن فیکون. عیسی ارادت ایله موجود
اولوب دعوی اتحاد نابود اولدی. ترسا بوکره جوابه
مالك اولمیوب طریق ملکانیانه سالك اولدی. جوان دیدکه
انلرك قولی ندر. ترسا ایتدیکه قدیم ایکی جوهردر. بری الهی
بری زمینی جوهر زمانی مریم ایله متحد اولوب انکسندن مسیح
پیدا و آکاه اولمغه سزا اولدی. تبین یا سوت ایله متحد اولوب
مخلوق ایله برابر اولمدوغی ظاهردر. سخن ترسا منقطع اولوب
واثق بالله کبر ایله دخی مباحثه یه امر ایلدی. سخن گفتن
با کبر. جوان سخنی بو زمین طرف کبره طوتوب ایتدی سویله که
صانع عالم و معبود بنی آدم بر میدر. کبر دیدکه ایکیدر.
جوان سببدن سؤال ایدیجك کبر بی ادب دیدکه عالم
افعالك اصلی ایکیدر. بری خیر و بری شر. فاعل خیر لایق
دکلدرکه شری خالق اوله. جوان دیدکه نیچون لایق اولمز
ترسا ایتدی زیرا فاعل خیر خیردن بهتر و فاعل شر شردن
بدتر. پس اکر یزدان فاعل شر اولورسه لازم کلورکه شردن بدتر اوله
جوان دیدکه الآن ثابت و مقرر میدر شر فعل اهرمن واهر

صنی لف نشر قندیده ایدر مشترکون خواف
عنده در اعلی عده اولمنه اندر و انلر ابدر اکه
تنزا ایچون الله اعظمك عقوبتنه ابلمت و
بوقدر بیت ملائکه دن بر ملکك صورتنی تجویز
ر عظمه و سببی اتخاذ ایدوب اکا عبادت ایدر لر
بو اعتقاد ایله کیم اول ملك مرسا کیبی اولور فلری
شهرك مدبری و حافظی اوله طائفه تنزیه
تنویه درکه اثبات قدیمین ایدر لر بوینه
و بری ظلمت طائفه ثالثه نصارادر که
قسطنطین ملك بونلرك دیننه داخل اولوب
اول آیینی صحیح اوزره ابدر لر بو جبر
خدایه و بنوت عیسا یه اعتقاد ایدر لر
وار ایدی اما قسطنطین نصر الله ایله عصر
مختلف اولدیلر او ایل نسطوریه عیسی ابن الله
دیدیلر او ایل یعقوبیه ابن الله دیدیلر
ب او ایل ملکانیه اله اوج جز
دیدیلرکه الله تعالی جوهر واحددر و ارد یعنی اوج
ایچون اقانیم ذاتیه ب سخنه
خواص جوهریه تا ندر اقنوم اب رح
ذاندر اقنوم ابن که کلمه در اقنوم روح
القدس درکه حیاتدر و بو اقانیم ثلثه
جوهریته واحددر دیر لر و بعضیلر ایکی
تکمدر قایل اولدیلر و ملکا و یعقوب
و حلول نسطور هر بری بر شخصك اسمیدر
امام فخر رازی تفسیر کبیرده ایدر الله
تعالی ایچون ولد اثبات ایدن اوج
طائفه در بری کفار عربدر که ملائکه بنات
الله دیدیلر ایکنجی نصارادر که مسیح ابن
الله دیدیلر اوچنجی یهوددر عزیر
ابن الله دیدیلر

شردن بر شر اوله کبر دیدکه بلی جوان دیدکه پس جواب ویرکه
بواهرمن دیو وکک نه اصلدن پیدا ونه عنصردن بو
در کبر دیدکه فکرت یزداندن پیدادر بو وجهله یزدان
ازل آزالده فکر وخیال قیلدیکه هیچ کمسنه سنک حکومت
شاهیسنه مانع بر شریک منازع ظاهر اولامی یتین اول
فکریدن بر دیو منافر مخلوق اولوب نامی اهرمن اولدی
جوان ایندی چون دوکلی شر اهرمندن عیان واهرمن
فکرت یزداندن نمایان اولدیکه یزدان دوکلی شردن بتر
وجمیع شرده سردفتر اوله نعوذ بالله من شر الشیطان کبر
لعین دم بسته اولوب جوانه تحسین اولندی سخن گفتن
با ثنوی جوان واتقی بالله امری ایله ثنوی یه التفات ایدوب
دینلرینه متعلق کلمات استماع ثنوی دیدکه بزم دینمزده ایکی
اصل قدیم مثبت بری نور بری ظلمت در نور بالطبع
خیر وحکیم وظلمت بالطبع شر وسقیم در وهر نسنه که عالمده
خیر در نوردن ظهور وهر نسنه که شر در ظلمتدن صدور
ایدر جوان دیدکه اکر ظلمت ونور بینم حضورمده اولسالر
بن انلره سؤال ایدردم که من الظالم منکما یعنی ایکیکزدن
قنغیکز ظالم اکر جواب نور دیرسه که ظلمت بنم سوزیمی کذب
وزور اولوب زور اشد شرور اولور نوردن خیر دکل
شر صدور اتمز واکر جواب ظلمت درسه که ظلمت بنم سوز
صدق اولور صدق خود خیر در ظلمتدن خیر صادر اولمز پس

ثنوی ملعون دخی مبهوت ومحزون اولوب باش
کریبان خجالته صالدی واتقی بالله آفرین ای جوان بو ملحد
حاسدی دخی اعتقاد فاسدنده الزام ایله دیدی
سخن گفتن با ملحد باطنی جوان ملحد باطنی یه نکران اولوب
سنداخی مذهبک بیان ایت دیدی باطنی دیدکه حق
تعالی خلقدن باطن ومستوردر مکر پیغامبر صادق یا امام
معصوم که انک معرفت شهودنه لایق اوله جوان دیدکه
سویله ای باطنی باطلی که پیغامبرک صدقی وامامک عصمتی
نه ایله مثبت اولور که قوللرینه اعتماد اولنوب کندولره
انقیاد اولنه باطنی ایندی صدق پیغامبر معجزه سندن
وعصمت امام کلام پیغمبردن معلوم اولور جوان دیدکه
امدی کوره لم معجزه نک ثبوتی قنغیدن اولدوغی تقدیرجه
انکله تشبث ایدلمز مابینی فرق حواس ظاهره ایله اولمق ممکن
دکل زیرا حس غلط ایلر اکر عقل ایله اولورسه عقل امور
باطنیه یه دلیل لازم کلور بو تقدیرجه حق مستور اولمز
ملحد سخنده متردد اولوب گفتاره اقتداری قالمدی
واتقی بالله بوردیکه جوان ماهره خلعت فاخر کیدیرب
ونعمت وافر بخشش قلوب وامر ایتدیکه راسب
تازی یه سوار ایدوب بازار بغداده اوزرینه زر
وسیم نثار ایتدیلر واول ملاعینی بردار خاکسار ایتدیلر
علم التاریخ علم تاریخ عبرت نمای عالم وبصیرت فزای

بنی آدمه کشفی و نتایج دهوره وقوف ایله مجرب امورده
و مدبر مصالح امور جمهوره ایدر منافعنه حد یوقدر علوم
ادبیه دندر تعریفه هو معرفة احوال الطوایف وترسومهم
وعاداتهم وصنایع اشخاصهم وانسابهم واموالهم الى
غیرذلک موضوعه احوال الاشخاص الماضیة من الانبیاء
والحکماء والملوک وغیرذلک والغرض منه الوقوف على
کیفیة تلک الاحوال وفائدته العبرة والنصح الکتب
المصنفة فیه تاریخ ابن کثیر وتاریخ طبری وتاریخ
ابن اثیر جزری وتاریخ ابن الجوزی ومرآة الزمان لابن
الجوزی سبع مجلدات وتاریخ شمس الدین خلکانی خمس مجلدات
تاریخ ابن حجر مجلدین وتاریخ صفدی مجلدات تاریخ جلال
الدین سیوطی مجلدات وتسیر الصحابة والزهاد مجلدات
وحلیة الابرار عشر مجلدات وتاریخ حاکم نیسابوری
وتاریخ بغداد کذلک وتاریخ الحکماء مجلده وکشف الغم
فی تاریخ الامم مجلدین الى غیر ذلک مسئله فی اول الزمان
ومبدا الدوران قال رسول الله صلى الله علیه وسلم ان الزمان
قد استدار کهیئته یوم خلق الله السموات والارض الى آخر
الحدیث قطب العارفین مولانا شیخ صدر الدین قونوی
احادیث اربعین شرحنده بو حدیث شریفک حلنده
افاده بویوردقلرینی شیخ اکمل الدین شرح مشارقده نقل
ایدرکه علوم الهیه نک استخراجی واسرار حکمیه نک کاشفلری

ن

کشف

کشف نام ایله بوبله خبر ویردیلرکه عرش اعظمک ابتداء
دورانی برج میزاندن واقع اولدی زیرا اعتدال حقیقی
اول مرتبه ده ظاهر اولدی فواتح مسکیه ده ایدر
ثم اعلم ان اول وجود الزمان کان فی المیزان یعنی
ابتدا زمان برج میزاندن اولدی بعده میزاندن عقرب
عقربدن قوسه قوسدن جدیه جدیدن دلوه دلودن
حوته وارنجه الله تعالى ارواح سماویه وصور اصلیه یی
جوف عرشده ابداع وایجاد قلدی بروج ستده
اولان حرکاتک مدتی یکرمی بربیک ییل اولدی بعده
حملدن سنبله یه کلنجه اولان بروج ستنک مدتی
حکمده اللی بیک ییل اولدی بعده دور سنبله نک اول
حکمنده نوع انسانی حکم ربانی ایله ظاهر اولوب خلعت
وجود کیدی ومدت دور سنبله یدی بیک ییلدر
رسول آخر الزمان صلى الله علیه وسلم یدی بیک ییلدن
آخرنجی بیک ییلده بعث اولندیکه برزخ جامعدر ودور
سنبله ایله دور میزانک احکامنی ودور میزان آخرته
مخصوصدر پس مبعث رسول الله دنیانک آخر ایله
آخرتک زماننده اولمشدر مثلا مبعث رسول الله یوم قیامتک
ما بینی اول نهاردن طلوع شمسه وارنجه اولان
زمان دکلودر تم کلام الشیخ رحمه الله ابتداء عالمده اقوال
معتبره ومشهوره چوقدر اما بو کتابده نوادر التزام اولنمشدر

بوعزیزک کلامی ذکرا ولنذی قال رسول الله صلی
الله علیه وسلم کان الله ولم یکن شیء غیره وکان عرشه
علی الماء وکتب فی الذکر ای فی اللوح المحفوظ کل شیء
ثم خلق السموات والارض یعنی عالم کتم عدمده ایکن الله
تعالی موجود ایدی وعرشی ما اوزرنده ایدی دخی لوح محفوظه
جمیع اشیایی یازدی بعده سموات وارضی خلق ایتدی
شارح مشارق اکمل الدین ایدر بو حدیثده دلالت واردر
اول مخلوقات بو عالمده ما اولوب سایر اجسام اکندن
خلق اولنه تلطیف ایله وتکثیف ایله سعید بن جبیر حضرتلری
بیورر که ابن عباسدن سؤال ایتدم که مانک اوزرینه
قرار ایتدی سما وارض مخلوق دکل ایدی بیوردیلر که ریح
اوزرنده ایدی لیس امدی نظر ایله حکمای جهله وسفهای
سفله نک قدم عرشه ذاهب اولدقلری محضا هوای
نفسلرینه راغب اولدقلریدر تم کلام الشارح بعده
عالم امکانده اول ظاهر اولان نباتیه دن زیتون
وصور حیوانیه دن هوائیه سندن اول نسر مخلوق اولدیکه
طایر معروفدر ومائیه سندن اول ماهی مخلوق اولدی
بو جمله دن صکره آدم وحوا مخلوق وهویدا اولدی
ومعلوم اولا که اول روح انسانی روح رسول ثانی
محمد علیه السلام واول جسم روحانی جسم آدم مکرم ایدی
صلی الله علیه وسلم بعده معلوم اولا که مدت دوسکنبه یکی

بک

بک بیلدر وابتدا ظهور نوع بشردن وقف مکافات
خیر وشر یعنی عالم آخرت یدی بیک بیلدر کذا فی
التواریخ اما بهجة التواریخده ابتدا ظهور حضرت آدمدن
محمد مصطفی زماننه دک اولان مدتده روایات مختلفه در
مجوس التی بیک یوز یتمش ایکی بیلدر وبنی اسرائیل روا
نص توراة ایله دورت بیک اوتیوز قرق بیلدر ونصارا
روایتنده نص انجیل ایله بش بیک طقوز یوز یتمش ایکی
بیلدر اما اصح روایت ابن عم نبی صلی الله علیه وسلم
عبد الله بن عباس قولنجه التی بیک یتمش بش بیلدر مسئله
فی ظهور الانبیاء وتواریخهم وقتا که اقتضای قضای ربانی
وجود نوع انسانینک الی اجل مسمی بقاسنه تعلق ایلدی
وانسان دخی امر معاشنده مستقل اولمیوب بلکه
مدنی بالطبع اولوب ابنای جنسی ایله معاوضه ومعامله یه
محتاج اولدی ایسه ومعاوضه ومعامله میزان عدالته
ومیزان عدالت میزان شرعیه وسیاسته ومیزان شرعیه
وسیاست شارعه محتاج اولدی ایسه حق سبحانه وتعالی
بو یدی بیک بیلدن هر بیک بیلک رأسنده شفقة لعباده
الضعفا معجزات باهره وآیات ظاهره صاحبی مستحق ولا
خلافت بر نبی کوندردیکه کندو ذاتینک صفات سنیه سنه
مظهر اولوب اوامر ونواهیسن خلاف مثبت ومعززه
قلنبس محسنه ومسیئه جزا وعقاب فات مجازیه متوالی ایکا

ایدوب معرفت مجازی محافظه ایچون معبودی مذکر
عبادات متکرره وضع اولندی صلوة خمس کبی صوم کبی
تاکه دنیاده سبب نفع عظیم و آخرتده باعث اجر جزیل
اوله و بر پیغمبر مبعوث اولدوغی دوردر حاکم اولان
کوکبک طبیعتنه منسوب قلندی آدم علیه السلام ارسال
اولندی زحله اتصالی واردر بعده شیث نبی علیه السلام دور
آدمده رسالتله مکرم قلندی و الف ثانیده ادریس نبی علیه
السلام مرسل اولدی مشتری یه مختصدر انلره کوکدن اوتوز
صحیفه منزلدر الف ثالثده نوح نبی علیه السلام مرسل
قلندی مریخه منتهیدر هود نبی قوم عادی ارشاد ایچون
بودوردە موجود اولدی و حنظله بن صفوان بودورده
عنوان رسالتله معنون اولدیلر الف رابعده اب رحیم
حضرت ابراهیم مبعوث اولدی نبی و مرسلدر لسان سریانیده
اب رحیم دیمکدر انتسابی شمسه در ذو القرنین بودورده
حضرت علی رجل صالحدر دیدی عکرمه نبی اولمق راجحدر دیدی
حضرت لوط و اسماعیل و اسحق و یعقوب و یوسف
و ایوب و شعیب بودورده انبیا و مرسلیندر الف
خامسده حضرت موسی علیه السلام تبلیغ رسالت قلدی
زهره یه تابعدر زاویه فناده بقاء مقدوری یوزبکرمی بیلدر
خضر علیه السلام بعضیلر خلعت نبوتله معززدر و بعضیلر ولایت
ایله مظهر قلدیلر یوشع نبی و الیاس نبی و داود نبی و سلیمان نبی

لقمان

لقمان حکیم بعضیلر پیغمبر دیدیلر یونس نبی ثم عزیر ثم دانیال ثم
زکریا بودورک انبیا و مرسلیندر یحیی بن زکریا بودورده
کاری نفس قبیله جهاد و و وادادی نهار رسالتی که
اوج یاشنده توراتی ازبر قرأت ایدوب دین عیسایه بعثندن
اول هدایت اولنمشدر قاتله سی برعورتدر که ازمیلده یرلره
یتمش انبیادن آخر مقتول یحیادر دمشقده مقتولدر
روایت اولنور که بخت نصر دمشقی مستقر ایدکده یحیانک
قانینی جریان اوزره بولوب یتمش بیک نفر شخصک قانینی
دوکوب جوش یحیی سکون بولدی بو نبیک اوزره ظهوری موسی نک
مبعث عیسانک مابیننده بیک نبی مبعوث اولدی یرلره
الف سادسده حضرت عیسی علیه افضل التحایا ساحه نبوته قدم
باصدی نسبتی عطارده در ابن جوزی ایدر هبوط آدمدن
صعود عیسایه وارنجه بش بیک لشبوز اللی ایکی ییلدر و زمان
فترت که بعث اولنمدوغی مدتدر دورتیوز اوتوز دورت
ییلدر الله اعلم حبیب نجار و جرجیس و عیساده در
و خالد بن سنان زمان فترتده نبوت عنوانی بولمشدر
رسول صلی الله علیه و سلم انک حقنده نبی ایدی قومی انی اضاعت
ایتدی دیمشدر و خالدک قزی رسول اللهه یتشمشدر الف
سابعده حضرت سید الکونین و فخر العالمین محمد صلی الله
علیه و سلم شهر ربیع الاولدن اون ایکنجی کیجه اثنین کیجه سی
ولادت ایدوب و سن اربعینده تاج نبوت کیوب نزول

نقلین اولدی فقر منتسبدر اصحاب تواریخ ایدر محمد علیه السلام
عام فیلده طوغوب بنی سعیددن حلیمه آدلو بر دایه یه تسلیم
اولندی بنی سعددن اولدوغی سعادتلرینه دلیلدر آنک اسمی
حلیمه اولدوغی خلق عظیم اوزره اولمالرینه سبیل اولدوغی
اهل حکمت قتنده وجه جمیلدر بعده حضرت آمنه اخوالن
زیارته مدینه یه کیدوب نبی علیه السلامی بیله الوب کتدی آلتی
یاشنده ایدی ابوطالبه تسلیم اولنوب ابوطالب شامه
الوب کتدکی زمانده اون ایکی یاشنده ایدی بعده خدیجه
بنت خویلد شامه کوتوردی یکرمی بش یاشنده ایدی بعده
ارجعی الی ربک دعوتنه اجابتلری التمش اوچ یاشنده ایدی
الله اعلم و انبیاده التی نفر کمسنه اولوالعزمدر آدم و نوح
و ابراهیم و موسی و عیسی و محمد بعض روایتده دورتدر
ابراهیم موسی عیسی محمد علیهم السلام مرسل دیو ملک نازل
اولنلره دیرلر اولوالعزم واضع شریعت اولانلره دیرلر
بعضیلر محاربه ایله مأمور اولانه دیرلر دیدیلر بعده مجددین
احمدی و احیای آیین محمدی ایچون هر یوز ییلده که برقرن
کاملدر حق سبحانه و تعالی شریعتی ایله عامل بر صاحب وجود بیدا قلدی
وملوکدن دخی اکا تقویت ایدر بر عدل و سیاست و فضل
و دیانت اهلی شخص اقامت ایتدی مائه اولاده ملوکدن عمر
بن عبد العزیز خلفای بنی امیه دن مروانک اوغلیدر بو عمر
عبد العزیز حضرت عمرک اوغلی عاصمک دخترین تزویج ایتمشدر

عمر بن عبد العزیز بو ایکیسندن وجوده کلمشدر خاتم
مزبورک اسمی ام عاصم ایدی حضرتک نقوا سی والده
طرفندندر دیرلر مائه ثانیه ده علمادن محمد باقر خلفادن
مأمون رشید مائه ثالثه ده علمادن امام شافعی خلفادن
مقتدر بالله جعفر بعضیلر مائه ثانیه ده شافعی ثالثه ده
اشعری دیرلر مائه رابعه ده محمد بن جریر الطبری خلفادن
قادر بالله ابو العباس خامسه ده علمادن محمد بن حسین
السلمی خلفادن مستظهر بالله سادسه ده علمادن غزالی
خلفادن ناصر لدین الله ابو العباس سابعه ده محمد بن عمر
الرازی ثامنه و تاسعه ده شبهه و اختلاف اولندی
بعض اهل تاریخ عشرده برقوقی طقوزده سلطان سلیم
دیرلر عاشرده محمد مهدی دیدیلر الله اعلم ذکر اولنان انبیا
و اولیا هر بنک بیلک و هر یوز بیلک اوکوند کلمک
لازم دکلدر همان اثناسنده کلمه سیدر معلوم اولا که
نظام التواریخده مذکور اولدوغی اوزره ملوک
فرس که دولت محمدیه دن مقدم ممالک عجمده مستقل
پادشاهلردر دورت طبقه در طبقه اولی پیشدادیان
اون نفردر کیومرث اصح اقاویل اولاد نوح علیه السلامدن
اولمق اوزره در بالاتفاق اول پادشاهدر مدت
سلطنتی ٤٠ مدت عمرنی ١٠٠٠ سنه کیومرثک اوغلی سیامک
سیامکی دیولر قتل ایتدوکی وقت هوشنک اناسندن

هوشنك دخي ديرلر

طوقمشدر سیامکک اوغلیدر مدت سلطنت سنه ۴۰
طهمورث نبیرهٔ هوشنگدر یعنی اوغلی اوغلی مدت سلطنت
سنه ۳۰ جمشید طهمورثک برادری یا برادرزادهسیدر
آخر عمرنده سودای حماقت غلبه سیله خلقی بت پرستلکه
دعوت و کندو صورتنه عبادت ایتمکه امر ایتدی انبساط
اوغلی اوغلیدر خذله الله مدت سلطنت سنه ۷۰۰ ضحاک
عادیلردندر نظام التواریخده ایدر علبون بن عادک اوغلی
شداد جونکه جهانیانه غلبه ایتدی ضحاکی زمان بابلده وبا
کوندردی جمشیدی هلاک ایدوب برینه پادشاه اولدی
مدت سلطنت سنه ۱۰۰۰ فریدون جون کاوهٔ آهنگر ضحاکه
خروج ایدوب قتل ایتدی کندو پادشاهلغی استیعوب
فریدونکه اسباط جمشیددندر ضحاک خوفندن بر پردهٔ مختفی
ایدی بولنوب پادشاه نصب اولنوب کاوه سپهسالار
اولدی اما کاوهٔ آهنگرک خروجنه سبب بودرکه ضحا
ایکی اوموزنده ایکی مار شکلنده لحم زائد ظاهر اولمش ایدی
مغز آدمی سورسه اوجعلری ساکن اولمز ایدی اول اجلدن
بغیر حق جوق نفوس ضایع اتمش ایدی کاوهک دخی ایکی
اوغلی بو طریقله قتل اولنمغله مارگزیده کبی مضطرب الحال
اولوب بر کون دمورجیلر اوکنه طوتدوغی پوستی بر چوب
اوجنه بند ایدوب ضحاکه شتمه آغاز ایدوب دکاننندن
خروج ایدیجک سائر خلقک دخی جونکه نهادلرنده تخم

استعداد عناد اکلمش ایدی هر جانبلرندن آتش افروز
اولوب قطره ایکن سیل وجدول ایکن نیل اولدیلر
آخر الامر لشکر جرار دریا مثال ایله واروب ضحاک
ماری غرقهٔ بحر خون ایتدیلر بعده اول پوست پارهٔ
کیانیلر انواع جواهر ایله مرصع قلوب سنجقلری اوجنه بند
ایتمشلر ایدی اول اجلدن سنجقلرینه درفش کاویانی
دیوب کاوه نسبت ایدرلردی جون کیانیان یزدجرد شهریارده منکوس اولدی حضرت خلافتی زماننده
اول درفشی اظهار ایتدیلر پوست پارهده جوهری
شمار بولنوب بیت المال ضبط ایتدیلر شعر جون سکی
پارهٔ پوست ملک نوائی کرفت حیف بود در دکان
کوره و دم داشتن نثر فریدونک اوچ اوغلی وار ایدی
ایرج و تور و سلم جونکه ملکی بونلره تقسیم ایدوب
اما ایرجی ولی عهد قلوب تور و سلم ایرجی بر حیله ایله
قتل ایدوب بعده منوچهر که بعضیلر دخترزاده بعضیلر
پسرزاده ایرج ایدر دیرلر تور و سلمی قتل ایدوب پادشاه
اولدی بونک زماننده شعیب علیه السلام اولاد
مدینه مبعوث اولوب موسی و هرون فرعونه بعث
اولندیلر فرعون که عادیان اولادندندرکه شداد انلری
مصره حاکم قلمش ایدی آدی ولیدی مصعبدر مدت سلطنت
سنه ۱۲۰ مدت سلطنت منوچهر سنه ۱۲ افراسیاب پشنگ اوغلیدر

مدت سلطنت سنه ١٢ زاب بن طهماس منوچهرک اوغلی و اوغلیدر
مدة سلطنت سنه ٣ کرشاسف رستم دستان بونک
نسلندندر مدت سلطنت سنه طبقهٔ ثانیه کیانیان
مدت ملک ایشان سنه ٧٣٨ بونلر طقوز نفردر فیلقوس اوغلی
اسکندر بونلرک آخرندر کلمشدر کیقباد تودر بن منوچهرک
اوغلی اوغلیدر مدت سلطنت سنه ١٢٠ کیکاوس کیقبادک
اوغلی اوغلیدر مدت سلطنت سنه سیاوش کیکاوس
اوغلیدر باباسندن رنجیده اولوب افراسیاب یانینه
واروب قزین الدی افراسیابک کوبکوسی اولدوغنه
افراسیاب حسد ایدوب عاقبت سیاوش بیکناه
قتل اولندی هنوز سیاوشک قانی عجبدر معبد دیرلر
داود و لقمان و سلیمان علیهم السلام اول زمانک
پیغامبرلریدر مدت سلطنت سنه ١٥٠ کیخسرو سیاوشک اوغلیدر
افراسیابی بو قتل ایلمشدر مشاهیر حکمادن فیثاغورس
انک عهدندهدر مدت سلطنت سنه ٥٦٠ کهراسب کیکاوسک
برادرینک اوغلی اوغلیدر انبیادن ارمیا و عزیر
و دانیال علیهم السلام بونک دورندهدر و بخت نصر
بونک نائبندهدر مدت سلطنت سنه ١٢٠ کشتاسب
کهراسب اوغلیدر زرادشت حکیم بونک دورنده خلقی
دین صابیاندن دین مجوسه دعوت قلدی اسفندیار
بونک اوغلیدر رستم پادشاهلغم ویرمین دیو آنی برنجه

لکنه

کسنه ایله جنکه کوندردی جنکه سندن مظفر کلدی آخر رستم
دستان جنکنه کوندروب رستم بر تیر ایله ایکی کوزین بر
خون ولواء حیاتن سرنکون ایتدی رستم انی حیله ایله
هلاک ایتدی بو خبر ارلکده اسفندیاره غالب ایدی بهمن
اسفندیار اوغلیدر مدت سلطنت سنه ١٢٠ بقراط و بقراطیس
بونک دولتنده ایدی خمانی بنت بهمن بهمنک ایکنجی اوغلی
اوچ قزی اولوب ساسان و دارا و خمانی و فرنک
دختری خمانینی ولی عهد قلوب تشکمنده تاج وضع ایتدی و
هشیار و خرم رائی ایدی عاقبت ملکی دارایه تسلیم ایتدی
مدت سلطنت سنه ١٢٠ دارا بن بهمن انک عصرینده حکماسندندر
افلاطون تلمیذ سقراط مدت سلطنت سنه ١٢ دارا بن دارا
بعضیلر بوکه اردشیر دیرلر اسکندر رومینک باباسی
فیلقوس دارایه خراج ویررایدی یرینه اسکندر پادشاه
اولنجق خراج کوندرمیوب دارا اوزرینه خروج ایتدی
طرفیندن جنک آماده اولوب دارا عسکرندن ایکی مرد
همدانی دارایه زخم نیشتدروب اسکندر عسکرینه فرار ایتدیلر
دارا حین موتنده اسکندره وصیت ایدوب دخترینی
الوب و ملوک فرسی بیکانه کورمه سن دیدی اسکندر عهده
وفا ایدوب ملوک طوایف وضع ایتدی بعضیلر ملوک
طوایف وضعفه اشکانیان دخی دیرلر بونلرک مدت
سلطنتلری وار در سبب بودر دیرلر طبقهٔ ثالثه

اشغانیانڭ عددلری اون طقوزدر چون دارا اسکندر ایله
جنک ایدوب هلاک اولدی اسکندر ارسطاطالیس رایی
ایله ملکی طوایف ملوکه اصمرلدی که هر بری ایله مشغول اولوب
کنز و آسوده حال اوله و بو قتل اعظم محظور اندن
سالم اوله بعده اشک بن دارا خروج ایدوب سایر
ملوک طوایف ایله اتفاق ایدوب ملکی رومیاندن خالی
قلدی ملوک طوایف ایله اشغانیانڭ مدت سلطنتی
ایکیوز التمش ایدی دیرلر بونلرڭ زماننده انبیادن جرجیس
و زکریا و عیسی علیهم السلام واریدی و خواد بیدن اصحاب
کهف واقعه‌سی اولدی و دخی ویس و رامین قصه‌سی
اولدیکه ملوک طوایفدندر دیرلر خراسان سمتنده ایمش
اشکان بن دارا اول اشغانیاندر جمله‌سی بوکا نسبت
ایدرلر مدت ملکی اوسعدر **اشک بن اشکان** مدت
سلطنتی ٢٠ سنه **شابور بن اشکان** مدت سلطنتی ٦٠ سنه
حضرت عیسی بونڭ دورنده مبعوث اولدی **بهرام بن شابور**
مدت سلطنتی ١١ سنه **بلاش بن بهرام** مدت سلطنتی ١١ سنه
هرمز بن بلاش مدت سلطنتی ١٩ سنه **نرسی بن بلاش** مدت
سلطنتی ٤٠ سنه **فیروز بن هرمز** مدت سلطنتی ١٧ سنه **بلاش
بن فیروز** مدت سلطنتی ١٢ سنه **خسرو بن بلاش** مدت
سلطنتی ٤٠ سنه **بلاش بن بلاش** مدت سلطنتی ٢٤ سنه
اردوان بن بلاش مدت سلطنتی ١٨ سنه **اردوان بن اشکان**

مدت

اکثر مفسرین قاتنده مذکور اولان اسکندر کبیر در فیلقوس اوغلی اسکندر رومیدر انک عمر یدی دیکلر درلر اما
تفسیر کبیر صاحبی امام فخر تفسیرنده بویله یازر که اختلف الناس فی ذی القرنین من هو وذکروا اقوالا الاول
انه هو الاسکندر ابن فیلقوس الیونانی قالوا والدلیل علیه ان القرآن دل علی ان الرجل المسمی بذی القرنین بلغ
ملکه الی المغرب بدلیل قوله تعالی حتی اذا بلغ مغرب الشمس وجدها تغرب فی عین حمئة وایضا بلغ ملکه الی اقصی
المشرق بدلیل قوله تعالی حتی اذا بلغ مطلع الشمس وایضا بلغ ملکه اقصی الشمال بدلیل ان یاجوج وماجوج
مفسدون فی الارض وان یاجوج وماجوج قوم من الترک یسکنون فی اقصی الشمال [illegible]

مدت سلطنتی ٢٣ سنه **خسرو بن اشغان** مدت سلطنتی ١١ سنه
بلاش بن اشغان مدت سلطنتی ١٢ سنه **جودرز بن اشغان**
مدت سلطنتی ٤٠ سنه حضرت یحیانڭ قانن طلب
ایتمکه نشانه واروب جهودلری قمع ایدوب نبوت
بنی اسرائیلدن بالکلیه منقطع اولدی **نرسی بن جودرز**
مدت سلطنتی ٣٠ سنه **جودرز بن نرسی** مدت سلطنتی ١١ سنه
اردوان مدت سلطنتی ٣١ سنه **طبقه ساسانیان**
مدت سلطنتی ٤٣٣ سنه عددلری اوتوز برنفردر **اردشیر بن
بابک** اردشیر ساسان بن بهمنڭ اوغلی اوغلیدر روی
زمینه مالک اولان ملوک اربعه‌نڭ بریسیدر دیرلر
عقل و حکمت صاحبیدر جمله وصایاسندندر لا ملک
الا بالرجال ولا رجال الا بالمال ولا مال الا بالرعیة
ولا رعیة الا بالسیاسة مدت سلطنتی ١٤ سنه **شابور**
اردشیر اوغلیدر اردوان قزندندر که مدت سلطنتی ٢١ سنه
واقعه اردواندن صکره اردشیرڭ سراینده ایدی
اردشیر حسن و جمالینه مفتون ایدی آخر بر وضع
نامطبوع کلوب قتل امر ایدر وزیر حملن الکلایوب
حرمنده بر قاچ کون محرم ایله حفظ ایدر شابور دنیایه
کلوب اردشیرڭ ولی عهدی اولمدوغندن دلکیر لکن
اکلایوب وزیر واقع حالی عرض ایدوب اردشیر
شاد اولوب اما ازاله شک ایچون شابوری کتوروب

[illegible marginal notes]

برقاچ صبیان ایله کوی وچوکان اوینیق امر ایدوب
ناکاه طوبی اردشیرک سرابرده سنه آتر شابور بیلک
سرابردهٔ اردشیردن کیروب طوبی الور دهشت وحجاب
اولمز وغندن علو نسبنه وقوت عرقنه استدلال ایدوب
اردشیرک شکی زایل اولور سخا ایله کرم ایله موصوفدر شابور
بن اردشیر مدینهٔ منوره یی محاصره ایدوب الیمون
آخر ملک حصارک بردختر کل خساری شابوره عاشق
اولوب تزوج شرطی ایله ایدرکه اگر حصاری المق استرسک
برکوک کبوترک قناتلرینی برکوک کوزلو جاریه نک برک
حیض قانی ایله بویه یوب حصار برجنه صالی ویره سن
عجایب کوره سن دیدی واقعا دیدوکی کبی ایدر کبوتر
برجه قوندوغی کبی منهزم اولوب فتح میسر اولور اول
شابور دختر بد اختر ایله اولوب بارنده سنی قتل ایدر قصه سی
موصوفدر هرمز بن شابور مدت سلطنتی ۲ سنه بهرام بن
هرمز مدت سلطنتی ۳ سنه ماه ۳ بهرام بن بهرام مدت
سلطنتی ۱۷ سنه بهرام بن بهرام بن بهرام مدت سلطنتی ۱۳ سنه
نرسی بن بهرام بن هرمز مدت سلطنتی ۷ هرمز بن نرسی
مدت سلطنتی ۷ سنه ماه ۵ شابور بن هرمز شابور اسرای
عدونک کتفلرینی شق ایدوب سوراخ ایدردی اول جهتدن
ذو الاکتاف دیمکله معروفدر هرمز وفات ایدوب قایم
مقامی اولور فرزندی اولمیجق خاتونی حامله اولمغله تاج

هرمزی

هرمزی خاتونک باشی اوزرینه زنجیرلر ایله آویخته قلوب
امرینه منقاد اولدیلر آخر شابور وجوده کلوب پادشاه
اولدی قسطنطین یونانیدن خراج المشدر آثار بدیعه
صاحبیدر مدت سلطنتی ۷۲ سنه شابور بن شابور مدت
سلطنتی ۵ سنه و ماه ۵ بهرام بن شابور مدت سلطنتی ۱۱ سنه
یزدجرد بن بهرام الادهم غایت بد نهاد و ممنوع ظالم ایدی
علما واکابری تحقیر ایدردی برکون قصرینه غریب
بر وحشی آت کلوب انک حسن لطافتی کوروب خوشنود
کندو بالذات واروب آنی بر حیله ایله طوتوب اگر کنو
باللدم وضع ایدر ایکن آت یزدجردی سینه سنده
بر جفته ایله اوروب خفته سر فنا ایدوب راه بیابان
طوتدی شعر چنان بجست که تیر از کمان چنان نجهد
چنان برفت که باد صبا چنان نرود کویا یزد
جردک عمر عزیزی ایدکه کذران ویا مرغ باغ روحی
ایدی که طیران ایتدی حسنک بو بیتده ایتدوکی
مراد بو ایتدر شعر در کفتهای من مه انصاف من مطلوم
بهرام کور مایهٔ رحمت بلا ایتم بهرام کور یزدجرد اولغلر
یزدجرد آنی حیاتنده سوارلق صنعتن تحصیل ایچون
عرب بکلرندن نعمان بن منذره کوندرمش ابوی هرا
کلدکده اکا مسکن ایچون نعمان سنمار ایله حستمی اولان
معماره قصر خورنقی یا پدرمشدر بعده بر وجهله سنماری قتل

السنمار بکسر السین وتشدید النون وتشدید المیم اسکاف
بنی قصر النعمان فلما فرغ القاه من اعلاه لئلا
یبنی لغیره مثله کذا فی القاموس

اولنوب جزای سنمار روزکارده ضرب مثل اولمشدر
احسان مقابله سنده اسائت اولنسه ضرب اولنور
زیرا اول قصر بیقصوره بذل مقدور وسعی موفور
المشش ایدی دیرلر پس یزدجرد دائم اولیک خلق ظلمندن
دلکیر اولمغین بهرام ایله متعهد اولمیوب عونده یوشدر
اب فرس بلند دیوار دشیر اوغللرندن کسری آدلو بر
شخصی پادشاه ایتدیلر آخر بهرام کور ملک موروثنی
طلب ایدی کلوب بالاجمال کار بوکه منجر اولدیکه تاج
شاهی ایکی کرسنه ارسلانک اورتاسنه قویالر هر
کیمکه جرات ایدوب اول ایکی شیرک اورتاسندن تاج
اله تاج وتخته لایق وسزا اوله لیکن کسری دعوی
سنکدر دیو امری بهرامه تکلیف ایدوب بهرام دخی
جرات ایدوب اولا صاغ طرفنده اولان شیری طپانچه ایله
اوزرینه سوار اولوب کرز ایله باشنه اوروب هلاک
ایدر صول طرفده اولان شیر خوفندن کذران اولوب
بهرام یتشوب باشنی اولکه شیرک باشنه اوروب
خورد ومرد ایدر لمنشیه بنجه شیر اولنسه بنجک آنی
ایلر شکست بو مثل مشهور در کم دست بر بالای
دست لیکن کسری بهرامک ایاغنه دوشوب عذر خواه
اولدی بهرامه سلطنت مسلم اولیجق نیجه روزکار
کامران اولوب آخر اثناء شکارده بر کورک اردیجنه

تك ویوب ایدوب کیدرکن بر جوقوری باتاقلو شویه
دوشوب آنی وکندو بالوب ناپدید اولدی شعر
بهرام که او کور گرفتی همه سال این نادره بین که کور
بهرام گرفت یزدجرد بن بهرام غایت لطفندن
یزدجرد وبزم دیرلر جوانلقده بلادت ایله متصف
ایدی حتی برکون استادی عاجز اولوب قابل
فیض دکلدر دیو بهرامه یأس خبرین ویروب باخصوص
بو حماقت ایله بر دختره عاشق دلبسته دردی ایدی
بهرام شاد اولوب قبول قبضه عاشق اولدوغی دلیل
صادقدر دیوب حقیقة معشوقه طرفندن عشوه
ونازی افزون قلدردلر آخر یزدجرد دانش عشق ایله
زرکبی خالص جوهر وسزاوار تاج وافسر اولدی
مدت سلطنتی ١٨ سنه ماه هرمز بن یزدجرد بیوک برادری
غلبه ایدوب ملکی الوب آخر مغلوب اولوب امر برعکس اولدی
پرویز بن یزدجرد ملک عادل ایدی بولنده خصملری
جاه قازوب غفلتله دوشوب هلاک اولدی مدت
سلطنتی ١٦ سنه بلاش بن فیروز مدة سلطنتی ٤ سنه
قباد بن فیروز ٤٢ انک عصرنده مزدک مباحی ظهور ایدوب
قبادی کندویه منقاد ایدوب محرماته رخصت ویردی
مدت سلطنتی ٤٣ سنه انوشروان بن قباد وصایای
اردشیر ایله عمل ایدوب بوزرجمهری وزیر ایتدی وحیله

بردارلق ایدوب هرمزدکی اله کتوروب قتلنه تیغه
مباشر اولدی عدل وداد تعریفدن مستغنیدر
رسول الله صلی الله علیه وسلم انک عهدنده عالمی تشریف
المشدر انا ولدت فی زمن الملك العادل اکا اقوای
دلایلدر ولادت کیجه سی آتشکده‌لر مرده وبحر ساوه
خشک اولوب ایوان کسریدن اون ایکی کنکره ساقط
اولدی سطیح کاهنه سؤال اولندقده نبی عربینک صلی
الله علیه وسلم وجوده کلمسنه و اون ایکی ملکده فغفکره ملک
عجم غیر مسلم اولاجغنه علامتدر دیدی دیوانه دعوت
صدای قورلوب کرنده بزرجمهر برنده قیصر برنده
ملک قبچاق برنده ملک ختن اوتوررلردی مدت
سلطنت ٤٨ سنه و ماه ٧ هرمز بن انوشروان بهرام
چوبین انک پهلوانی ایدی مدت سلطنت ١١ سنه ماه ٤
پرویز بن هرمز فی غالمک نامه دعوتی یرتمشدر بعده عالم
تمنه کویندر دیکه اول تهامه ده پیغمبرلک دعواسن ایدن
کمسنه‌یی قومی دیننه رجعت ایتدرکه یا خود بکا کوندر
اول طائفه رسول اللهه واروب خبر پرویزی اعلام
ایتدکده رسول الله بیوردیکیم اول ذکر ایتدیککز کمسه‌یی
دون کیجه قتل ایتدیلر واقعا اول کیجه ملعونک نزه کمان
جان خبیثنی سوی تجبیه روان ایتمشلر ایدی اوغلی شیرویه
الندن هلاک اولمشدر شیرویه بن پرویز باباسن قتل

ک

ایله

ایدوب کندو دخی عقیبنجه طاعوندن هلاک اولدی مدت
سلطنت [illegible] سنه و ماه ... اردشیر بن شیرویه مدت سلطنت
١١ سنه بعده کسری بن حرمان نام مملوک برحریف پادشاه اولدی
مدت سلطنت ١٥ سنه کسری بن قباد بن مهرهرمز مدت
سلطنت ماه ٣ توران دخت بنت پرویز مدت سلطنت
١ سنه و ماه ٤ فیروز بن مهران بعضیلر قاتنده برادر
یزدجرد آثیمدر مدت سلطنت ٦ سنه ازرمی دخت بنت
پرویز مدت سلطنت چاریار ماه یا شش ماه فرخزاد بن خسرو
پرویز مدت سلطنت ماه ٦ یزدجرد شهریار آخر ملوک
عجمدر عسکر اسلام ایله جنک ایدوب منهزم اولوب نیجه
روزگار فرار اوزره اولوب آخر دوران کثرفعاز
آنی سرکشته وزار ایدوب ندرکن بر آسیابانک کرمنده
مهمان ایدوب آسیابانی زیب لباسنه طمع ایدوب آنی
هلاک ایتدی المنتبه اسباب دهر دونک حاصلی
غم اولمه دوربه اعوارنه اکرچه بر قاچ کون مرادجه دونر
دکلمز اقبالی ولی ادبارنه ابجد ملک مسلمانلره مسلم اولدی
وبو واقعه امیرالمؤمنین عثمان زماننده ایدی رضی الله
تعالی عنه مدت سلطنتش ٨ سنه بعده خلفاء راشدین
رضوان الله تعالی علیهم اجمعین وبعده سائر امراء مسلمین
ذکر اولنور بونلرک مدت ملکلری ٦٤٥ سنه بونلر اوج
طبقه‌در طبقهٔ اولی خلفاء راشدیندر حضرت ابوبکر

درکه

الصدیق رضی الله عنه بونلرک اسمی شریفلری سابقا
عبد الکعب ایدی حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلم
عبد الله دیو آد قودیلر وکنیتلری ابوبکردر بونکله
اشتهار بولمشلردر و حضرت پیغمبری علیه السلام
اول بونلر تصدیق اتمکین صدیق دیرلر و عتیق دخی
دیرلر حضرت پیغمبر علیه السلام بونلره انت عتیق
من النار دیو بیورمشلردر حضرت رسول صلی الله
تعالی علیه وسلم نقلنکره اول خلافت بونلره اولدی
هجرتدنصکره فی شهر ربیع الاول ۱۱ سنه مدت خلافتلری
۲ سنه رحلت و انتقاللری جمعه کیجه سی ایدی ۱۳ سنه
مدت عمر شریفلری ۶۳ سنه حضرت عمر بن الخطاب
رضی الله تعالی عنه بونلره عمر الفاروق دیرلر زیرا
مسلمانلر دین محمدی اظهار اتمکه مشرکلردن خوف
ایدرلر ایدی بونلر اسلامه کلدکده دین اسلامی اظهار
و آشکار ایدوب حق باطلدن فرق اتدوکیچون
فاروق دیدیلر ابتداء خلافتلری هجرتدنصکره ۱۳ سنه
مدت خلافتلری ۱۰ سنه تاریخ شهادتلری ۲۳ سنه
مدت عمر شریفلری ۶۳ سنه ایام [illegible] مصر و شام و حلب
و بغداد و قدس شریف و جمله دیار عرب و اکثر بلاد ق
عرب بونلر زماننده فتح اولدی امیر المؤمنین عثمان
ابن عفان رضی الله تعالی عنه حضرت رسول الله صلی

الله تعالی علیه وسلمک ایکی دخترین نکاح ایدوب الورغیچون
بونلره ذو النورین دیرلر ابتداء خلافتلری هجرتدنصکره
شهر محرم الحرام ۲۴ سنه مدت خلافتلری ۱۲ سنه تاریخ
شهادتلری ۳۵ سنه مدت عمر شریفلری ۸۲ سنه قربان
بیرامنده شهید اندیلر خراسان و آذربیجان و کرمان
و طبرستان و سمرقند و افریقیه و نیجه ولایتلر بونلرک
زماننده فتح اولدی امیر المؤمنین علی بن ابی طالب
رضی الله عنه عثمان رضی الله عنه شهید اولوب مسلمانلر
حضرت علی یه بیعت ایدوب عایشه و طلحه و زبیر
خلاف ایدوب عاقبت طلحه و زبیر جنکده قتل اولندیلر
بعده حضرت معاویه ایله محاربهٔ عظیمه اولوب آخر حضرت
علی کوفه یه کلوب مقیم اولوب بعده خوارجدن اوچ
شخص اتفاق ایدرلرکه رمضانک یکرمی یدنسی صبحکاهنده
بریسی حضرت علی یی برکیسی معاویه یی و بریسی عمرو بن عاصی
هلاک ایده لر عبد الرحمن بن ملجم حضرت علی یی نمازده بولوب
زخم اوروب اول زخمدن هلاک اولور معاویه یه زخم
اوران تاثیر ایتدز مرزوعمرو اول کون خنجبوب برادر
زاده سن کوندرر هلاک اولور ابتداء خلافتلری هجرتدنصکره
۳۵ سنه و معاویه ایله اولان جنکلری ۳۶ سنه مدت
خلافتلری ۴ سنه و ۹ شهر تاریخ شهادتلری ۴۰ سنه مدت
عمر شریفلری ۶۳ سنه حضرت حسن بن علی رضی الله تعالی عنهما

ن
حضرت سرور کاینات صلی الله تعالی علیه وسلم حیاتلرنده
جنت ایله بشارت ایتدیکی اون کشی بیان
اولنور حضرت ابوبکر حضرت عمر حضرت عثمان
حضرت علی طلحه ابن عبید الله زبیر بن عوام
سعد بن ابی وقاص سعید بن زید بن عمرو
عبد الرحمن بن عوف ابو عبیده ابن جراح
علی ۱۰

اهل عراق حسن ایله بیعت ایدوب معاویه محاربه یه قالقوب
حضرت حسن مصالحت ایدوب حجاز طرفنه کیدرکن خاتونی
زهر ویروب هلاک اولور مدینه دن مکه یه یکرمی دفعه وار
حج المشش ایدی ولادت شریفلری هجرتک ٣ سنه
تاریخ شهادتلری ٤٩ سنه مدت خلافتلری ٦ شهر بعده فراغت
ایتدیلر مدت عمر شریفلری ٤٦ سنه حضرت حسین بن علی
رضی الله عنه قصه سنک ذکری مکدردر عدم ذکرینک لطفی
ظاهردر مولانا سعد الدین شرح مقاصدنده ایدر
یزید لعین تجویز ایمشلر سائر خلفا دینه تجاوزندن
خوف ایدوب ایتمشلردر شعار روافض کبی و عقاید
شرحنده بیورر فنحن لا نتوقف فی شانه بل فی ایمانه
لعنة الله علیه وعلی انصاره واعوانه ومزبورک بو
بیتی ایله کفرنه دخی استدلاله مجال واردر که شراب حقنده
دیمشدر شعر یشیر السها بالبنان کانما یشیر الی البیت
العتیق المحرم فان حرمت یوما علی دین احمد فخذها علی
دین المسیح ابن مریم طبقه ثانیه خلفا بنی امیه در مدت
ملکلری ٩٠ سنه صحیح بودر که اون سکز نفر اولا معاویه
ابن ابی سفیان ازکیای عربدندر مدت امارتی سال ٢٠
شامده مدفوندر یزید بن معاویه حضرت امام حسینک
قتلنه سبب اولمشدر مدت سلطنتی ٣ سنه حضرت
ابی ایوب انصاری علیه رحمة الباری یزید بن معاویه ایله

روم ایله وارمش ایدی الّی برسنه سنین قسطنطنیه ده
وفات ایتدی عبد الله بن زبیر یزیده بیعت
ایتمیوب مکه و مدینه ده مستقل خلیفه اولدی یزید
فوتندن صکره جمله عراق خلافتنده اتفاق ایدوب
کاری قوی اولوب کعبه یی مجدداً بنا ایتدی آخر
عبد الملک بن مروان زماننده حجاج ظالم الینده
هلاک اولدی تاریخ کعبه شریفه علما اتفاق ایدرلرکه
کعبه شرفها الله تعالی بش کره بنا اولندی اول ملائکه
بنا ایتدی بعده ابراهیم علیه السلام بنا ایتدی بعده
قریش زمان جاهلیتده کعبه یی هدم ایدوب التی عماد
اوزره بنیاد قلوب حجر الاسود که مقام معلومدر
بیتدن اخراج ایتدیلر اول زمانده رسول علیه السلام
اوتوز بش یاشنده ایدی کعبه یی بله بنا ایدوب حجر
الاسودی مقامنه انلر وضع ایتدی بعده هجرتک
التمشنده عبد الله ابن زبیر کعبه یی هدم ایدوب قواعد
ابراهیم اوزره اساس وضع ایلیوب حجری بنیه الحاق
ایتدی زیرا یزید زماننده حرق واقع اولمغین بناسنه
تزلزل کلمش ایدی اول اجلدن تجدید ایتدی ابن زبیردن بعد
عبد الملک بن مروان امری ایله ابن زبیر قتل اولندقدن
هجرتک یتمش درنده حجاج بناء ابن زبیری قلع ایدوب
کعبه وضع سابقه اعاده اولنوب بیتدن حجری اخراج ایتدی

حالا حجاجک طرافی ایدوکی بنا حجاج بنا سیدر باذن الله
تعالی مروان بن حکم یزیدک خاتوننی المشدی طقوز
آی خلافت ایدوب آخر مسموما هلاک اولدی عبد
الملک بن مروان حجاج یوسف بونک امری ایله عبد الله
ابن زبیری صلب ایدوب وکعبه یی بنا ایدن زبیر
دبو عبد الملک امری ایله هدم ایدوب اسلوب
سابق اوزره یاپمشدر مدت سلطنت سنه ٢١
قدس شریفی بر دفعه کفار الندن الدی قسطنطنیه ده
وفات ایتدی ولید بن عبد الملک غایت
ظالم ایدی دیرلر مدت امارة سنه ٩ سلیمان بن عبد
الملک عادل ایدی هر کون بوز رطل طعام یر ایدی
مدت امارت سنه ٢ شهر ٧ عمر بن عبد العزیز بن
مروان خلفاء راشدین بشنجیسی بوله منصف و متقی کمسه
کلممشدر حضرت عمر رضی الله تعالی عنهک اوغلی عاصمک
قزی ام عاصمدن طوغمشدر بنی امیه حضرت علی رضی الله
عنه یه سب ایدرلر ایدی بونلر سب یرینه منبرده
ان الله یأمر بالعدل والاحسان آیتنی قرائت
ایتدردیلر مدت سلطنت و خلافت سنه ٢ شهر ٦
یزید بن عبد الملک مدت امارت سنه ٤ بونک زماننده
عبد الله بن محمد بن علی بن عبد الله بن عباس دعوته آغاز
ایتدی و ابو مسلم خراسانی یی خراسانه دعوته کوندرر

ابو مسلم

ابو مسلم خراساندن خروج ایدوب حضرت حسین
رضی الله تعالی عنهک قانی ایچون خلقی اولاد بنی عباسه
بیعت ایدوب بنی امیه دن فراغت ایدک دیو دعوة
ایدوب قبول ایتمینلردن بی حد و بی قیاس خلق قتل
ایتدی فی سنه ١٣٢ مذکور یزید ابو مسلمدن شام جوانبندن
اندن مصره کیدر ایکن برکوینده قتل اولنوب باشنی
سفاح خلیفه یه کوندردی هشام بن عبد الملک مدت
امارت سنه ١٩ شهر ٧ ولید بن یزید بن الولید بن عبد
الملک مدت امارت سنه ١ شهر ٣ یزید بن الولید بن
عبد الملک مدت امارت شهر ٦ ابراهیم ابن الولید بن عبد
الملک مدت امارت شهر ٣ و چند روز مروان بن محمد بن
مروان الحکم بوکا مروان حمار دیرلر مدت امارت سنه ٥
اولاد عباس خروج ایدوب آفتاب دولت بنی
امیه غروب ایتدی مروان خود قتل اولندقده اولادنه
اول قدر اهانت ایتدیلر که حضرت امام حسین اولادنه
بنی امیه ایتدوکی اهانتدن زیاده اهانت ایتدیلر مروانک
منبرینی شهر بشهر کزدردیلر سنیلر شاد اولدیلر و بنی امیه
خطبه اولور ایکن اوقورلردی بنی عباس ایاغ اوزره
اوقودیلر طبقه ثالثه خلفاء بنی العباسدر رضی الله تعالی
عنهم عددلری اوتوز یدی نفردر مدت ملکلری
سنه ٥٢٤ ابو العباس عبد الله محمد بن علی ابن عبد الله بن عباس

حکایت لطایف هارونیه دندر بر کون ملکهٔ مملکت زبیده ایله دفع ملال وتطییب حال ایچون ملاعبت شطرنج
ایدرکن شرط ایلدیلرکه هر چند غالبک مغلوبه حکمی نافذ وروان اوله اکرچه امر مکروه وفعل نادان ایسه دخی بس اول
هارون غالب اولوب فرمان ایدرکه زبیده بیراهن وزیر جامه دن افتاب بی سحاب کبی عریان اوله هر چند استعفا
مفید اولمیوب ناچار امر خلیفه یه امتثال واقتفا قلور تا نیا چون زبیده غلبه ایدر التماس ایدرکه هارون بر حبشی

جاریه ایله که اقبح جواریدن ایدی جمع اولا
اما عیانا هارون بالجمله جاریه نک قباحت
ودنائتندن نفرت ایدوب اول قدر
شفاعت ایدر مفید اولمز آخر خزینه سنده
اولان جواهر نفیسه یی زبیده یه بذل ایدر
زبیده قبول اتمیوب لجاج ولحاحی
زیاده قلور هارون ناچار حبشیه ایله
جمع اولوب سحاب صلبندن صدف شکمنه
بر دریتیما منعقد اولوب بر وقت
میمونده مامون ماه آسمان خلافت سندن
نمایان اولور کی حبشیه دن طالع فرخنده ایله
طلوع ایدوب فطنت وذکاده درجه
علیایه ارتقا ایدوب آخر هارون نک زبیده
زبیده نک اوغلی محمد قتل ایدوب کندی خلیفه
اولمشدر زبیده دن بو کلام اول زمانده
صدور اتمشکه ما الجانی بهذا الیوم
الا یوم قامرنی بالجاج
مع ابنک

ابن عبد المطلب السفاح رضی الله عنهم آل عباسدن اول
خلیفه بودر هجرتنک یوز اوتوز ایکیسنده خلیفه اولمشدر
مدت خلافت ۴ سنه ۹ شهر **منصور دوانیقی** سفاح
برادریدر امام ابو حنیفه کوفی وامام مالک مدنی وسفیان
ثوری رحمهم الله تعالی بونک عصرنده در امام ابو حنیفه یه
قاضیلق تکلیف ایدوب قبول اتمدیکیچون حبس ایلمشدر
حبسنده وفات اتمشدر وبغداد شهرینی منصور بنا
اتمشدر مدت امارت ۲۲ سنه **محمد بن عبد الله المهدی**
مدت امارت ۱۰ سنه شهر **الهادی موسی بن محمد** بر ییله
قریب خلافت سوردی غایتله عالم وفاضل ایدی **هارون
الرشید** هادینک برادریدر اول بعث ایدن یحیی بن خالد
برمکیدر وبو هم دور هادینک اوغلو جعفر بونلرک خوفندن
اختیاری ایله خلافتدن فراغت اتمشدر جعفر بن یحیی
وزیر اتمشدر روایت اولنورکه هارونک عباسه
نام بر همشیره سی وار ایدی جمال وکمال صاحبه سی ایدی
داخل مجلس هارون ایدی جعفره آنی نکاح اتمش ایدی
اما مجامعت اولنمق شرطی مجرد محرم اولمق ایچون جعفر
دخی کوزل جوان ایدی برکون ایکیسی تنها جمع اولوب
بری پروانه بری شمع اولور شرطی ابطال ایدرلر آخر
عباسه حامله اولوب ستری فاش ایدرلر برمکیلرک
اعداسی هجوم ایدوب جعفر قتل اولنور برادری فضل

هارون الرشیدک تاریخ ولادتی سنه ۱۴۷ تاریخ
مدت خلافتی ۲۳ سنه مدت عمری ۴۵ سنه
وفاتی سنه ۱۹۲

و باباسی

و باباسی یحیی حبس اولنور بالجمله برمکیلرک رشته
دولتلری کسسته اولوب عقد وزارت بسته اولنور
امام ابو یوسف بونک زماننده قاضی اولوب اول قاضی
اولن بونلردر اسم شریفلری یعقوبدر بونلر زماننده امام
محمد والی بیت المال اولوب امام شافعی بالدفعات
حضورینه روند ابو یوسف وامام محمد ایله بحث اتمشدر
دیرلر و امام احمد بن حنبل ملازم مجلس ایدی دیرلر مدت
خلافت ۳ سنه **امین محمد بن هارون** اناسی زبیده در
مدت خلافت ۴ سنه ۸ ماه **مامون بن هارون** افضل
واعلم خلفای عباسیه در اکثر علوم حکمیه نک عهدنده لسان
عربی ایله مترجم قلنمشدر قرآن عظیم مخلوقدر دیمک بونک
زماننده اولمشدر مدت خلافت ۲۰ سنه ۵ شهر **المعتصم
بالله محمد بن هارون** کنیتی ابو اسحق در اعتزاله میلی وار ایدی
امام احمد بن حنبل قرآن عظیم مخلوقدر دیمدیکیچون ضرب
شدید اوردی وبو کا خلیفهٔ مثمن دیرلر سکز نجی خلیفه در
سکز اوغلی سکز قزی وار ایدی وسکز شهر فتح اتمشدر
و مدت خلافت ۸ سنه ۸ شهر ایام **الواثق بالله هارون
ابن المعتصم** مرد قوی ایدی ایکی النده ایکی قیونی طوتر ایدی
دریسن صویرلر ایدی مدت خلافت ۵ سنه ۹ ماه **المتوکل علی
الله** نظام التواریخده مرد سنی ایدی علمایه مائل ایدی دیرلر
بهجة التواریخده ظالم ایدی حتی امام حسینک مرقدینی زرع

الکن المستدرد یرکنذوا وغلو منتصر بالله الند، هلاک
اولمشیدر مدت سلطنت سنه ١٤ ماه ٩ المستنصر بالله مدت
سلطنت شهر ٦ المستعین بالله منتصرک ابن عمیدر ترکمان
آنی قتل ایدوب معتز بالله بیعت ایتدیلر مدت خلافت سنه ٢
المعتز بالله متوکل علی الله اوغلیدر اول عادل ایکن ظالم اولدی
عسکری آنی اسی حمامه قویوب جکربن یاقوب بعده چقاروب
اوزرینه صووق صو دوکوب هلاک ایتدیلر مدت سلطنت
سنه ٤ المهتدی بالله ابن الواثق بعضیلر اون آتی و بعضیلر
برآی خلافت سوردی دیرلر المعتمد علی الله احمد بن المتوکل
مدت خلافت سنه ٢٣ و ماه ٣ المعتضد بالله احمد بن طلحه
ابن المتوکل مدت خلافت سنه ٩ و ماه ٧ المکتفی بالله علی بن
احمد المعتضد مدت خلافت سنه ٦ المقتدر بالله جعفر بن
احمد بن المعتضد مدت امارت سنه ٢٥ جنید بغدادی انک
زماننده وفات ایلدی حسین بن منصور حلاج قتل اولندی
وطائفهٔ قرامطه ظهور ایدوب مکه یه کلوب کعبه قپوسن و حجر
اسودی یغدی لر فی تاریخ سنه ٣١٩ القاهر بالله محمد بن المعتضد
مدت امارت سنه ١ و ماه ٦ غایت ظالم ایدی کوزلرینه میل
چکلدی آخر فقیر اولوب جارسوده سؤال ایدردی الراضی بالله
محمد بن مقتدر مدت امارت سنه ٦ و ماه ١٠ المتقی بالله
ابراهیم بن مقتدر مدت خلافت سنه ٣ و ماه ١١
المستکفی بالله مدت خلافت سنه ١ و ماه ٤ بعض تاریخده

عیجون

کل

ی

بکرمی

بکرمی اوچ ییل بازمشلر المطیع بالله مدت خلافت
سنه ٣١ بعده خلافتی اوغلی طایعه طوعا تسلیم ایتدی الطائع
بالله مدت خلافت سنه ١٧ و ماه مذکور طایع بالله هر
علویلردن اون اوچ نفر کمسنه یوز طقسان طقوز ییل خلافت
سوردیلر خلیفهٔ علویلردر که ذکر اولنور اول محمد مهدی بن محمد
ابن اسمعیل بن امام جعفر صادق خلیفه اولدی بعده ابو
القاسم بعده اوغلی معز الدین بعده اوغلی ابو منصور علی الحکم بعده
اوغلی حسن بعده اوغلی ابو تمیم بعده اوغلی احمد بعده اوغلی
ابو علی بعده اوغلی ابو میمون عبد المجید بن منتصر بعده اوغلی
ابو منصور طاهر بعده اوغلی ابو القاسم صابر بعده اوغلی
ابو عبد الله اون ایکی یاشنده ایدی آز روزکار خلیفه
اولوب جنت اولدی اسمی خطبه دن اخراج ایتدیلر
بعده آل تمکرار آل فاطمه دن آل عباسه نقل ایتدی قادر بالله
خلیفه اولدی عمری چوغ اولوب خلافتی چوق اولمشدر مدت
خلافت سنه ٤١ القائم بامر الله عبد الله بن القادر وفات
صاحب قدوری فی سنه ٤٢٣ وفات ابو علی بن سینا
فی سنه ٤٢٢ عمری سنه ٥٣ انتهاء دولت ملوک دیلم که آل
بویه دیرلر دندر سنه ٤٥٠ آل بویه بونلردر که ذکر اولنور بعض
کتب تواریخده اون بش نفردر که ذکر اولنور ابو علی و ابو
الحسن و ابو منصور و ابو شجاع و ابو علی الحسن و ابو طالب
و ابو طاهر و ابو محمد و ابو شجاع و ابو منصور و ابو الحسین

بع
نصکره
فت

ولد ابو حنیفه فی سنه ثمانین ومات فی سنه مائة وخمسین رحمه الله
وولد الشافعی فی سنه مائه وخمسین وتوفی سنه اربع ومائتین
وولد مالک فی سنه خمس وتسعین وتوفی فی مائه وتسع وسبعین
وولد حنبلی فی سنه مائه واربع وستین وتوفی فی مائتین واحدى واربعین
رحمهم الله

و ابو شجاع و ابو منصور و ابو المظفر ابو احمد و ابو نجار ۱۰ آل
سلجوق ظهور ایدوب ال بویه منقرض اولدی ابتدا آل سلجوق
طغرل بک ابن میکائیل بن سلجوق بونک زماننده ظهور ایتدیلر
اول بونلرک دولتنه معاون اولان آل بویه ایدی منقرض
اولوب آل سلجوق ظهور ایلدی سلجوق بخارا اتراکندن ترجمانی
ایدیکیم متعلقاتی و افرادی سلطان محمود غزنوی زماننده
شوکت بولمش ایدی آخر سلجوقک اوغلی میکائیل سلطان
محمودک اولادندن ملکی آلوب خراسانده مستقل پادشاه
اولدی بعده تدریج ایله عالم گیر اولدیلر قائم بامر الله حرق
دورت بیل پادشاه اولوب فوت اولنجق دولت آل
سلجوقه یوز طوتوب خلافت تزلزلده اولدی مقتدی
بالله عبد الله مدت خلافت سنه ۱۹ مستظهر بالله
ابو العباس احمد مدت خلافت سنه ۲۵ مسترشد بالله
فضل مدت خلافت سنه ۱۷ و ماه ۱۷ راشد بالله منصور
مدت خلافت سنه ۱ مقتفی لامر الله محمد مدت
خلافت سنه ۱۱ و ماه ۲ مستنجد بالله یوسف مدت
خلافت سنه ۱۱ آل سلجوق بونک زماننده تضعیف
اولدی مستضی بنور الله عادل ایدی غزنیان بونک
زماننده منقطع اولدی مدت خلافت سنه ۱۰ ناصر الدین
الله آل سلجوق تمام اولوب سلطان محمد بن تکش که
خوارزم زماننده عزیمت بغداد ایدوب ناصر لدین الله شیخ

وفات شیخ عبد القادر گیلانی وفات قلیچ ارسلان
سلجوقی قونیه یه و سواسه مالک اولمش ایدی
سنه ۵۸۸

قتل شهاب الدین سهروردی فیلسوف
در حلب
سنه ۵۸۸
وفات صاحب کشاف
فی سنه ۵۳۷

شهاب

شهاب الدین سهروردی حضرتلرین رسالته سلطان محمد
گوندروب کلام رسول سمع قبول ایله استماع اولنمیوب
بلکه اما نتی مشوا و ضایع اولندقده اول کیجه عظیم قار یغوب
فرار مجال اولمیوب رجعت و فرار ایتدی بو حالت
شیخ مذکورک کراماتندندر دیرلر مدت خلافت سنه ۴۵
ظاهر بامر الله مدت خلافت طقوز آی ون گون و بو
زماننده طائفه مغولدن جنکیز خان خوارزمیانه مستولی
اولوب استیصال ایتدی مستنصر بالله منصور بن ظاهر
مدت خلافت سنه ۱۷ و ماه ۷ مغول خوارزمیانه مستولی
اولوب استیصال ایتدی وفات شیخ شهاب الدین و وفات
عمر بن فارض سنه ۶۳۲ مستعصم بالله آخر خلفاء عباسیه
بودر مدت خلافت سنه ۱۷ هجرتک سنه ۶۵۶ جنکیزدن
هلاکو بغداده مستولی اولوب مستعصمی قتل ایدوب
بغدادی اول وزیر سیفه و یردی غرق کوندی نصکره
نصیر طوسی یه و یردی دیرلر و آل سلجوقدن سلطان
ابو سعید و ابو المظفر جنکیز خوفندن ترک مال و مملکت
ایدوب روم طرفنه متوجه اولدیلر بعده ذکر اولنیجق
بری طائفه خلفاء بنی عباسیه زماننده ملک ایرانده پادشاه
طائفه صفاریه مدت ملکلری اللی بیل عددلری اوچ
نفردر یعقوب بن اللیث و عمرو بن اللیث و طاهر بن
عمرو و بعده طائفه سامانیه مدت ملکلری یوز یکرمی بیل

هلو

والتی آنی عددلری اون نفردر. منزللری بخارادر اسمعیل
بن احمد وابونصر احمد بن اسمعیل امیر ابو الحسن نصر بن
احمد نوح بن نصر عبد الملک ابن نوح منصور بن
نوح نوح بن منصور ابو الحرب منصور بن نوح عبد
الملک بن نوح منتصر اسماعیل بن نوح طائفهٔ غزنویه
مدت ملک ایشان صد و شصت و یکسال. ابو القاسم محمود
ابن سبکتکین غزنوی. سلطان مسعود بن محمود.
سلطان محمد بن محمود. سلطان مودود بن مسعود.
سلطان مسعود بن مودود. علی بن مسعود. عبد الرشید
ابن محمود. ابراهیم بن مسعود. مسعود بن ابراهیم. سلطان
شاه بن مسعود. بهرام شاه بن مسعود. خسرو
شاه بن بهرام طائفهٔ دیلمیه طائفهٔ دیلمیه اون ایکی نفردر.
عماد الدوله علی بن بویه. رکن الدوله حسن بن بویه.
معز الدوله احمد بن عضد الدوله. فخر الدوله علی بن مؤید
الدوله. علی عز الدوله. مجد الدوله. شرف الدوله.
صمصام الدوله. بهاء الدوله. سلطان الدوله. شرف
الدوله. عماد دین الله ملک الرحیم. الملک ابو منصور.
الملک ابو سعد. خسرو شاه. الملک ابو علی. طائفهٔ
سلجوقیان مدت ملکلری یوز التمش ییل. عددلری اون
دورت نفردر. سلطان رکن الدین ابو طالب طغرل
بک ابن محمد بن میکائیل بن سلجوق. سلطان عز الدین

الب

الب ارسلان محمد بن جغر بک بن میکائیل بن سلجوق. سلطان
معز الدین ابو الفتح ملکشاه. رکن الدین ابو المظفر کیارق.
غیاث الدین محمد. معز الدین ابو الحرب سنجر. مغیث الدین
ابو القاسم محمود. رکن الدین طغرل. مغیث الدین غیاث
الدین ابو شجاع. معز الدین ابو الحرب. رکن الدین سلیمان.
مغیث الدین طغرل طائفهٔ ملاحده بونلر ملوک قهستان
دیرلر. مدت ملکلری یوز یتمش سیلد. مجموعی دو تیوز اوتوز
اوچیندر. خروج ایدوب الموت اللی طغوز ینده تمام اولدیلر
سکز نفردر. حسن صباح. محمد بزرک امید. خلیفه حسن صباح
بزرک امید. حسن بن محمد. محمد بن حسن. جلال الدین حسن نو
مسلمان. علاء الدین. خورزمشاه. طائفهٔ سلغریان اتابک
مظفر الدین ایلر مقبلدر. مدت ملکلری سنه ۱۳۱ عددلری
اون برنفردر. اتابک مظفر الدین. سنقر بن مودود. اتابک
مظفر الدین زنکی بن مودود. طغرل بن سنقر. سعد بن زنکی.
اتابک ابو بکر بن سعد بن زنکی. سعد بن ابی بکر. محمد بن سعد.
محمد شاه ابن سعد. محمد شاه بن سلغر شاه بن زنکی.
سلجوق شاه بن سلغر شاه بن سعد بن زنکی. آبش بنت
سعد بن زنکی طائفهٔ خوارزمیان یدی نفردر. خوارزمشاه
محمد بن ابو سبکتکین. خوارزمشاه اتسز بن محمد. سلطان
ایل ارسلان. سلطان شاه علاء الدین تکش. سلطان محمد بن
تکش. بو تنکر نامند. دولت خوارزمیان ذروهٔ اعلاده ایدی

سلطان جلال الدين بن محمد **طائفهٔ مغول** جنكيز خان
اوكتاى خان بن جنكيز. تولو خان بن جنكيز. كيوك
خان بن جنكيز بن اوكتاى. هلاكو خان بن تولو خان
اباق خان بن هلاكو. احمد خان بن اباق. ارغون خان
ابن اباق خان. غازان خان بن ارغون. سلطان
محمد خدابنده بن ارغون. سلطان ابو سعيد بن محمد
خدابنده. و مذكور محمد خدابندهنك ادى اصلده الجايتو ايدى
برادرى غازان پادشاه اولدقده قتل اولنمق خوفندن
كريزان اولوب غازان وفات ايتدكدنصكره كلوب
تخت سلطنتى تشريف ايتمشلردر. ايكيسى دخى ارغون اوغلیدر.
و جنكيز اولادندن اول اسلامه كلن احمد خاندر. ابو
سعيد خدابندهدنصكره ولايت عجمه اللى نفره قريب
ملوك طوائف حكم ايدوب تا هجرتك يدى يوز سكسان
برنده. **تيمور خان** پيدا اولدى. دولت شاه تاريخنده
بويله يازر معلوم اولاكه جنكيزى نمنز هجرتك التيوز اون
يدسنده مملكت چيندن خروج ايدوب ما وراء النهر
و خراسانه سيل روان كبى دوان اولوب سلطان محمد
ابن تكش فرار ايدوب آخر ماوراسى دار القرار اولدى
بعده جنكيز قتل عام و تخريب تام ايتدى. اهل وقوف
ايدر مجراى عادت طريقى اوزره بيك سيل توالد و تناسل
و تناسل اولوب آفت الهى ايرشمهمك مقيم ملك عجم اول اعمارى

بوليه

بوليه. و اتفاق بونك اوزرينهدركه طوفان حضرت
نوح عليه السلامدنصكره جنكيز واقعهسندن اعظم واقعه
اولميه. هجرتك التيوز يكرمى ورندنده جنكيز هلاك
اولوب بعده التيوز اللى التيسنده تولو بن جنكيز خان
اوغلو هلاكو خان روم مستولى اولوب بعده بغداده
نزول ايدوب مستعصمى و عيالنى قتل ايدوب اشراف
علمادن بى حد نفوس تيغ ابدارده شربت شهادت
ايچديلر. قتل ايلديكى نفوس عدا اولندقده بيك كره بيك
و سكز يوز كره يوز بيكدن زياده بولندى. **بيت** هنوز
گفته نيايد ز صد هزار يكى. گرم بهر سر موى بود هزار زبان
جنكيزك خروجنه يعلم الله اوچ سبب واردر. ايكيسى
معنوى. برى صوريدر. و معنوينك برسى نفحات
الانسده مذكوردركه **شيخ** مجد الدين بغدادينك چون
خليفهنك اناسى ايله معاملهسى واردر ديو افترى ايدوب
خليفهيه مستهلك حالنده القا ايدرلر. بى توقف شيخى
دجلهيه اتدررلر. اول زمانده مجد الدينك شيخى نجم الدين
كبرى حضرتلرى جنكيزك واقعهسندن نور ولايت
ايله خبر ويرمشدر. و برسى دخى بو اولاكه سلطان محمد تكش
دورنبوز بيك عسكر ايله بغداده قصد ايدوب خليفه امول
و امتعه ايله شيخ شهاب الدين سهروردى صلحه كوندررلر
سلطان محمد جو انلوق جهلى ايله شيخه التفات ايتميوب

طائفهٔ ترکمانن پادشاه اولنلری بیان ایدر عددلری یکرمی بش نفردر مدت ملکلری ایکی یوز
اوتوز ایکی اول ملک معز الدین ترکمانی ایبک چاشنگیر یدی صکره ام الخلیل که اسمی شجرة الدردر نکاح ایدوب
موسی زماننده اتابک یعنی لالا ایدی بعده مستقل پادشاه اولدی ایکنجی ملک منصور علی اوچنجی ملک مظفر
قطز معزی سنهٔ سابقه‌ده هلاکو خروج ایدوب مستعصمی قلع و قتل ایتدکده حلب و شامی الوب مصره
توجه ایتدکده شام قربنده عسکر تاتار ایله جنگ ایدوب منهزم اولدی مصره عودت ایتدکده عز الدین ایبک

ملکداهم نت ایتدیکی یرلرده اول دیارده قاریتاق معتاد
دکل ایکن بر عظیم قار یاغوب خیمه‌لرین یقوب اول
یاغی عسکر ضروری ماوراء النهره رجعت ایدرلر
سبب صوری بودر که چون سلطان محمد بوسفوردن دوکوت
تختگاهنه واصل اولور چنگیز کهصین جانبندن رسوللری
کلوب تجار صین اول دیاره واروب کلمکه اذن
طلب ایدرلر سلطان اذن ویروب تجار چین انزار
آدلو سرحده کلورلر او سرحدک حاکمی سلطانک انه خالی
اولوب سلطان محمده مخفی خبر کوندروب غمز ایدر که بونلر
تجار دکل جواسیس اسرار دردیر زیرا اکثر متاعلری
کمش ولمین بدبخت طمع خام ایدوب اول سلطانک
سترا اذنی ایله بازرکانلری قتل ایدوب مالارین قبض
ایدر بعده چنگیز بی تمیز خروج ایتمزدن مقدم اول تعدی
سلطاندن طلب ایدر سلطان محمد ویرمیجک چنگیز بی
تمیز خروج ایدوب اول اول شخصی الهکتورر و کعذرته
و قولقلرینه کومش اقیدر پس سلطان دخی چشم غفلتی
آچوب و پنبهٔ نسیانی کوش هوشندن برون قلوب ایله
جانب دشمنه کوز قولاغ اولوب ایکی یل سلفا ممالکنه
خراج الوب عسکرنی مضاعف قلور شعر بخت و دولت
چون اولا نرناقص چاره یوق عسکر مضاعفدن اما
جملهٔ سؤ تدبیرندن بر کشی بو اولور که سمرقند اوچ کونلک

قولاری نوح بیبرس بندقداری و بلبان و بهادر و غیریلر اتفاقله شکارده قطزی
قتل ایدوب بیبرسی تخته نصب ایتدیلر
دوردنجی ناصر بیبرس بندقداری بشنجی ملک سعید محمد برکت خان التنجی
ملک العادل سلامش یدنجی الملک المنصور ابو المعالی قلاوون سکزنجی ملک اشرف
صلاح الدین خلیل بن قلاوون بونک لطف اشعاری واردر و صاف تاریخنده مبالغه ایله مدح ایدر طقوزنجی
ملک ناصر محمد بن قلاوون قرنداشی یرینه پادشاه اولدی اوغلانجق اولدیغیچون
ازاغل ایتدیلر اونجی ملک عادل کتبغا اون برنجی ملک منصور لاچین
مذکور اشرف ازشیندن ایدی اون ایکنجی ملک مظفر بیبرس چاشنگیر محمد
بن قلاوون معزول اولدقده تخته چیقدی کیرو محمد بن قلاوون برآید عسکر
کلوب تخته کچدی اوچنجی دفعه محمد بن قلاوون تخته کچدیکه ناصر الدین الله دیرلر
اون دوردنجی ملک منصور ابو بکر بن محمد برادری یرینه کچدی اون التنجی
ملک ناصر احمد بن ملک ناصر اون یدنجی ملک صالح عماد الدین ذکر اولنانلر بر
بری برقاچ آی خلافت سوردیلر اون سکزنجی ملک کامل شعبان بن محمد
بن قلاوون اون طقوزنجی ملک مظفر امیر حاجی یکرمنجی سلطان حسین بن ملک
ناصر یکرمی برنجی ملک منصور صلاح الدین صالح بن امیر حاجی بن محمد بن
قلاوون یکرمی اوچنجی ملک اشرف شعبان بن حسن بن محمد بن قلاوون
یکرمی دوردنجی ملک منصور علی بن

شعبان یکرمی بشنجی ملک صالح حاجی ابن اشرف شعبان ...

بولدن

طائفهٔ چراکسه اولانلری بیان ایدر ...
سلطان برقوق ... فرج ...
المستعين بالله ... المؤيد ابو النصر شيخ ...

بولدن سوریا یلمق امر ایدوب عسکرینی لطاور الکن
قلور چنگیز کلدکده عسکری مجتمع بولنمیه که مقاومته مجال
اوله شعر هر کرا بخت رهبری نکند کوشش و جهد یاوری نکند
وجمله فتنه‌دن بریسی انزارده ساکن ابن العمید
آدلو بر شخص وار ایدی که نایب و وزیری اولمش ایدی
اهل وقوف ایدی سلطان محمد انک باباسن و اهل بیتن
قتل ایتمش ایدی چنگیزک یانینه واروب حیله تعلیم ایدوب
سلطانک طولوکی اغزندن چنگیزه محبت نامه‌لر یازوب
و آنی بر طریق ایله سلطانه ایصال ایتدروب طولوکی ایله
کندو مابیننده تفرقه براغوب آخر الامر سلطان محمد چنگیزه
مقاومت ایده‌میوب قاچوب بر جزیره‌ده علیلا فوت
اولور شعر اگر بشتعبد در بحر می نهی بنیاد وگر بقصد
بر چرخ می کشد اشکال نه تخت ماند و دولت نه تاج
ماند و تخت نه کنج ماند و لشکر نه اهل ماند و آل کجا
ملک سلیمان کجاست خاتم او کجاست سام و نریمان
کجاست رستم زال مررت فی فلوات علی منازلهم
وما وجدت بغیر الرسوم والاطلال شعر نه لشکر نه تاج
نافع نه لهف مفید یفعل الله ما یشاء و یحکم ما یرید آل
سلجوق چنگیز فترتنده وطنلرین ترک ایدوب رومه
غنیمت ایتمشلر ایدی بونلر کلا اوغوز طایفه‌سندن ارز
طغرل نام بر مردکم یافث بن نوح علیه السلام اولادندن

... الملك العادل ... المستعين بالله ... المؤيد ابو النصر شيخ ...
... محمود ... ملك ظاهر ... ملك اشرف ... العزيز يوسف
ملك صالح ... ملك منصور عثمان بن جقمق
... ملك اشرف اينال ... ملك مؤيد احمد
... ملك ظاهر خوشقدم ...
الاشرف سلطان قانصوه الملك الاشرف
الظاهر ابو النصر قانصوه الملك العادل طومانبای
جانبولات ... الملك ...
سلطان قانصوه غوری ...
... سلطان سلیم بن بایزید
مصری فتح ایلدکده منقطع اولدی
سنه ٩٢٣

ابتداء اهل بعضی تواریخده تاریخ اهلی ابتداء دولت عثمانیه‌یی بو وجهله اخذ ایتمشلر اما مرحوم ابن رمضان شارحی
مناقب آل عثمانی یازدقده بویله تحریر ایدر که جنکیز فتنه‌سنده ملوک عجم تفرقه‌ده دوشوب ماهان شهرنک پادشاهی سلیمان
شاه کندو یه تابع قوزنکوچ و اوغوز تاتار عسکر یله روم‌ه کلوب نهر فراته کچرکن سلیمان شاه غرق اولوب قلعه‌سی التنده
دفن اولنور و سلیمان شاهک اوچ اوغلی وار ایدی برسی ارطغرل برسی سنقور برسی ارطوغدی برسی ..... یکیدر
دوتوب شرقیه کیدرلر ارطغرل قونیه‌ده آل سلجوقدن سلطان علاء الدین یاننه کلوب بعده تخت حکومتلرنده یورت
طلب ایدر

اندی و چیوز قرق مقداری ارایله بیله کلمش ایدی سلطان
علاء الدین کیقباد بن کیخسرو بن قلیج ارسلان بن طغرل
ثانی یه خدمت ایدوب کفار ایله جنک ایدوب نیجه
فتحلر ایتدی آخر ارطغرل وفات ایدوب هجرت نبویه‌دن
سنه تسع و تسعین و ستمائه‌ده سلطان علاء الدین
عثمان بن ارطغرله سلطنت برلیغی یازدیلر و توغ
و نقاره و شمشیر و خلعت کوندروب عثمانی غزایه مخصوص
ایتدیلر سنه ٦٩٩ اینه‌کولی یکی شهری کوپری حصاری و بلجکی
و سائرینی فتح ایتدی سلطان علاء الدین فوت اولوب
اکثر غازیلر عثمان یاننه جمع اولدیلر مدت سلطنت عثمان
غازی سنه ١١ امیر اورخان ازنیقی و بروسایی و سائرینی
فتح ایتدی و اوغلی سلیمان پاشایی روم ایلی یقاسنه
کوندروب انلر دخی قرق نفر غازی ایله کمرنام موضعده
صیغر درسیندن صال ایله دریادن کچوب ابو کولک
و اکسامیل قلعه‌سین و مغلغره‌یی و ابساله‌یی و ودیره‌یی
و بولایری فتح ایتدیلر مدت سلطنت سنه ٣٥ مراد خان
غازی خداوندکار دیرلر اورخان اوغلیدر مقدما
لالاشاهین ادرنه فتحنه عسکری ایله کوندرلدکده ادرنه
تکفوری چیقوب عظیم قتال اولوب آخر منهزم اولوب
قلعه‌یه کیروب مراد خان کلنجک مزبح طاشغون الوب
تکفور صنداله بنوب قاچوب قلعه‌یی ضبط ایتدیلر بعده

٢٩

قوسوه‌ده و سبتوت عسکری ایله جنک اولوب منهزم عسکرده
بر کافر یکی اطاعت صورتنده کلوب الن اوپرکن خنجر ایله
اوروب شهید ایتدی مدت سلطنت سنه ٣١ ییلدرم بایزید
خان غازی مراد خان شهید اولدقده قرنداشی یعقوب چلبی
باباک اسیر دیو چادره کتوروب بوغدی پادشاهلر برادرینی
قتل ایتمک سنتی بوندن قالمشدر افلاقی فتح ایدوب
قرمان اوغلی طغیان ایتدوکی اجلدن قتل ایدوب
قونیه‌یی اقسرایی نکده‌یی قیصریه‌یی سلانیکی یکشهری
و سائر بلادی فتح ایتمشدر بعده ییلدرمک بعض بکلری
قاچوب تیمور یاننه واروب تیموری تحریک ایدوب
روم‌ه کتوردیلر انکی عسکر چوق اولوب انکوریه نام موضعده بر
عظیم جنک اولوب ییلدرم خان غضوب پادشاه اولمغین
عسکرینی بیوفالق ایدوب بعضی تیمور یاننه اولان
بکلره فرار ایدوب وزیرلری انهزام مقرر اولنجق شهزاده
امیر سلیمانی الوب قاچدیلر ییلدرم خان غیور پادشاه
اولمغین فرار اختیار ایتمیوب تیمور اوزرینه یوریوب
آخر عسکر تاتار حمری هاله وار قالیوب ییلدرمی کرفتار
دام بلا ایدنجه تیمور بر مقدار ییلدرم خانه استقبال ایدوب
ییلدرم خان غضبندن تیموره ملتفت اولمیوب بالجمله
اظهار مغلوبیت ایتمیوب بر مقدار مصاحبتدن صکره
ییلدرم خان حبس اولنوب آخر حمای محرقه‌دن وفات

قرمان بعضی تواریخده سلطان علاء الدینه نصکر اوغلی سلطان غیاث الدین پادشاه اولوب ظالم
او ملعنین قوللری بعقتل ایدوب نسلی منقطع اولوب بعده شیخ مخلص پاشا اولوب اللی آیدن نصکر بابا
الیاس صوفیلریندن قرمان نام اوغلی شاه ایدیلر ولایت یونانه شهدی انکجوه قرمان ولایتی دیرلر
سببی بودر والله اعلم از جاجران سلطنت مراد خانه سلطان اویس بن امیر شیخ حسن جلایر
بود بعد از پدر بر بغداد و دیار بکر و خورستان پادشاه شده و در ممالک آذربایجان و عراق عجم

ایدر یلدرم خان استنبولی تکفوردن استنبوب تکفور
دخی ییلده اون بیک فلوری خراجه راضی اولوب
واستنبولده بجنیده مسلمانلره محله تعیین اولنوب مسجد
یاپلدی و قاضی نصب اولندی مدت سلطنتی سنه ١٦
سلطان محمد خان ابن یلدرم خان تیمور جنکنده اون
بش یاشنده ایدی تیمور یلدرم خانی الوب رجعت اتدکده
سلطان محمد اماسیه عسکری ایله تیمورک اردندن تشوب
جنک ایدوب نیجه انقالن براقدروب باباسی یلدرم خانک
مبتنی الیقومشدر اما بوندن مقدم برادری امیر سلیمان کز
بیل باباسی تختنده اوتورمشدر بعده آخر برادری موسی چلبی
روم ایلنده پادشاه اولوب اوچ بوچق ییل سلطنت
سوردی سماونه اوغلی قاضی عسکری و منجال اوغلو محمد
بک بکلربکیسی ایدی آخر سلطان محمد اوزرینه عسکر چکوب
وارد قده جمیع بکلری سلطان محمده کلوب بالجمله سماونده
موسی چلبی طوتلوب سلطان محمده کلوب کاری تمام اولور
و سماونه اوغلنه ایدی بو زانچه علوفه ایدوب عیالی ایله دلیچه
سوردیلر آخر سماونه اوغلنه بعضی اشرار منابعتی ایله خار
ایدر دماغنه سودای سلطنت دوشوب پادشاه آدملر
کوندروب زغره ده طوتلوب سیروزده پادشاهه کتوروب
جارسوده صلب ایدرلر فی سنه ٧٢٢ مدت سلطنت سنه ٧
و ماه سلطان مراد ثانی ابن سلطان محمد خان وزرلری

جکبردن محمود خان یلدرمی مانند دریاکی خاکدلی رفع ایدوب قید بغدا ایله اول کیرشب جراغی تیمور ک
بزم بی نوریه وسب اوترکتوریر کو اوغلو موسی چلبی بله کرفتار ایدوب مصطفی چلبی جنکده هلاک اولمغی
سایری فرار اختیار ایدرلر و یلدرمک وفاتی سنه مزبوره شعبانک اون دوزدنده آقشهرده
واقع اولمشدر جنکده نصکره بسکز آی حیاتده اولوب اکثر اوقاتنده تیمور مجلسنه کتوروب انواع لطف
نوازش ایله مصاحبت ایدرلر ایدی دیرلر از تاریخ مولانا ادریس
سنه ٨٠٦

صاروجه پاشا اوروج پاشا اینه کی پاشا شهاب الدین
پاشا و غیرهم بونک زماننده دوزمجه مصطفی پاشا
بیدا اولوب یلدرم خانک تیمور جنکنده ضایع اولان
مصطفی نام اوغلی بنم دیوب آدو تزویر ظاهر اولوب
طوتلوب ادرنه حصارینک برجنه اصدیلر و قرمان اوغلی
عصیان ایدوب عفو اولندی سمندره و تمور حصاری فتح او
و فتیش آقچی اولدی و نیجه ممالک فتح اولندی بعده سلطان
مراد خان اختیاری ایله سلطنتنی اوغلی سلطان محمده
ویروب کندوسی مغنیساده تقاعد اختیار ایدرفی
سنه ٨٤٦ بعده یکیچری باشن قالدروب بنه سلطان
مرادی تخته کوروب سلطان محمدی مغنیسایه کوندر
ارکنه کوبر وسنی بنا ایدرفی سنه ٨٣ مدت سلطنت
سنه ٣١ موسی چلبی روم ایلنه پادشاه اولدقده ادرنه
اسکی جامع بناسنه شروع ایدوب بنا بر یوزینه کلدکده
وفات ایدوب بعده سلطان محمد ایله سلطان مراد
زماننده تمام اولوب جمعه قلندی حضرت ابو الفتح
سلطان محمد غازی ابن سلطان مراد جلوسی
بر تخت فی سنه ٨٥٥ سلطنت ٣١ عمرش ٥١ بنائ
یکی حصار فی سنه ٨٥٦ فتح قسطنطنیه فی سنه ٨٥٧
اللی کون جنک ایدوب اللی برنجی کونی چهارشنبه کونی
فتح اولنوب جمعه کونی ایاصوفیه ده نماز قلندی فتح

مقدما مقدما قاضی بدر الدینک مصطفی خلیفه‌سی ایدین ایلنده خروج ایدوب اونی سکز مریدی برید
جمع ایدوب آخر شهزاده . ماذا الله . قتل اولنورقد . شیخ مزبور سرایت قتلدن خوف ایدوب تجویت
شیخ مزبور اسفندیار اوغلنه واروب بعد ما الخلافه تجویب اخلاق ایله اتفاق ایدوب بعده تعزیده
و دکو اوزمانده جمعیت ایدر سلطان محمد بایزید پاشانی اوزرینه کوندروب جنک قرار دیفکر
برحیله ایله شیخی کرفتار ایدرلر کتوروب حیدر عجم ایله مباحثه اتراولنور شیخ مذکور کلنده قتلنه
فتوی ویروب صلبا ولنور از تاریخ
مولانا ادریس

ایندوکی ولایتک نهایتنی . بلکه ولایت کراماتنک
غایتنی بوقدر . بو مختصره مناسب دکلکه جمیعا ذکر اولنه
ابتداء جامع سلطان محمد فی سنه ۸۶۷ انتهاء جامع
فی سنه ۸۷۵ منلا کورانی . و خضر بک . و منلا خسرو خطیب
زاده . علی قوشجی . منلا فناری حسن چلبی خواجه زاده ثابت
علماسندندر . و کلام نعم الامیرکه رسول الله دن صادر
اولمشدر بونلرک حقنده در صاحب مائه در کرامات
عجیبه و آثار بدیعه صاحبیدر حضرت سلطان بایزید
ثانی ابن سلطان محمد جلوس او برتخت فی سنه ۸۸۶
مدت سلطنت ۳۲ سنه عمر ۶۲ سنه وزراسی کدک
احمد پاشا و داود پاشا جامع صاحبیدر مسیح پاشا
کلیبولیده جامعی و مدرسه‌سی واردر علاء الدین فناری
روم ایلنه و اناطولی‌یه قاضی عسکر اولمشدر حاجی حسن
زاده و مؤید زاده . قاضی عسکر اولدی مولانا جلال
اولمشدر ناجی زاده . محمود پاشاده مدرس ایکن نشانجی
اولمشدر اهل معرفت و منشی اولدوغی جهتدن
جم سلطان قرماندن کلوب سلطان اوکندہ خان
بایزید ایله جنک ایدوب صنوب مصره واروب حج
ایدوب بعده وارسق طائفه‌سی و طورغود بکلری
بینه خان بایزید اوزره کارزاره کلوب تکرار صنوب
فرنکستانه فرار ایندی فی سنه ۸۸۳ شیخ حیدر اوغلو اسمعیل

وزراء عصر سلطان بایزید خلیل پاشا ... داود پاشا ... محمود پاشا اسحق پاشا کدک
احمد پاشا شهاب الدین پاشا وغیرهم علما وصلحا در عصر سلطان سلیم خطیب قاسم اوغلی خواجه زاده
اوغلی شجاع منلا یکان مولانا لطفی توقاتی سلطان محمد امین کتاب اولوب مرادنه ذ . التمش لغی مدرسی
قتل اولندی قاسم جمال منلا علی صوفی جمالی قره سید ... سعد ... ناجی زاده ... قاضی عسکر

ظهور ایدوب بعض عجم بکلرین قتل ایدوب تبریزی
الوب شاه عنوان ایله معنون اولدی فی سنه ۸۵۸
سلطان سلیم باباسی اوزرینه عسکر چکوب چورلیده
منهزم اولوب وارندن کفه‌یه منوب کفه‌یه کیند
فی سنه ۸۱۸ سلطان سلیم خان ابن بایزید خان ولادت
باسعادتلری اماسیه ده فی سنه ۸۷۲ جلوس او بر
تخت فی سنه ۹۱۸ مدت سلطنت ۸ سنه و ۹ ماه
فوق الثی باشنده . پادشاه اولدی ادرنه‌یه متوجه و کور
چورلی قربنده زجاج مزاجلری شکسته اولوب آکله مرضنده
وفات ایتدی هجرتک طقوز یوز یکرمیسنده . شاه اسمعیل
ایله چالدران اوسنده . ملاقات ایدوب حرب و قتال اشتغال
اولندی اسمعیل مغلوب اولوب کریزان اولدی هجرتک
طقوز یوز یکرمی ایکیسنده . منلا زیرک ایله قراجه پاشا
قانصو غوری یعنی مصر سلطاننه الجلیکه کوندریلوب حلب
قربنده مرج دابق نام موضعده جنک اولوب قانصو غوری
اول جنکده دار فنادن آهنک ایتدی بعده طقوز یکرمی
اوچ محرمنک یکرمی اوچنده قاهره مصر فتح اولنوب سلطان
مصر طومانبای باب زویله‌ده صلب اولندی خیربک مقدم
اطاعت اتمکین مصر حاکمی ایتدیلر استنبوله نزول بیورلدی
فی سنه ۹۲۳ زیرک زاده ایله کمال پاشا زاده مصره والید
قاضی عسکرلر ایدی خواجه اوغلو محمد پاشا ادرنه ده چقنده

مدرس ایکن نقشا نجیبسی اولوب بعده وزیر اولدی وزرا
پیری پاشا قرمانی هرسک اوغلی احمد پاشا سنان پاشا
وزینل پاشا وغیرهم حضرت سلطان سلیمان خان ولادت
باسعادتلری فی سنة ۹۰۰ تخت همایونه جلوسلری فی
سنة ۹۲۶ طریق معدلته سلوک ایدوب وجادهٔ انصافی
مسلوک طوتوب گاه وبیگاه احوال رعایا وسپاهی
تفقد بیورمق رسم شاهانه لری ایدی آخر عمرلرنده مشهایید
بالکلیه موض ومحرماتدن متنفر اولوب منع شراب
ورفع چنگ ورباب انمشلر ایدی رودس وبودین وبلغراد
وبونلرک گبی نیجه بلادی فتح ایدوب آخر سکتوار قلعه سنی
محاصره سندن علیلا وفات ایتدی مفتی علی چلبی کمال پاشا
زاده سعدی چلبی جوی زاده وحالا افضل العلما عشقی
خواجه چلبی آنگ عصری علماسینک مشاهیرندندر مدت
سلطنت ۴۸ سنه وزراسی پیری پاشا ابراهیم پاشا
ایاس پاشا لطفی پاشا سلیمان پاشا رستم پاشا
علی پاشا محمد پاشا حضرت سلطان سلیم ثانی ابن سلیمان
خان مد الله ظلال رأفته الی مفارق ابناء الزمان
وسد ثغور اهل الایمان وسد سداد وجوده الی
انقراض الامن والایمان منشیه دواغ سلطنت
سلطان سلیم آن شاه روشن دل که از نور جمالش
مهر خشانی کند حاصل شهنشاه بلند اختر سکندر

علماء عصر سلطان سلیمان خان: مؤید زاده کمال پاشا
زاده ... چلبی ابن فناری قره بالی
زاده ... محیی الدین چلبی ابن فناری
زیرک زاده ... بوقلوا... غرس سعد
عبد الواسع ... شیخ زاده
الرشیدی ... علی شیخ عمری
خطیب قاسم ... بهاء الدین زاده
حاجی چلبی ... لالی وغیرهم
معلم زاده ... رمضان زاده
...

رای

رای رستم فر سنود در خدمتش چاکر هزاران سنجر
وطغرل جسم لطیفی جنبشم اضداد بشر زبانی
ودیدهٔ اهل وداد خورشید درخشان صورت
لطف وقهر زبان تیغنده آمیخته وصفت ترابق
وزهر گفتار تعبیه قلنوب بالجمله دور سلطنتلر
بناء ربا مقلوع وبنیان عیش وعشرت مرفوع
ایدی انلرک دخی وقتنا استعاره ولنزدیمک
کارلری شیرنی سوتمک کردارلری ایدی ولادت
باسعادتلری فی سنة ۹۲۹ جلوس همایونلری فی سنة ۹۷۴
وزرا آصف تدبیر ومشتری ضمیرلری حالا حضرت
محمد پاشا طول الله عمره الی یوم التناد زمان عدالت
قرانلرنده واقع اولان فتحک برکسی فتح قبرسدر که
فتح مصره معادل اهل حصن استواری رفعت واستحکامده
فلک ذات البروجه مماثلدر ویمن طالع خورشید
لامعلری ایله دیار یمنک فتنه مدفوع اولوب
عندیک تعین وتیج قرالی مقهور اولمغین انلر
التزام خراج رواج بولدی بعده دیار مغربده فتح
حلق الواد انلرک فتح عدادنده در من بعد فتح
وظفر نیجه فتحلر ضمیمه اولوب وکسر عدو به هر کس
منضم اوله سعادتلو پادشاهمزه نصیب اولان ملک
وسلطنت قیاصرهٔ روم واکاسرهٔ عجم وخواقین چین

واساطين ديلمدن. بلكه اقبال عرب وتبع يمن وآل
بويه وملوك ساسان وسلاطين سلجوقيه دن برفرز
نصيب اولمشدر. واولمرحق سبحانه وتعالى عمر
عزيزني قد وزلف خوبان كبي نشاط وسرور ايله دور
ودراز. ووجود شريفني سلاطين جهاندن قريد
وعدل وانصافله سرافراز وممتاز قلبوره. آمين
بحق النبي الامي الامين. تاريخ ملوك عجمده بو بيتلر
وصافكدر. نظم از كيومرث تا بعهد قباد. پس از ان
تا بكسرئ پرداد. باز از عهد نوشروان. تا بصقال
كشند بنياد. بعد ازان ديلمي وساماني. تا زمانه نحيز بنياد
شند شاد. پس ز تاريخ ملك سلجوقي. تا بخوارزمیان
قرار افتاد. همچنين از زمان جنكيزخان. تا ابد
دوركان مخلد باد. قطعه لمنشيه سكه عزت دكلمي
بو نجه عبور. قنده كندي بو دكلو ماه ايله سال. فكر مستقبل
ايله كچدي كونك. حال ماضيه قلمدك اقبال عمر
سرمايه سي بر مدر ايكي ضنيه صقين. قوري افسانه
ماضي ومستقبل وحال. مسئله في معرفة الحكماء جمله
اساطين حكمادن لقمان در بعض مورخلر عم زاده
ابراهيم خليلدر ديرلر بسيار عمر اولور. بعضيلر غلام
سياه ديرلر. تفصيلي بيغمبر ديرلر. فيثاغورس معاصر
كستاسف شاكردي لقمان صاحب سليمان نبي در

خواص

خواص اعدادى استخراج المتشدر. وانده اعاظم
آدلو كتاب ايجاد المتشدر. صفوت جوهرنده لقمان
حركات افلاكي استماع ايدوب اصول موسيقى
ابداع ايتدي. جاماسب برادر كستاسف شاكرد
لقمان. بقراط شاكرد فيثاغورس. بقراطيس شاكرد
بقراط. وجمله اساطين حكمادن هرمس در حكايت
اولنور هرمس حكيم فلك زحله صعود ايدوب
اوتوز يل فلك زحل ايله دائر اولوب احوال فلكيانى
سائر اولدي. بعده ارضه هبوط ايدوب علم نجومدن
خبر ويردي. هرمسدن سوال ايتديلر كه اصل حكمت
ندر. طبايع التام ديدي. مفتاح حكمت ندر ديديلر
طبايع التام ديدي. طبايع تام ندر ديديلر روحانيه
فيلسوفدر كه كوكبي ايله متصل ومدبر دردي. اكابر
حكما ومنفرد ميندندر. سقراط شاكرد بقراطدر. افلاطون
الهي شاكرد سقراط ومعاصر دارا بدر. ارسطو شاكرد
افلاطون. بليناس شاكرد ارسطو. جالينوس شاكرد
بليناس. بطليموس شاكرد جالينوس. بزرجمهر حكيم مولا
لطفي مقتول رحمه الله حاشيه مطالع ايچون اولان
حواشيسنده. قوت نظريه وعمليه بحثنده روايت
ايدرلر كه كتب ارسطوسا بقا مور. ولايتنده آيتنه
مسمي قضبه نك كنيسه معروفه سنده مخزون ايدي.

که زمان سابقده قصبهٔ مزبوره مستقر اعیان
حکما و مقر اشراف عقلا ایدی ملوک یونانیدن
بر ملک صاحب عنوانک زیر حکومتنده ایدی
مأمون بن هارون الرشید که عقل و فراستده فرید
رشد و هدایت و فهم و کیاست استی ایدی دیگر
حکمانک اسرار علومنه واقف و استار مخدراتن
کاشف اوله کتب ارسطویه راغب و جمله سن
ملک مزبوردن طالب اولدی ملک خلاف و طغیان
ایدوب مأمون دخی غضبان و پریشان اولوب
جمع عساکر ظفرنشان قلیجاق خبر مهابت اثرک
یونانه منعکس اولوب بطاریق رهابین شیاطین
قرین ملکه بویله تلقین ایتدیلر که دین مسلمینه کسر
و انهدام ایریشوب فرق متخالفه یه انقسامن
دیلرسک کتب مزبوره یی بالتمام ارسال ایله ملک
استحسان ایدوب کتب منتخبه یی مأمونه گوندردی
بعده مترجمیندن حنین بن اسحق و ثابت بن
قره و بونلرک غیری بسی جمع ایدوب تراجم متخالفه
ترجمه قلدیلر و اول تراجم اطناب و تطویل اوزره
تهذیب و تلخیص اولنموب تا حکیم فارابی زمانینه دک
بطون دفاترده قالوب حتی رسوم اوراق مندرس
اولمغله مشرف و ناظر اولدی بعده اول عصرک ملکی منصور

دی

ایله

قال يحيى بن عدي قال المأمون رأيت فيما رأى النائم شيخا بهي الشكل جالسا على كرسي
فتعاظمته وتهيبته وسألت عنه فقيل لي هذا ارسطاطاليس فقلت لابد ان نسأله عن شيء
فدنوت منه وقلت ما الحسن يا حكيم فقال ما استحسنه العقل قلت ثم ماذا قال ما استحسنته
الشريعة قلت ثم ماذا قال ما استحسنه الجمهور قلت ثم ماذا قال ثم لا ثم قال عدي فكان
هذا المقام من اوكد الاسباب التي حملت
المأمون على اخراج الكتب اليونانية
الى العربية فسير الى ملك الروم يطلب
منه ما اختاره من العلوم القديمة فامتنع
ملك الروم من ذلك وقال هؤلاء
لهم كتاب وملة طاهرة ولا يعلمون
ماوراءها فاذا نظروا في المعقولات
تغيرت عهودهم واماناتهم وساؤا
في سياستهم فجدده المأمون فشاور
ملك الروم علماء مملكتهم فاشاروا بالمنع
وما رأى الملك الا رجلا منهم قال اعلم
يا ملك ان العلوم العقلية ما دخلت في
ملة الا اضعفها وكثرت الاختلاف
المشتغلين بها عن غيرهم فانعم للمأمون
ما طلب فانفذ اليه ملك الروم باحمال
من الكتب التي ارادوا زيادة فصاحب
المأمون نصا وامراء بنقلها بقدر
عليه واشترط له ان يعطيه من الذهب
وزنه ما نقله الى العربي فاستعار
صحيفة ورق ثخينا مثل ثخن الجلد
وكان يكتب فيه بالقلم الغليظ
ونوع بين سطور وكان يتوعب
بذلك بالاكثر وكان يترجم بغير
اختلاف وتابع الناس المأمون في ذلك
من طبقات الاطباء

بن نوح سامانی فارابیدن اول تراجم متخالفه نک
تهذیب و تلخیص طلب ایدوب فارابی دخی التماسنه اجابت
ایدوب و یازدوغی کتابه تعلیم ثانی دیو آد ویردی
او سببدندر که کندو دخی معلم ثانی ایله ملقب اولدی
پس کتاب فارابی و سایر تراجم اصفهانده صوان
الحکمه آدلو بر کتابخانه ده مخزون ایدی اول زمانه
دک سلطان محمود سبکتکین اوغلی سلطان محمود غزنوی
شیخ ابو علیی طاپنا ایچون طلب ایدوب وزیر مقرب
ایدندی و اول خزانهٔ کتبی شیخه تسلیم ایتدی و هنوز
تعلیم ثانی فارابینک تألیف و تصنیفه رغبتی و یا نقل
اولان غزو دولة الثقافی بو غنیومی اهل تجرید ایدی شیخ
شیخ ابو علی اول کتبدن شفایی انتخاب ایتدی بعده
کتابخانه یه آتش دوشوب جمیع کتب و اوراقی یاندی
حتی مآخذ مصنفاتی معلوم اولماسون دیو حتی ابو
علی یه تهمت ایدرلر اما بهتان و افترادر زیرا شیخ مواضع
عدیده ده کتاب شفا تلخیص تعلیم ثانیدر دیمشدر حتی
اول کتابخانه دن اخذ ایتدکنه معترفدر اما معلم اول
ارسطاطالیس در که ارسطونک تتبع ایدرلر افلاطونک شاگردی
اولاموسس بنیان حکمت و مشید ارکان موقت
اولدر اول سببدن معلم اول اتباعنه محل اولمشدر
مشائیاندر و مشائیین انلردر که حکمت تحصیلنی افلا

کردیدر

طوندن

سؤال وجواب وافاده واكتساب طريقيله اخذ
ايتمشلردر مشاؤن ايله وجه تسميه لرينه سبب بودركه
خدمت افلاطونه متصل كلورركيدرلردي اما حكمت
اشراقيه صاحبلري كه انلره اشراقيون ديرلر بونلرك
خلافيدر انلر ارباب عزلت وملازمان خلوت
كمسنه لر ايدي صوفيء صافي نهادلر كبي فؤادلري بجانب
جناب رب العباد منعقد ومنقاد ايدي بونلر
معارف الهيه يي عالم غيبدن بي شك وريب انشرا
نور هدايت ايله استفاده ايتمشلردر اشراقيه نسبتلري
حكمت ووجه تسميه لرينه اشارت بودر ورواتيدركه
ارسطو وقتاكه حكمتي افلاطوندن اخذ ايتدي تمهيد
قواعد وتقرير فرائد قلمغه متصدي اولدي بوندن
اول فن حكمت مكتوب ومدون دكل ايدي
اكرچه بعض رسائل متفرقه رمز وايما ولغز ومعما طريقي
اوزره واقع اولمشيدي زيرا متقدمين علم حكمتي
وسائر علوم حقيقيه يي مثلا كيميا وعدد كبي ابنا حكمادن
غيريه افشا ايتمزلر ايدي علم وراثت ايله اولوردي نسبت
اولمزايدي پس چون بو غرضي افلاطونه عرض ايتدي
افلاطون ايتديكي افتريدان تفشي سر الحكمة التي كتمه
الحكماء الي زماننا هذا يعني ديلرميسن كه سر حكمت انبيا
افشا ايدوب حكمانك علم مكتومني معلوم جهلا ايده سن

ق
بنه
ايله
ي

ارسطو ايدي بر وجهله ايدهلم كه ابكار معانيسي نامحرملره عرض
ديدار قلمنه افلاطون اجازت ويروب ارسطو اصول
حكمي ابواب وفصول واختصار وايجاز بلكه تعميه والغاز
اوزره ترتيب قلورلر بعده فوت فريحه سندن فن منطقي
اختراع ايدوب فن حكمته آلت قلدي تبين معلم اول ايله ملقب
اولمغه خصوص مزبور سبب اولدي ومعلوم اولاكه حكماء
مشاؤن نبوته منكرلردر بو سوء ظنه مصر اولنقدن حذر
كركدر زيرا كتب مشاؤن اثبات نبوت ايله مشحوندر
افلاطون الهينك نبوتي مرتبه ظنه منتهي در نته كم بعض
احاديثده واقعدر كه اصحاب رسول اللهدن بر كيسي
اسكندريه يه سفر ايدوب عودت ايدكلرنده مجلس
رسول اللهده كوردكي عجايبدن سؤال اولنوب
ديديكه بر قوم كوردم سياه پوشلر كه افلاطونك ذكرين
اكثار ايدرلر بعض اصحاب رسول افلاطونه لعن ايديجك
رسول الله لعني نهي ايدوب ايتدي لا فان افلاطون
كان نبيا جهل قومه يعني لعن ايتمك تحقيق افلاطون نبي
ايدي قومي اني بلمدي وسقراطك نبوتنه علمادن وحكمادن
قول واردر لقمانه منتهيدر كه صاحب داود عليه السلام
وبالجمله سلسله اشراقيون ومشاؤن جملهسي اصحاب
سفاريه منتهي اولور بوتقديرجه بونلر ملل انبيادن بر
ملتي ملتزم دكل ايدوكنه جازم اولمق لازم دكلدر ملتزم

من
ان الحكمة نزلت من السماء على ثلاثة اعضاء
ادمغة اليونان وايدي اهل الصين
والسنة العرب

اولمدقلری تقدیرجه دخی کفر لازم کلمز زیرا انبیای سابقک
نبوت عامه‌لری توغیدی توصل الی جناب الله خود بدون
الانبیا ممکندر اویس قرنی کبی مثلا محصل کلام اکابر حکما
مطلقا کفره نسبت اولنمق کرکدر مذکور اولان حکمای دولت
محمدیه دن مقدم اولانلردر اما حکمای اسلامیون که زمانلری
دولت محمدیه یه موافقت ایتمشدر انلر ملتزم شریعت
ومقتبس انوار حقیقتدر مثلا ثابت بن قره وکندی
وفارابی وابن سینا کبی مولانانک کلامی تمام اولدیغی
ظاهر مولانای مزبورک ملتزم شریعت دیدوکی حکما اهل شرع
جمیع امور شرعیه اعتقادیه یه موافقت ایتمشلردر ویاخود
آخر عمرلرنده ظن فاسدلرندن رجعت ایتمشلردر والا الحذر
انلره متابعتدن والله اعلم بحقایق الامور

علم حکمت

علم حکمت واسطهٔ عقد علوم ودرهٔ التاج سلاطین رسوم
نتیجهٔ کمالات انسانیه ووسیلهٔ معارف سبحانیه در ومن
یؤت الحکمة فقد اوتی خیرا کثیرا وحکمت بر علمدر که موجودات
خارجیه‌نک احوالندن بحث ایدر نفس الامرده واقع
اولدوغی اوزره طاقت بشریه مقدارنجه موضوع حکمت
موجودات خارجیه دن بحث ایدر کتب مصنفهٔ حکمت مختصرلرندن
هدایة الحکمة اثیر الدین ابهرینک که مولانا زاده آنی شرح
ایتمشدر واشارات ابو علی ومطولاتدن شرح اشارات
فخر رازی وشرح نصیر طوسی ومحاکمات قطب الدین رازی

وشفا

وشفا وحکمت الاشراق سهروردیدر معلوم اوله که حکمت
ایکی قسمه منقسمدر زیرا علم حکمت که موجوداتدن بحث ایدر
کوره علم اول موجودات بزم قدرتمزک واختیارمزک
اولاجق اولورسه حکمت عملیه دیرلر اگر قدرتمزک واختیار
دخلی اولمیاجق اولورسه حکمت نظریه دیرلر حکمت عملیه
دخی اوچ قسمدر زیرا اگر شخص واحدک اعمالنه تعلق
ایدرسه علم اخلاق دیرلر بو علمدن مقصود اکتساب فضائل
واجتناب عن الرذائلدر اگر اعمال اهل منزله تعلق ایدرسه
علم تدبیر منزل دیرلر مقصود بو علمدن اول جماعتک
الفت وموانستیدر واگر بر شهر قومنک احوالنه
تعلق ایدرسه علم سیاست دیرلر بو علمدن مقصود
نظام احوال ملک وسلطنت وانتظام سلسلهٔ عقد
مملکت ورعیتدر بو نظره دخی کتب مدونه چوقدر اما جمله
شریعت نبویه غنا ویرمشدر حکمت نظریه دخی اوچدر
زیرا موجوداتدن بحث مطلقا ماده دن منزه اولورسه
علم الهی دیرلر جانب تحتنه منزه اولورسه ریاضی مطلقا ماده دن
منفک اولمزسه طبیعی بعضیلر منطقی دخی علم حکمتده
مندرج قلمشلر وجه آخر ایله بو جمله دن غرض تحصیل اعتقاد
صحیحه درکه وسیلهٔ سعادات ابدیه وواسطهٔ سیادات
سرمدیه اوله ومن وقف علی حقایقه فقد فاز فوزا عظیما
وملکا کریما جعلنا الله وایاکم من الفائزین مسئله جسم ندر

مركبدر **جواب** جسم عند الحكما صورت وهيولیدن مركبدر
صورت وهيولی ايكی جوهردر كه بری برینه حال اولمشدر
هيولی قابل صورت مقبول زيرا اكر هيولی وصورتدن جز
اولمزسه جزء لايتجزیدن مركب اولور جزء لايتجزی مذهب
حكماده منفیدر بعضیلر اكا جوهر فرد درلر بر جوهردر كه انقسامه
قابل اولميه اصلا وقطعا وكسرا فرضا ووهما وجوهر
فردك نفيده حكمانك اشهر دلائلی بودر كه جوهر فرد منحيز
جانب يمينی جانب يسارينه مخالفدر پس جوهر فردده ايكی جانب
حاصل اولوب انقسامی دخی قابل اولدی درلر اما حكما
بو قولی هرددد شرح مبين ومهجور ايل يقيندر زيرا
اثبات هيولی وصورتك مؤداسی نفی فاعل مختاردر
نعوذ بالله من سوء الفهم ونقصان الافكار بعده اصل
منورلری اوزره سلسلهٔ ممكناتی وترتيب اسباب
مسبباتی بيان ايدوب درلر كه مبداء اول جل ذكره
واحد من كل الوجوه در واحد من كل الوجوه دن صادر
اولمز الا واحد صادر اولور اول واحد عقل اولدر
پس عقل اول ذو الجهتين اولوب جهت وجوبندن
عقل ثانی صدور ايدوب جهت امكانندن فلك الافلاك
ظهور ايتدی عقل ثانينك جهت وجوبندن عقل ثالث
جهت امكانندن فلك ثانی صادر اولدی ثم وثم عقل
عاشره وفلك تاسعه وارنجه ترتيب مذكور اوزره افلاك

نته

نشئه نفوس كليری وعقول كليری ايله صادر اولدیلر وعقل عاشر
اولدر كه اندن روح ايله تعبير ايدوب يوم يقوم الروح
روحدن مراد اول روحدر درلر عقل فعال دخی درلر
عالم عناصرده مؤثر وارواح بشريه‌یی مفيض ومدبردر
ولسان شرعده قلم ولوحدن عقل اول ايله عرش
اعظمدر درلر بعده عقل عاشردن كه عقل فعالدر هيولا
عناصر وحركات فلكيه سببی ايله اولان استعدادات
مختلفه‌نك تعاقبی حسبی ايله صور متعاقبه ظاهر اولدی
بعده هيولای عناصردن معادن صادر اولوب
بعده نبات بعده حيوان بعده نتيجهٔ مقدمات ابداع
وايجاد ومقصود امتزاج اجزاء عالم كون وفساد
خلاصهٔ مقدور وزبدهٔ امكان يعنی انسان ظهور ايدوب
كرامت خلافت ايله مكرم قلندی اما اثبات عقول عشره
شرعه ناموافق واصول اسلاميه‌يه غير مطابقدر قطعا
ناكی حكيمان ضلالت ثمر نفی جزء واثبات عقول عشره
دبعا ذكر ايتديكبزه بر نظر برنور يقين حاصل ايده كور بعض
محصل كلام آفرينش اوچ قسمه منحصردر قسم اول
بخشنده نا پذيرنده يعنی فاعل غير قابل عقول ونفوس
وملائكهٔ مقربين كبی كه ظلمات هيولانيه وكدورات
جسم وجسمانيه‌دن منزه ومقدسلردر وانلرك وسائطلری
ايله فيض واهب الصور ذرات مكونات علويه وسفليه‌يه

مواشر و منکر نکیر سور. قسم ثانی پذیرنده نابخشنده یعنی قابل
غیر فاعل اکثر اجسام ظلمانیهٔ دخانیه در که عالم کون وفساد ده
فی الحقیقه معدوملردر اما ظاهرده موجود نمایش طوتارلر.
قسم ثالث هم پذیرنده وهم بخشاینده یعنی هم قابل
وهم فاعل کثیف ولطیفدن مترکب عالم غیب وعالم
شهادت مابیننده منقلب اطوار متنوعه یه جهت واحده دن
داخل ومراتب متعدده یه ونقوش متکثره یه قابل موجود
کامل یعنی نوع انسانیدر که مافوقنده اولان ملأ اعلادن
فیضان عنایتی قابل اولوب ماتحتنه واصل قلور چون
مستحق مجلای قدس ولایق حضرت انس اولدی فی الحقیقه
موجود موجودی اولور. اما قچنکه چاه طبیعته افتاده
ولذائذ شهوانیه دلداده اوله فی الحقیقه معدوم معدوم
غایبنده اولور. مسئله فی نفس الانسان جواب تفسیر کبیر
صاحبی قولنجه انسان اجزای جسمانیهٔ نورانیه در که هیکل محسوسی
یعنی کورینن قالب مخصوصه سریان ایتمشدر ماء ورد ک
ورده ونارک فحمه سرایتی کبی وبر شخصک انا فعلت
کذا دیدوکی زمانده انا ضمیری ایله اشارت ایتدوکی
حقیقت اول حقیقتدر هیکل مخصوص قالب محسوس
دکلدر زیرا هیکل محسوس شخص واحد اوزره باقی قالمز
اجزای بدنیه سی متصل عهد طفولیتدن زمان شیبه دک
زیاده ونقصان اوزره اولور انسان خود من حیث

هو انسان زیاده ونقصاندن سالم واول عمرنه وارنجه
هرم دائمدر تبس انا لفظی ایله اشارت اولنان شئ هیکل
کثیفه مغایر بر جسم لطیف اولمق لازم کلور قول فخر مولانا
مختاریدر اما مذهب حکما دکلدر زیرا قول حکماده نفس ناطقهٔ
انسانیه ماده دن مجرددر جسم دکلدر جسمانیه دکل لا مکانیه در
اشارت حسیه یی قبول ایتمز بدنده منطبع داخل دکلدر
تعلق تدبیر ایله متعلقدر وبو قول متکلمیندن امام غزالی حضرتلر
مقبولیدر وصوفیه مکاشفینک مشهودیدر شرح مواقفده
مسطوردر اما تجرد نفسه قایل اولمق نفی تجرد ذاتی منافیدر
بعده معلوم اوله که نفس ناطقه دن قوت عاقله منبعث
اولور مرتبهٔ اولی قوت عاقله مبدأ فطرتنده صور معقوله دن
بالکلیه خالی اولدوغی مرتبه در صور مزبوره یه استعدادی
اولدوغی حالده بو مرتبه یه عقل هیولانی دیرلر صورتندن
خالی هیولایه تشبیه اولنور مثلا صبیانک عقلی کبی بعده استعمال
قادر اولوب حواس ظاهره سی وحواس باطنه سی تصور
ایتدکده تفکر ایچون علوم اولیه حاصل اولوب ونظریاتک
کسبنه استعدادی کامل بولور اول مرتبه یه عقل بالملکه دیر
بعده قوت عاقله ده معقولات نظریه تکرر کسب ایله مخزون
اولوب هر نه وقت استرسه کسب جدید سز استحضارینه قادر اولور
اول مرتبه سنه عقل بالفعل دیرلر بعده قوت عاقله ده معقولات
نظریه مخزون اولدقده تفکره متصل مشاهده سی وحضوری اولور

اصلا ذهول ایتمز ومشاهده سندن زایل ولمز اول مرتبه یه
عقل مستفاد دیرلر زیرا اول مرتبه عقل فعالدن مستفاد
اولور وقوت قدسیه نهایتی مرتبه سنه دیرلر شرح اشنا
ایدرلر دیو مشکاتدن مراد مرتبهٔ ادنی در زجاجه دن
مراد مرتبهٔ ثانیه در مصباحدن مراد مرتبهٔ ثالثه در نور
علی نوردن مراد مرتبهٔ رابعه در تحقیق حقیق بودر که حقیقت
انسانیه نفسدر ناطقه شیئ واحددر اما انک ایچون مراتب
مختلفه و اعتبارات متنوعه واردر مدبر بدن اولدیغی
اعتبار ایله نفس ناطقه دیرلر ذو جهتین اولوب بر جهتی
مبدأ کله و برجهتی نفس حیوانیه یه ناظر اولوب بین الجهتین
منقلب اولدوغی ایچون قلب دیرلر و کنفس حیوانیه جهتندن
اعراض ایدوب مبدأ کل جهتنه اقبالی اعتباری ایله عقل دیرلر
و حیات ذاتیه سی اولوب حیات بدنیه سبب و قوای
بدنیه اندن مکتسب اولدوغی اعتبار ایله روح دیرلر و
وجهت مزبورندن ذهول ایدوب انوار صفات سبحانیه یی
بالذات کندو ذاتنده بولدوغی اعتبار ایله سر دیرلر الی غیر
ذلک من العبارات والاعتبارات ذکر اولنان اصول اکثر
علماء شرع قتنده مقبولدر مسئله نفس انسانی خانه بدن خراب
اولدقده اکا مرجع و مآب ندر جواب اکابر علماء متکلمین
قتنده نفوس مجردهٔ انسانیه نک حدوثی متفق علیهدر
اما حکمادن روحه خراجدر دینلر قولنجه بعد خراب البدن فناسی

لازم

مثل نوره کمشکاة فیها مصباح المصباح
فی زجاجة الزجاجة کأنها کوکب دری
یوقد من شجرة مبارکة زیتونة لا شرقیة
ولا غربیة یکاد زیتها یضیء ولو لم تمسسه
نار نور علی نور
الآیة

لازم گلور بو مذهب مذهب مردوددر اگرچه قدمادن
افلاطون و غیریسی قدم نفسه ذاهب اولمشلردر
اما ارسطو و تابعی بیندن ابو علی و غیریسی حدوثنه
قائل اولمشلردر زیرا ابطلان تناسخده عودهٔ و نفی
حدوث نفسدر لعبد. نفس ناطقه نک بدنه تعلقندن
حکمت باعثه تحصیل مطالب فائقه و تکمیل کمالات
لائقه در طائفت بشریه مقداریجه لکن نفوس خصوصا
مراتب مختلفه اوزره در مرتبهٔ اولی مرتبه عرفا فائزین
و سعدا واصلیندر که نفوس بشریه ممکن اولان معارف
انلره حاصل اولمشدر تارة قوت نظریه و تارة قوت
عملیه حسبیله جمله شواغل بدنیه دن مستخلص و کدورات
هیولادن مصفی و مقدس اولالر درجات سعادته ارتقا
ولذات علیایه اتصال و انتما ایدرلر مرتبهٔ ثانیه اول
اول طائفه مرتبه سیدر که انلره جمیع مطالب ممکنه معین
اولمشدر و بو طائفه اوچ قسمدر بر قسمی شول نفوس
صالحه در که انلرک مراتب استعدادلرنده بعض صور
مطالب عالیه جلوه گر اولمشدر اما اضداد مطالبک
کسبنه اصلا استعدادلری یوقدر اول نفوسه بله دیرلر
و هم فی سعة رحمة الله تعالی انلر دخی قیود بدن ایله مقید
اولدیغی سعادات لائقه لری ایله مستسعد اولورلر
و رسول الله صلی الله علیه و سلم اکثر اهل الجنة البله

دیدوکی بونلردر دیمشلردر ابو علی اشارات‌ده دیمشدرکه
البلاهة ادنی الی الخلاص من فطانة بترآء ایکنجی قسمی
شمول نفوس جاهله‌درکه مطالب حقه‌نك اضدادیدن
غیری نهاده‌لر بو برشیئ متمکن اولمشدر اما جهل مزبور
کیفیت راسخه دکلدر مثلا اعتقادات عوام مقلدین
کبی اسبابدن برسبب ایله زایل اولور بونلر تعذیب دائمیله
معذب اولمازلر اوچنجی قسمی نفوس اشقیادرکه آئینهٔ
فکرلرنده امور نفس امریه‌نك نقایضندن غیری نسنه
نمایش المشلردر و جهل مزبورلری برکیفیت راسخه‌در
ازاله‌یه قابلیت یوقدر اولئك الذین اشتروا الضلالة
بالهدی الآیه نظم بونکته بلنمز کتابات ایله بو حکمت طوینلمز
اشارات ایله آچلمادی برکسه‌یه بو قپو نه مفتاح ایله نه
فتوحات ایله علم هیئت علم هیئتك بین العلوم قدری
آسمان کبی برتر و مرتبه‌سی طاق عرشه برابردر انظار
دقیقه و افکار انیقه صاحبلری بو علم شریفه مائل
و علو شاننه قائلدرکه اشرف علم شرف معلوم حسبیله‌در
تعریف الهیئة علم هیئت برعلمدرکه اجرام بسیطه‌نك
علویه‌سینك و سفلیه‌سینك احوالی و اشکالی و اوضاعی
و مقادیر و ابعادی انك ایله معلوم اولور موضوع
علم الهیئة اجرام مزبوره‌در حیثیات مذکوره ایله اما
علم هیئت گاه اولور براهینی ایله مذکور اولور اول تقدیرجه

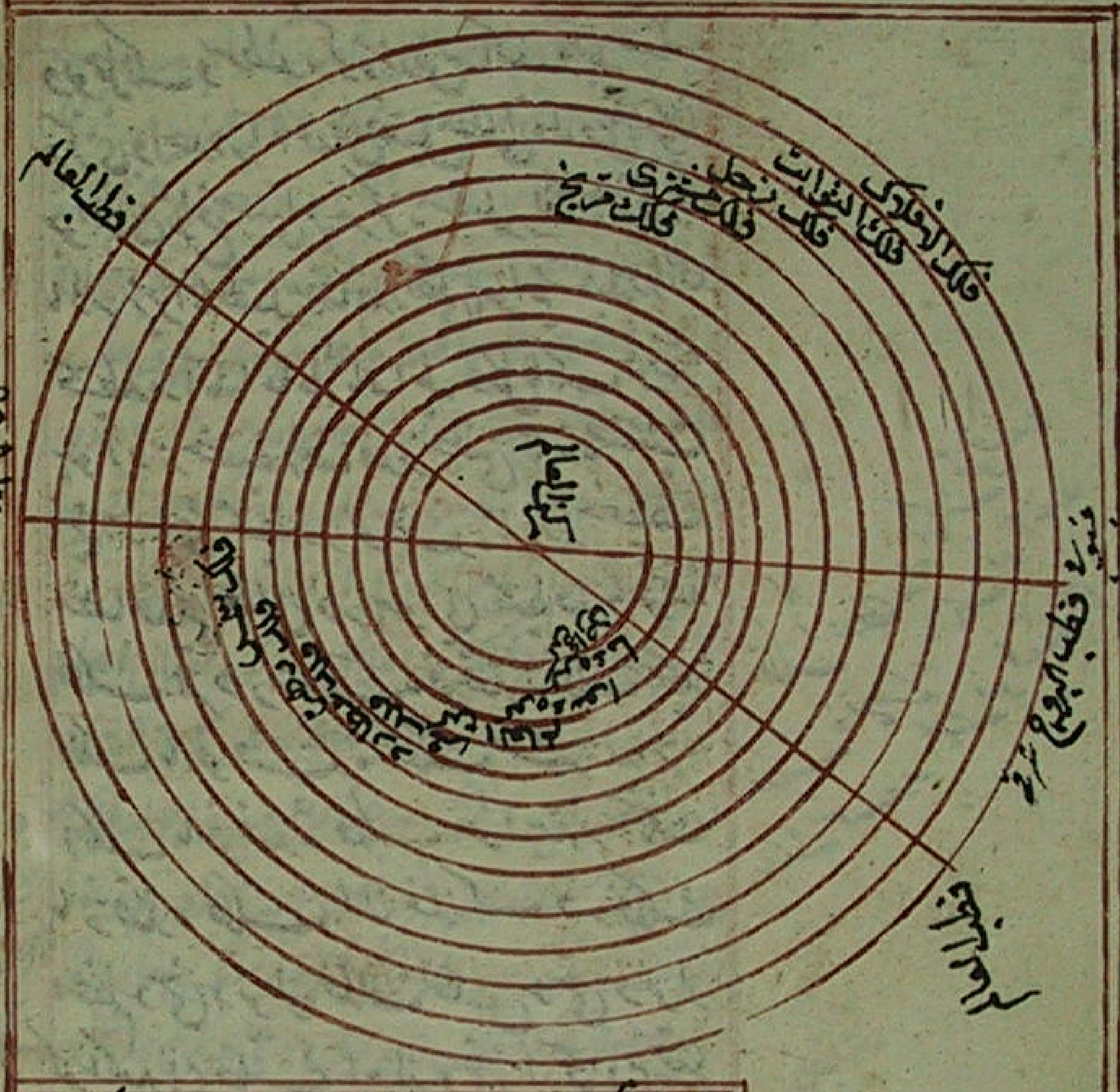
علم

علم هندسه‌یه موقوف اولور کتب مختصره‌سندن مجسطی‌در
امام ابهرینك متوسطه‌سندن هیئت ابن افلحه
مبسوطه‌سندن قانون مسعودی که ابوریحانکدر اما
علم هیئت براهینی ایله مذکور اولمیه هیئت بسیطه
دیرلر هیئت بسیطه‌نك کتب مختصره‌سندن تذکرهٔ
خواجه نصیر الدین طوسی و ملخص چغمینی مبسوطه‌دن نهایة
الادراك قطب شیرازی و چغمینینك شروح معتبره‌سندن
شرح فضل الله عبیدی و شرح کمال الدین ترکانی
و شرح قاضی زاده رومی که اجود شروحندندر و کتب
مختصره‌دن مولانا علی قوشجینك فتحیه‌سی و شرح مولانا
سنان و شرح میرم چلبی که مصنفك دخترزاده‌سیدر
و بطلمیوسك احوال مساکنده جغرافیا آدلو کتابی
واردر و بو علمك شرفنده کلام الله شاهد کافیدرکه
وارد اولمشدر الذین یذکرون الله قیاما و قعودا
و علی جنوبهم الآیه علم مذکور تفکر فی خلق السموات ایدوکنه
شبهه یوقدر و بعد التفکر بو نظام بدیع و اسلوب
عجیبله سیاراتك حرکتی و ثوابتك سکونی و هربرینك
اوضاع مخصوصه‌لری برحکمت خفیه‌یی مشتمل اولدوغنه
شهود کامل اولیجق الله تعالینك کمال قدرتنه نه مرتبه‌ده
وقوف حاصل اولدوغی ظاهردر امام فخر الدین تفسیر کبیرده
بیورر که عمر بن خیام عمر اسری اوکنده برکون مجسطی قرائت

ایدرکن فقهادن بعض اول مقاصدن کذر ایدوب مباحث اربعه
نظر قلدقده بو قرأت ایتدوکمک کتاب فنون معتبره‌دن
نجه فن مستنبط ایدر دیو سؤال ایدر مزبورلر دخی جوابنده
افلم ینظروا الی السماء فوقهم کیف بنیناها تفسیرن اوقو
دیرلر باخصوص علم مواقیته و علم تقاویمه موقوف علیه
اولمشدر ایکیسی دخی مهمات شرعیه‌دندر مسئله فی عدد
الافلاک و هیأتها جواب معلوم اولاکه اجسام بسیطه
ایکی قسمدر قسم اول عناصردرکه ارضدر مادر هوادر نار در
قسم ثانی اجرام فلکیه‌در افلاکدن مرکوز اولان اجرام
کواکبدر لیس هر جسم بسیط اذا خلی وطبعه کری الشکل
اولمق اقتضا ایدر بو تقدیرجه عناصر اربعه و اجرام فلکیه
جمله‌سی کریة الاشکالدر زیرا جمله‌سی بسایطدر بعده عدد
افلاک یکرمی دوردر فلک تدویر سکزی خارج المرکز
اونی داخل المرکز فلک تدویرک دخی مرکزی مرکز
عالمدن خارجدر اما خارج المرکز اصطلاح اولنمشدر بونلر
یکرمی دورت فلکک طقوزی افلاک کلیه‌در ماعداسی
بو افلاکک داخلنده جزئیات و توابع دوتمشدر و مذکور
اولان افلاک تسعه‌نک و عناصر اربعه‌نک کره‌لری بر برینی
محیط اولمشدر حتی جمله‌سی شکلی پیازه تشبیه اتمشلردر که
قاتلری بر برینی محیط اولوب مابینلرنده بوش محل یوقدر
نتیجه کلام افلاک تسعه‌نک و عناصرک دخی مابینلرنده خلا یوقدر

و بو جمله‌نک

و بو جمله‌نک وسطنده کره ارض ساکندر و جمله‌سنک
مرکزی واحددر اما ارض ثقیل مطلق اولدوغی ایچون
جوانبدن تدافع حسبیله مرکزه متصلدر انک فوقنده
مادر زیرا ما ثقیله مضافدر ثقلی هوایه نسبتله در ارضی
محیطدر اما احاطه تامه ایله دکلدر مانک فوقنده
هوادر خفیفه مضافدر خفتی ناره نسبت
ایله‌در مایی محیطدر فوقنده ناردر خفیفه
مضافدر مطلقدر هوایی محیطدر نارک فوقنده
فلک قمردر انک ما فوقنده فلک مریخدر
انک ما فوقنده فلک مشتریدر
انک ما فوقنده فلک ثوابتدر انک
ما فوقنده فلک الافلاکدر فلک
اعظم دخی دیرلر فلک اطلس دخی دیرلر
کواکبدن خالی اولدوغی ایچون جمیع
اجسامی محیطدر محدد جهاتدر ماوراسنده
نه خلا و نه ملا واردر بو ذکر اولنان اجرامه
عالم اطلاق اولنور که ماسوی اللهدر
الله تعالی اعلم و احکم

مسئلة فی حركات الافلاك **جواب** معلوم اولا كه
جملهٔ افلاكك حركاتنه بو مختصرده وقوف متیسر دكلدر
اما ذكر اجمالی بودر كه ارضی شامل اولان افلاكك حركاتی
ایكی قسمدر قسم اول مشرقدن مغربه دوران و قسم ثانی
مغربدن مشرقه كذر ایتدر و قسم اولده افلاك اربعه
مشتركلردر اول حركت فلك اعظمدر كه حول مركز عالمده
مشرقدن غربه حركت ایدوب بر كون بر كیجه یه قریب

دوره سن

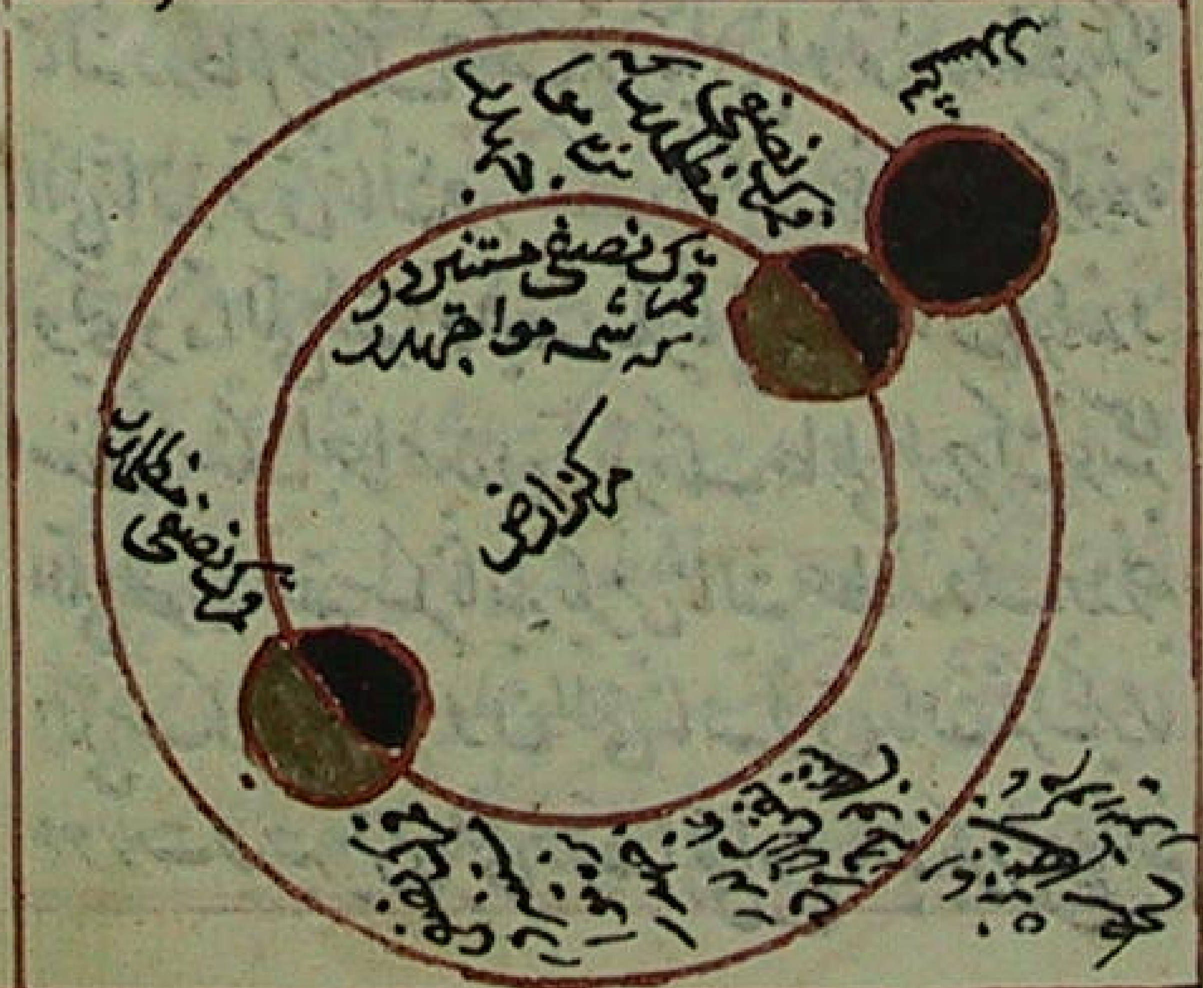
دوره سن تمام ایدر و فلك اعظم كندو حركت ذاتیه
حركت ایدوب سائر افلاكی بالعرض بو حركت ایله جر
ایدرلر شمسك و سائر كواكبك طلوعی و غروبی سبب
بونك سببی ایله در و فلك اعظمك حركتنه حركت كل
و حركت اولی دیرلر و قطبلرینه قطب عالم دیرلر و قطبلرین
مابیننده اولان خطه محور دیرلر مثلا دولابك ایكی تركنه
و قطب دیو اصلیده دولاب آیكینك اوجلری طوردیغی
محله دیرلر بر طرفی قطب شمالی و بر طرفی جنوبیدر قطب
شمالی بر كوكبدر تركیده دمور قازق و عربیده جدی دیر
اما بعضیلر قولنده بر وجدی اولان جدیدن امتیاز ایچون
بوكا جدی بنات نعش دیرلر و قطب جنوبی دخی بر كوكبدر
اسمنه سهیل دیرلر بزم ارضمزده طالع دكلدر غائبدر
قطب شمالی افقدن نه دكلو مرتفع ایسه اول دخی جنوب
طرفندن افقدن اول مقدار منحط اولور بر كمسه جنوب طرفنه
خط نصف نهارا وسینه آلتی آیلق یول كتسه سهیل دیرلر
و سهیل مرتفع اولدوقجه قطب شمالی غروب ایدوب منحط
اولورلر ارضك كرویتی بورادن ظاهردر و فلك اعظمك منطقه
یعنی میاننده اولان دائرهٔ عظیمه یی و جنوبا اثنی عشر جزء تقسیم
اولنمشدر هر جزء بر درجه اطلاق ایدرلر یعنی فلك اعظم
اول جزء مقداری دور ایتدكده بر درجه اطلاق ایدرلر یعنی
فلك اعظم اول جزء مقداری دور ایتدكده بر درجه تمام اولور

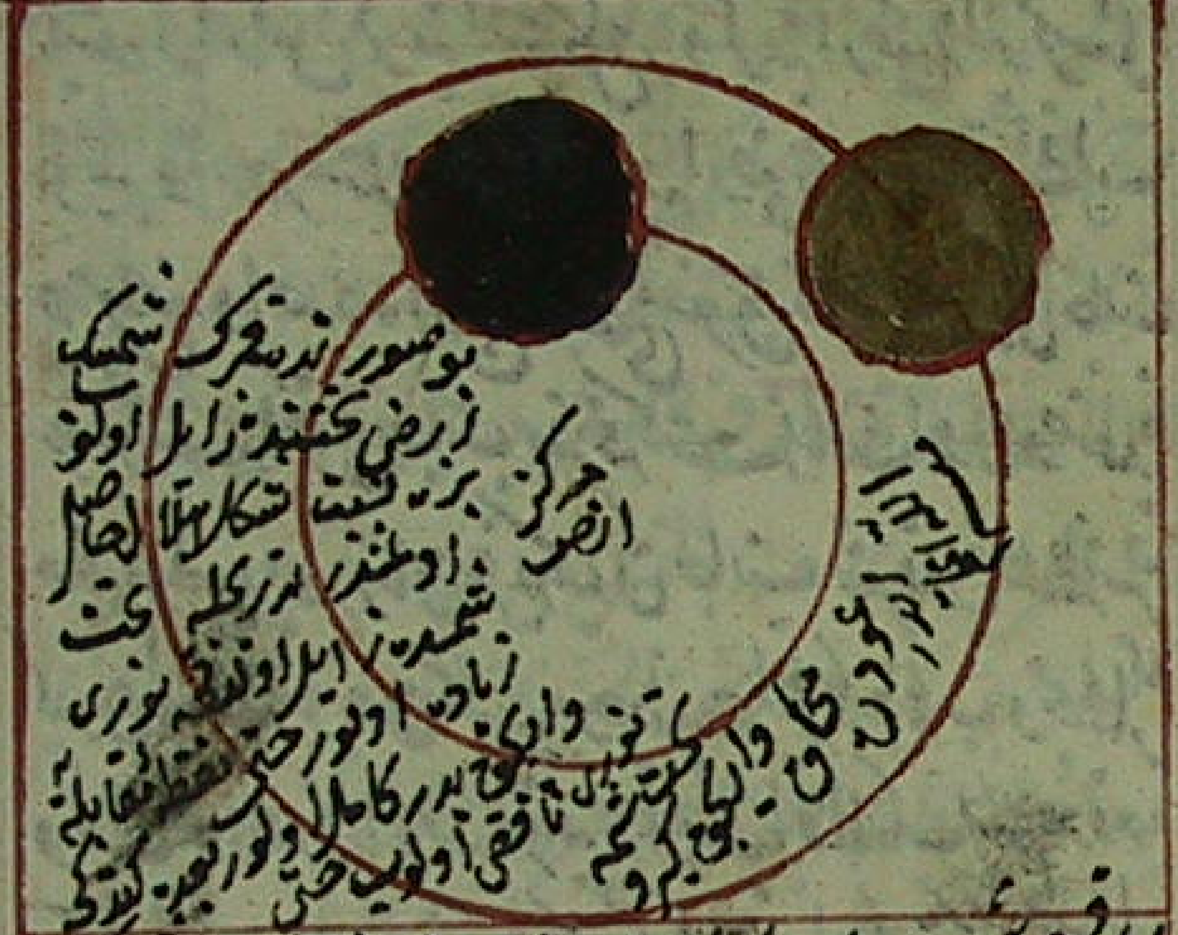
وهر درجه التمش دقیقه یه تقسیم اولنور وهر دقیقه التمش
ثانیه یه تقسیم اولنور وهر ثانیه التمش ثالثه یه الی غیر ذلك
روابعه وخوامسه وارنجه یه دك دائرهٔ فلك اعظم بر کون وبر
کیجه ده دور ابتدا ایندوکی موضعه تکرار واصل اولور زیرا
بر کون وبر کیجه یکرمی دورت ساعتدر دائرهٔ اعظم ایسه
اوچیوز التمش جزءدر هر جزء بر درجه ده تمام اولیجق اوچیوز
التمش درجه ده تمام اولور اوچیوز التمش درجه خود یکرمی
دورت ساعتدر زیرا هر ساعت اون بش درجه در حرکت
فلك اعظم اوچ نوع اوزره در بریسی دولابیه در خط
استوا دیدکلری موضعده اولور که کونش انده سمت رأسدن
مرور ایدر دائما وبریسی رحویه در که عرض تسعینده اولور کونش
انده دائرهٔ افقدن مرور ایدر سنك اسیاب کبی وبریسی
حمائلیه در بلاد ثلثه یه قریب اولان موضعلرده کی کبی که کونشك
دوری بند حمائل اولور قسم ثانی که مغربدن مشرقه اولان حرکتدر
مثلا فلك ثوابتك حرکتی کبی که فلك اعظمه مقابل حرکت ایدر
مبدأ حرکتی اول برج حملدر اما حرکت بطیئه در اول اطلسدن
متقدمین اصلا حرکتی یوقدر دیمشلر اما متأخرین سنه شمسیه ایله
التمش التی سنه ده بر درجه حرکت مشاهده ایتمشلر وفلك
ثوابته فلك البروج ومنطقه دخی دیرلر زیرا فلك ثوابتك
اجزاسنی اون ایکی قسمه منقسم قلوب هر قسمنه برج دیمشلر
هر برجه اول برجده واقع اولان کواکب مجتمعه نك شکلنه مناسب

براسم

براسم وضع ایتمشلردر نجومیله بونلردر برج اول حمل برج ثانی
ثور برج ثالث جوزا برج رابع سرطان برج خامس
اسد برج سادس سنبله برج سابع میزان برج ثامن
عقرب برج تاسع قوس برج عاشر جدی برج حادی
عشر دلو برج ثانی عشر حوت وفلك بروجك قطبلری
قطب عالمه مغایردر ومحوری محورنه مخالفدر اول سببدن
منطقه سی یعنی دائرهٔ عظیمه سی یعنی فلك اعظم منطقه سی ایله
تقاطع ایدر نته کم محوری محورینی قطع ایدوکی کبی شکل
سابقده ظاهردر زیرا بری بری ایچنده ایکی حلقهٔ عظیمه
وضع ایتسك محورلری قطبلری مغایر اولسه البته بری
بری ایله تقاطع ایدر بعده اگرچه زحلك دخی حرکت یومیه سی
غربدن شرقه در هر بر کونده وکیجه ده ایکی دقیقه واوتوز
بش ثالثه عکسا حرکت ایدر بعده مشترینك فلك حاملی ایله
حرکت غربیه سی دورت دقیقه اللی طقوز ثانیه اون التی
ثالثه در حاملی مریخك حرکت غربیه سی اوتوز بر دقیقه یکرمی
التی ثانیه قرق ثالثه در شمسك حرکت غربیه سی هر کونده
وکیجه ده اللی طقوز دقیقه سکز ثانیه یکرمی ثالثه در کندو
منطقه سنك اجزاسندن زهره نك حاملی ایله حرکت غربیه سی
اللی طقوز دقیقه سکز ثانیه یکرمی ثالثه عطاردك بر درجه
اللی سکز دقیقه اون التی ثانیه قرق ثالثه قمرك یکرمی
دورت درجه یکرمی ایکی دقیقه اللی اوچ ثانیه یکرمی اوچ ثالثه

یعنی ذکر اولنان اولان سیارات سبع هر کون فلک اعظمک
قسری ایله شرقدن غربه دور ایدر ایکن کندو حرکت طبیعه لری
غربدن شرقه بر کون بر کیجه ده بو قدر حرکت ایدر و بونلرک
عکسنه حرکتلری بروج ثابته یه وصوللرندن معلوم اولور
پس کنش بر سنه ده اون ایکی برجی بر آیده قطع ایدر اما
قمر جمیع بروجی بر آیده سیر ایدوب هر برجی ایکی بوچق کونده
قطع ایدر عطارد اوچ آی التی کونده زهره سکز آی
التی کونده مریخ ایکی ییل بر آیده مشتری اون ایکی ییلده زحل اوتوز
ییلده قطع ایدر الله اعلم بعده اختلاف حرکات طبیعیه سببی ایله کاه
اولور که قمره محاق قمر واقع اولور وجهی بودر که جرم قمر
نفسنده جسم مظلم لونی سواده مائلدر اما صیقللی آیینه کبیدر
نور شمس ایله مستنیر اولور لکن عند الاجتماع یعنی جرم قمر فلک
تدویرنده جرم شمسک تحتنه کلدکده قمر شمس ایله نزدمزه ما بینمزده واقع
اولوب نصف مظلمی بزه مواجه اولور بو تقدیرجه بزه ضوء قمر کورنمز محاق

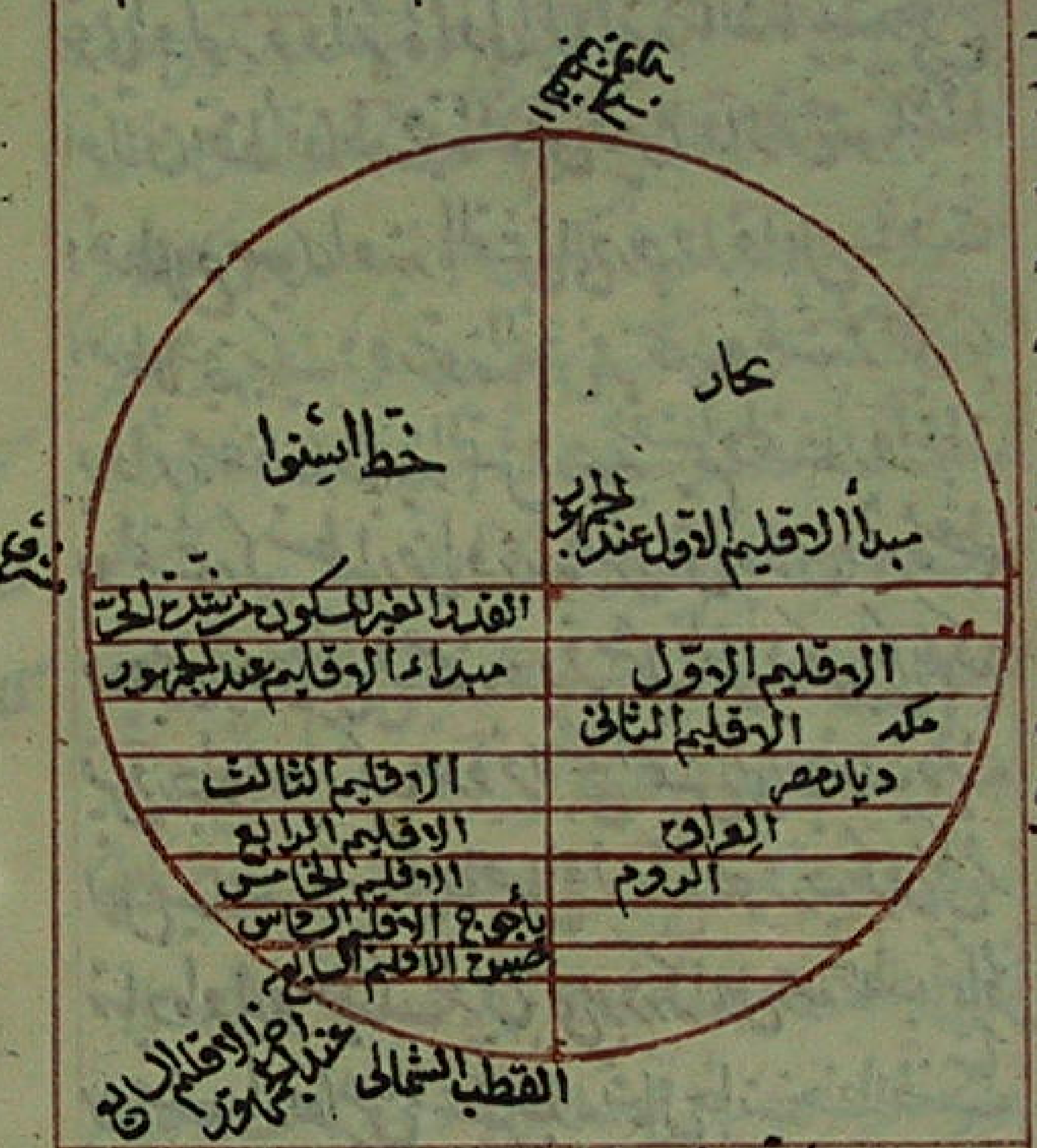
اما قچن شمسدن بعید اولسه یعنی صورت قمر بوره ده شمسک
تحتنده زائل اولسه فلک شمسک اون ایکی جزئی مقداری
بو تقدیرجه نصف مستنیری بزه مائل اولوب صورت هلال
حاصل اولور بعده تدریجله نوری زیاده اولور شمسه مقابل
اولوب وجه مستنیری بزه محاذی اولوب بدر کامل اولور
وکاه اولور که ذکر اولنان اجتماع شمسک مرور ایتدوکی
طریقده واقع اولور پس قمر شمس ایله نزدمز ما بینمزده حیلوله
ایدر شمسه کسوف واقع اولور کاه اولور قمر شمسه استقبال ایدوب
بدر اولدوغی زمانده شمسک مرور ایتدوکی طریقه واقع اولور
ایکیسینک ما بیننده ارض حائل اولوب ارضک ظلی قمرک شمسه
مقابل اولان وجهنه متصل اولوب وجه قمر ضوء شمس ایله
مستضیء اولمیوب ظلام اصلیسی اوزره قالور اکا خسوف
دیرلر الله اعلم بحقیقة الحال مسئله فی معرفة الاشهر وطبقاتها
وحقیقة اللیل والنهار وحقیقة السنة والشهر اولا

تابتدرکه ارض کریة الشکلدر وکریه ارضه دائر مسئله
غریبه واردر مثلا دیرلرکه وجه ارضی جمیعا سیر اولنه
وموضع واحده اوچ شخص متفق قلسه لر بری جانب
غربه کته آخری جانب شرقه کته ثالث اول موضعده
مقیم اولسه بعد زمان غربه کیدن جانب شرقدن کلسه وشرقه
کیدن جانب غربدن کلسه برجمعیت ایله که ذهاب ومجیئلری
وقت واحدده اوله غربه ذاهب اولانک ایام معدوده
مدت دورده ایام مقیمدن اکسک اولور وشرقه کیدنک ایامی
ایام مقیمدن اول دکلو ارتوغ اولور یعنی ایام شرقینک زیاده
ایام غربینک نقصانی قدر اولور فرضا یوم تفرق کلتنه
نسبت مثلا خمیس اولسه یوم اجتماع مقیمه نسبت جمعه اولور
شرقی یه نسبت سبت اولور غربی یه نسبت خمیس اولور بعینه
وبو مسئله یه نیجه مسائل غریبه متفرع اولور اما لیسنه معلومدر
الله اعلم بعده کرهٔ ارضک اوزرینه اوچ دائره فرض اولنور
برلیسی دائرهٔ معدل النهاردرکه خط استواده اولور ایکنجیسی
دائرهٔ افق استوادر یعنی خط استوا که ارضک وسطنده اولور
اول موضعده کورینن افقک دائرهسیدر اوچنجیسی دائرهٔ
نصف نهاردر بس دائرهٔ اولی ارضی ایکی شق ایدر بر شقی
جنوبی وبر شقی شمالی واقع اولور دائرهٔ ثانیه دخی ایکی
شق ایدوب ارض دورت قسم اولوب ایکی قسمی جنوبی ایکی
قسمی شمالی ربع شمالی معمور باقیسی خرابدر زیرا اکثر معمور اولسه

فرضا محل تفرق اجتماع استنبول اولسه
شرق جانبنه کیده سمرقنده وارسه تقریبا ایکی
ساعت واوتوز بش درجه سرفه ایدر زیرا
سمرقندده کنش انطولیه ده استنبولدن ایکی
ساعت اوتوز بوچق درجه اول طلوع ایدر
دیرلر بو طولوسا اوزره شخص بو طولا
شروع غربدن استنبوله کلنجه کندو نسبت
کون ارتوغ اولسه مثلا شرقه کیدن بر تر
وارسه بر ساعت سرقه ایدر زیرا انترزده
کنش استنبولدن تخمینا بر ساعت اول
طلوع ایدر دیرلر بو طولوسا اوزره شخص
بو طولا شروع غربدن استنبوله کلنجه
کندوه نسبت برکون ارتوق اولور زیرا
کنش دوره لرندن عبره بردخی عکسنه
دور اتمش اولور وغرب طرفنه کیدن مثلا
رسوه وارسه بر ساعت اکسک اولور
رسوهده کنش استنبولدن تخمینا بر ساعت
صکره طلوع ایدر دیر بو عنوان اوزره
غربه کیدن طولانشو شرقدن استنبوله
کلنجه کونلرینک برینی کندویه نسبت اکسک
اولور زیرا کنش دوره لرندن بر دوره
نقص لاحق اولور بنم شرقه کیدن بعینه
زیاده لحق ایدر الله اعلم منه

اما لیسندن خبر معلوم اولوردی دیرلر الله اعلم دائرهٔ ثالثه
دخی ارض معمورهیی ایکی شق ایدوب بر قطعه سی شرقی و بر قطعه سی
غربی اولور و دائرهٔ اولی ایله دائرهٔ ثالثه ما بینده واقع
اولان نقطه تقاطعه قبهٔ ارض دیرلر قارض معمورهنک عرضی
اصطلاح هیویون اوزره التمش ایکی درجهدر واهل مساحت
اصطلاحنجه بیک دورتیوز التمش فرسخدر وثلث فرسخدر زیرا
بو دائرهٔ عظیمه اوچیوز التمش درجه یه تقسیم اولنمشدر واثبات
اولنمشدر که سطح ارض اوزره مفروض اولان دائرهٔ عظیمه
درجه سی یکرمی ایکی فرسخدر وبر فرسخک طقوزده اوکده ایکی طقوزده
بس درجه واحده نک عدد فرسخی التمش التی یه ضرب اولنه
اهل مساحت دیدوکی حاصل اولور اما هر درجه یکرمی ایکی فر
زیاده اولدوغینک طریق علمی بودرکه اهل رصد قطب شمالی
بر موضعده ارتفاعن المشلر بعده شمال جانبنه خط نصف نهار
اوستنه برنیجه مسافه کتمشلر حتی قطب شمالینک ارتفاعی اولان
زیاده اولمش بس اول موضعین ما بینده اولان مسافهیی
مسح اتمشلر دیدکلری مقدار اوزره بولمشلر الله اعلم وطول
عمارت یوز سکسان درجهدر مساحت ایله دورت بیک فرسخ
اولور بعده ارض معمور خط استوایه محاذی طولا یدی قطعه یه
تقسیم اتمشلردر وقطاع مزبوره یه اقالیم سبعه دیمشلردر ابتداء
اقلیم اول خط استوادن واقع اولمشدر اقلیم سابعه وارنجه هر بر
اقلیمک شهر ولیالیسی طولا وعرضا بری برینه متخالفهدر واراضی

طولی و عرضی ایرینه مخالفدر اما خط استوایه قریب مواضعده اختلاف
لیل و نهار اولمز حقیقی علم موافقینه معلومدر لورو هذا شکل الاقالیم السبعة

ومعلوم اولا که قچن شمس فوق الارض اولسه وجه ارض مستضی
اولوب نهار اولور پس طوپراغک ظلی جهت شمسک مقابلنده
دوشر که تحت الارضدر اول مکانده لیل اولور عکسی فی بو طریقده یعنی
شمس تحت الارض اولسه ظلی فوق الارض اولوب لیل اولور شمس
زواله قریب اولسه ظل تمام تحت الارض اولور اول نقدیرجه فوق
الارض نصف نهار اولور تحت الارض نصف لیل اولور و
ارضک ظلی شکل مخروطیدر قچن شمس نصف لیلده تمام تحت الارض
اولسه شکل مخروطنک راسی سمت راسده اولور یعنی وسط سماده اولور

صبح صادق ایله کاذبک مابیننده چوق
بارغش بو عقله قریب کلور بعده صبح ایله
شفق سنکلده و ضعده متشابه لردر
زیرا صبحک اول ضیاسی ضعیف و طولانی
اولور کاذبدر بعده عریض اولور
اکا صادق دیرلر بعده سرخ اولور
و آفتاب طلوع ایدر شفق بونک عکسیدر
زیرا بعد غروب آفتاب سرخلق ظاهر اولور
بعده تاریک طولانی ظاهر اولوب تا بالکلیه
منتفی اولور و تجربه ایله معلوم اولمشدر

وچجنکه

وقچنکه کنش دائره افقه قریب اولسه شکل مخروطی سمت راسدن
مائل اولور اول نقدیرجه ضیا شمس ایله مستضی اولان هوا ارضه
قریب اولور سبب بیاض افق بودر بعده تدریج ایله شمس افقه قریب
اولدقچه بیاض حمرته مبدل اولور و شمسک فلکی بروجده
بر نقطه دن مفارقت ایدوب حرکت طبیعیه سی ایله اول نقطه یه
تکرار عودت ایدنجه مرور ایدن مدته سنه شمسیه دیرلر اما
ابتداسنده راس حملدن فلکنلردر و مدت سنه شمسیه تفصیلی
اوچیوز التمش بش یوم و ربع یومدر دیمش بطلمیوس اوچیوز التمش
بش یوم بش ساعت التی بش دقیقه اون ایکی ثانیه دردیمش
و مدت سنه قمریه اوچیوز اللی درت کون و خمس سدس یوم
اون ایکی شهردر شهر قمریه حقیقت قمرک شمسدن مفارقت
ایدوب ینه جمع اولنجه مرور ایدن مدتدر که مابینی هلالین اولور
پس بو نقدیرجه شهور سنه دن بر شهری اوتوز بر شهری یکرمی طقوز
اولوب ایام سنه یه منطبق اولور بعده اول کسر اولان یوم حتی
آخر ذی الحجه یه زیاده ایدرلر ذی الحجه دخی اوتوز اولور و اول
اوتوز نجی کونه کبیسه دیرلر پس سنه قمریه شمسیه دن اون
کون و یکرمی بوچق ساعت اکسک اولور تقریبا اما سنه شمسیه نک
شهوری شهور فرسدر شهر اوتوز کوندر و هر شهره اهل فرس ده
اسابیع اوزره اولمزعبده کبی بلکه هر کونک بر اسمی اولور
و هر آخر سنه ده اوچیوز التمش بشک بش کونی حسابدن
وضع ایدرلر ایام شهور ایام سنه یه منطبق اولور والسلام

رباعی

بو سنری بیان ایدوب اسفار حکیم ¤ یا سفسطه در الان دخی بودر
احساس دقیق اسیوی محض غلط ¤ اشکال قیاس منطقی جمله عقیم ¤
علم کلام علم کلام ¤ مقبول انام ¤ و متبرک خواص و عوام در ¤
فلاسفه نک عقودا و نامن حلد ¤ برهان متین ¤ و قول فصل در
و ما هو بالهزل حق بودر که صفات واجبه موقف فن کلامدر
ممتنعدر اول اجلدن حرض جهل حادث و قدیمه حذقه علما قسندر
دوانا قصدر **تعریف علم کلام** بر علم ذو الاعتبادر که انکله عقاید
دینیه نک اثباتنه اقتدار حاصل اولور ایراد حجج و دفع شبهات
ایله **موضوع علم کلام** ذات الله و صفات الله در عند القدما
بعضیلر قاتنده مطلق موجود اتدر **منفعت کلام** فوز سعادت
ابدیه ¤ و نیل سیادت سرمدیه در ¤ مبادی کلام علوم شرعیه
و علوم منطقیه در ¤ بعضیلر منطق علم کلامدن قلدیلر بین علم
کلام علم شرعیدر ¤ زیرا کلامده معتبر اولان مسئله اثباتندر
یا عقل ایله اگر شرع اول مسئله یه موقوف اولورسه یا خود هم
شرع ایله هم عقل ایله اگر شرع تلک المسئله یه موقوف اولمزسه
اما شرعده وارد اولمیان مسائلی اثبات علم کلامدن معدود
دکلدر ¤ بو مقوله لر کتب کلامیه ده واقع اولسه استطرادی
اولور کمال صناعت ایچون اما فرق غیر معتوله دن بعضیسی اخذ
من الشرایع بخشده شرط دکلدر دیمشلر محض اتباع هوا و اتباع
شهوتدر طعن سلف ایله مطعون اولان کلام بو مقوله فرقک کلامیدر یا خود
متعصبان قاصرینک کلامیدر یوخسه اصل واجباتدن منع صالحین دن

سلف

منوع

منوع دکلدر و کلامده **کتب مختصره دن** خواجه نصیر الدین طوسینک
قواعد العقایدی و تجریدی و قاضی بیضاوینک طوالع
الانواری و رازینک محصلی و اربعینی و قاضی جمال الدینک
لباب اربعینی مبسوطه دن امام رازینک نهایة العقولی و صحایف
سمرقندی و مواقف عضد الدین و مختصر جواهر الکلام عضد الدین
و مقاصد تفتازانی مع شرحه مواقف للابهری و تسدید جرجانی
و للکرمانی و صدر الشریعه نک تعدیل الکلامی و شرح طوالع الاصفهانی
و شرح تجرید اصفهانی و علی قوشنجی و غیرهما مما لا یکاد ان یحصی
مسئله حکماکه جزء لا یتجزی یی نفی ایتدیلر در متکلمینه سؤال ایدوب
دیدیلر که جوهر فرد میان جوهرینه وضع اولنسه خالی دکلدر که
یمیننده واقع اولان جوهره ملاقی اولان جهتی یسارنده اولان
جوهره ملاقی اولان جهتک عینی اوله یا غیری اوله عینیدر دینلورسه
تداخل اجزا لازم کلور سوفسطه در مقبول اولمز غیری دینلورسه
انقسام لازم کلور **جواب** بو اکثر العلومده ایدر جوهر فردلر
شکل محسوس دکلدر که انک ایچون اطراف مخصوصه و جوانب
محسوسه اولوب قبول قسمت قیله بلکه بر امر معقولدر که انکا دلیل
عقل ایله توسل ایدرلر سایر امور معقوله کبی اما نفسنده حقیقت
موجوده در نفسه محسوس اولمز جواهر کثیره انضمامی ایله محسوسیته
قابلیت بولور نته کم تار عنکبوت تنها اولسه حجمیتی محسوس اولمز
اما بر نیچه تار انضمامی ایله محسوسیته صلاحیت بولور ¤ و اثبات
جوهر فردده دلیل مشهور بودر که اگر بر عین الی غیر النهایه قابل

قسمت اولسه جسم جبل ایله دانۀ خردل عظم وصغرده برابر اولیدی
زیرا عظم وصغر کثرت وقلت اجزا ایله معتبردر ایکیسینک
دخی اجزاسی غیر متناهیه اولیجق تساوی مقرر اولور حضرت
امام بوا قیتده بیورر که اگرچه قوم فلاسفه متکلمینک قسمتده
تناهی بولدوقلری فکره آهیدر زیرا انلرک تناهیدن مرا
تناهی بالفعلدر بزم مرادمز خود انقسام بالقوه وصلاحیت
تجزیدر قوت وصلاحیت متناهیه دکلدر دیرلر اما
قول مهمل وفکر نامعقولدر مجرد ابطال جزؤده عاجز اولوب
بومقوله وهم باطل وخیال عاطل ارتکاب ایتمشلردر والا
چشم رؤیت روی حقیقته نگران قلنسه تناهی فعل ایله
تناهی قوت یکسان کورینور مع هذا بو فکر نامعقولک مؤداسی
دانۀ خردل ایله جبل اعظم بلکه کرۀ عالم برابر اولمقدر مؤدی
محال محال ولغایت حماقته دالدر غالی حضرتک فطنت
جلیه‌لرندن بو وارد اولمشدر وشفای صدر بو نکته متیسردر
اگرچه جوهر فردک طرفی نقیضنده دلائل فلسفیه اولدوغی
کبی طرفی اثباتنده دخی اقاویل کثیره وحجج متعدده واردر
اقوای ادله اثبات نقطه‌یه مبنیدر که وجودی عند الحکما متفق
علیه‌در پس نقطه موجود اولوب وقابل قسمت اولدوغی تقدیرده
خالی دکل یا جوهر اولور یا عرض پس جوهر اولورسه جوهر فرد
اولور عرض اولورسه قسمتی قابل اولمیان محل ایله قایم اولور
پس محلی خود جوهر فرد اولور بعده جسم بسیطک اجزا الینحز

دلری

برجه

ادن

[illegible]

ترکبنده

ترکبنده مذاهب اربعه واردر مذهب اول جسم اجزای متناهیه
بالفعلدن مرکبدر که هر بری وجها من الوجوه انقسامی
قبول ایتمز نه قطعا نه کسرا نه وهما نه فرضا مذهب ثانی اجزا
لایتجزی بالفعل موجود و غیر متناهیه‌دردیرلر نظام معتزلی
بو مسلکه منسلکدر مذهب ثالث اجزا بالفعل حاصل دکلدر
اما انقسامات غیر متناهیه قابلدر دیرلر جمهور حکما بو کا ذاهبدر
مذهب رابع اجزای جسم بالقوه متناهیه‌دردیرلر محمد شهرستانی
مذهبیدر بالجمله فرق مثبتین ایله فرق نافین مابیننده منع و محا
مستمردر بعض طرفه حرکته مبنی بعض انفکاک رحی یه دایردر
والله اعلم بالسرایر قطعه شرعک نیجه کمرهلو بر جبل متینی
بیک فکر دقیق عقلادن بکدر بر لحظه صفای دل ایله نفی خواطر
اثبات جزء لایتجزیدن یکدر مسئله فی جعل الماهیة ماهیات
ممکنه‌نک بسایط ومرکباتنده مجعوله وغیر مجعوله اولمالرنده
اختلاف اولندی نصیر طوسی بسایط ومرکبات کلیسی
مجعوله‌دردیدی زیرا تأثیر فاعله سبب احتیاج امکاندر
امکان ایسه مرکباته وبسائطه عارضه‌در جمیعسی جعل جاعله
وتأثیر فاعله محتاجدر بعده تأثیر فاعلدن اثر حاصل خارجده ذات
ممکنه‌نک وجود ممکن دکلدر دیر شارح علی قوشچی خواجه نصیرک
تجریدنده وتأثیر المؤثر فی الماهیة دیدوکی محلده مؤثرک
ماهیتنده تأثیریدن مراد ماهیتی موجود قلمقدر یوخسه ماهیتی
ماهیت قلمق دکلدر زیرا ماهیت ایله نفسی مابیننده مغایرت

[illegible]

بو قدرکه بو نسط جعل منصور اولوب بری مجعول مجعول الیه
اولادیر و ابو علی حکایتن تحجب اتخاذ ایدوب ایدرکه بر
زمانده ابو علی زرد الو یراغیش اول جیند بو مسئله دن سوال
المشلر دیمشکه جاعل مشمشی مشمش قلدی بلکه مشمشی موجود
قلدی یعنی اثر فاعل ماهیتنک موجود وجود ایله اتصافنده
نفس ماهیتده دکلدر دیمک اولور بو محلده کلام سید شریف بودرکه
تاثیر فاعل نه ماهیتده و نه وجودده در بلکه ماهیتک وجود ایله
اتصافنده در مثلا صباغ نه ثوبی ثوب ایدر و نه سوادی
سواد ایدر بلکه ثوبی سواد ایله متصف ایلر بو تقدیرجه ماهیاته
مجعوله دیمک جایز دکل نفسی اعتباری ایله وجوددن قطع
نظر مجعوله دیمک دخی جایز وجود ایله اتصافی حسبی ایله بو معنی
مقبول کبرا مشایخدر بعض قوم مرکبات مجعوله بسایط غیر
مجعوله در دیدیلر زیرا علت احتیاج امکاندر امکان ایسه
اضافیدر بسیطه عارض اولمز دیدیلر تفصیلی بو مختصره متحمل
دکلدر بو محلده مولانا جلال علیه رحمة الملک المتعال حاشیه
شرح علی قوشجیده تحقیق مقال ایدوب ایدر تاثیر کاه اختراعی
اولور مواد قابلیته افاضه اثار صور کبی مثلا موجود ذهنیی
موجود خارجی قلمق و عکسی بو قبیلدندر بو مقوله تاثیر مجعول و
مجعول الیه اقتضا ایدر و کاه اولورکه تاثیر جاعل ابداعی و
ایجادی اولور عن اللبس المطلق کبی بو مقوله تاثیر و جعل مجعول
و مجعول الیه استدعا اتمز بلکه جعل بسیطدر که شوائب تکثردن

مقدس

مقدس و مواد قابله دن مستغنیدر ابتدا ذات ماهیته تعلق
ایدر نه ماهیت اولدوغی اعتباریله موجود اولدوغی اعتباریله
و تاثیر حقیقی استشهاد بودر الحق ظاهر کلام نصیر من غیر تعصب و
تکلف بو مذکوردر انتهی کلامه بو تقدیرجه جعل مفعولینه تعدیه
قلمز خلق و ایجاد معناسنه اولور اما عرفا اهل حکمتده ابداع ایله
اختراعک مجعول و مجعول الیه اقتضا ایتمکده فرقی بو قدر
فرق مزبور فرق لغویدر کمال پاشازاده مرحوم ماهیت رساله
افاده بیورمشلردر بو تقدیرجه فرق اول ابداع جلالی اولور
مولانا جامی مسئله مزبورده بو رباعیی بیورمشلردر رباعی
اعیان بخصیص عاین ناکرده نزول ۴ حاشا که بود بجعل جاعل
مجعول ۴ چون جعل بود افاضهٔ نور وجود ۵ توصیف عدم
بآن نیفتد معقول ۴ و شرحنده افاده لری بودرکه اعیان
ثابته و ماهیاتدن نفی مجعولیتده صوفیهٔ موحدین ایله حکمای
محققین متفقلردر کلام شیخ صدر الدین قنوی و متابعلری
قدس الله ارواحهم بوکا ناظردرکه اعیان ثابته دن نفی
مجعولیتک مبناسی بودرکه ماهیاتده جعلی تاثیر جاعلدن عبارت
قلمشلردر وجود عینی نک خارجده ماهیاته افاضه سی
اعتباری ایله و شک یوقدرکه اعیان ثابته صور علمیه اولدوقلری
حیثیتدن وجود خارجی انلردن مستغنیدر الاعیان
الثابتة ما شمت رائحة الوجود بطون و خفا انلردر احد ا
و مظاهردر ظاهر اولان بو اعیانک آثار و احکامیدر بعده

عالی حضرتنک بعض محققان نظر دیدوکی شنیده شریفیدر که سابقا
ذکر اولنان کلامنی بالتمام ذکر ایدوب حسن قبول ایله قبول ایدر
الله اعلم بحقایق الاشیاء قطعه کشف اولدی عقل اهلنه اسرار
الهی اسباب نظر کرچه مهیا و مرتب فیض ازلی اولمیجق
محو اولمی هیچ بر عقل بسیط ایله بجه جهل مرکب مسئلۂ فی اعادة
المعدوم والحشر الجسمانی مسئلۂ معاددە اصحاب خلاف
وعناد ایراد ایتدکلری شکوک واوهام قابل تعداد دکلدر اما
افضل المتأخرین مولانا کمال پاشازاده حضرتلری معاد اکون
ترتیب ایتدکلری رسالەدە فصل الخطاب وشفای صدور اولو
الالباب اولان اقوالی انتخاب ایدوب درج المثلر در جملەدن
امام حجة الاسلام ابو حامد غزالی حضرتلرینک کلام لآلی انتظا
میور لر بعد المفارقه روحک جسده عودنی امر ممکندر محال
دکلدر ولایق بودر که عاقل بولنه تعجب ایتمیه زیرا تعلق اولدن
اغرب دکلدر و کیفیتک بدنده تأثیری فعل تسخیردر و بو ثانیا
قبول مرتبه اخری بدن مستعد اولوب تأثیر اول ثانیا عود
ایتمک امر ممکندر امتناع واستحاله سنه برهان یوقدر اما عقول
ضعیفه ونفوس قاصره تعجب ایدر زیرا استعداد انسانی
ابتدا امر تدریجیدر نطفه وعلقه ومضغه وجنین اولمقدر
بونده بیر اولمیجق قبول تسخیر مشکل کورینور اما بو تعجبک دفعی بودر
بر شیئی که ابتداء تدریجا حدوثی ممکن اوله ثانیا انک حدوثی
دفعه واحده ممکن اولور بونده استحاله یوقدر واگرچه تولد

امر تدریجیدر اجتماع ذکر وانثی وحمل وسفاد ایله اولور اما
تولدی امر دفعیدر دفعه واحده حاصل اولور مثلا بو بلیه
دکلدر که اجزای ارضیه سی جمع اولادخی بعض هنوز تراب
بعضیسی حجم قاره یه قوت قریب دە اولوب تدریج ایله حیوا
اوله وذبابده دخی متولددر دفعه واحده عفونات صیفیه
حاصل اولور پس مذکور اولان نشأۂ انسانیه دخی تولدیدر
اجزای اصلیه دن موجود اولور اگرچه تلک الاجزا تفرق ایله
بعض صوری منخلع در اما خلاق واهب الصور صوری موادینه
اعاده قلوب مرتبه اخری مزاج مخصوص حاصل اولور وابتدا
حدوث مزاج ایله اول مواد ایچون حاصل اولان نفس مدبر
دخی تسخیر وتصرفه عودت ایدر بینهماده اولان علاقۂ سا
ولاحقه حسبی ایله مثلا راکب سفینه سفینه نی غرق ایدوب
تکرار اجزای سفینه حالت اولی یه رد اولنسه راکب سفینه
بینه سفینه یه عودت ایدوب اجزا وتصرف ایدر و بو واجب
دکلدر که مزاج مجدده نفس اخری یه مستحق اوله زیرا حدوث
کندونک نفس سابقه سی حدوثنه مستحق اولور بعده ارباب
تحصیله افاده ایچون تفصیل ایدوب بیورلر که اما مزاج
حالت اولایه عودنی مستحق اولمز الا نفسک حالت اولی یه
عودتنه مستحق اولور و اما اجزای ارضیه ابدان نفوسه کفا
ایتمز دیدکلری ظنون واوهامدر بو مقامده معتبر دکلدر امر
مزبور مساحت مهندس وقیاس عقولدن خارجدر اما کتب

الحميده اولان اخلاقدر كه توراتده وارد اولمشدر اهل جنت
نعيمده اون بش بيك ييل اكلنورلر بعده ملائكه اولورلر و اهل نار
جحيمده اول مقدار روزنارده اكلنورلر بعده شياطين اولورلر انجيلده
وارد اولمشدر كه ناس محشور اولورلر ملائكه اولدوقلري حالده
و قرآن عظيمده ناس ابتداء خلق اولندقلري كبي محشور اولورلر
و بو وارد اولمشدر كه نته كم الله تعالى بيورر فسيقولون من يعيدنا
قل الذي فطركم اول مرة و سؤال ابرهيم عليه السلام و قول
عزير عليه السلام و مكث اصحاب كهف جمله سي دلالت ايدرلر كه نشأه ثانيه
ممكن اوله قال الله تعالى أيحسب الانسان ان لن نجمع عظامه
جواب اما بلى قادرين على ان نسوي بنانه بو مرتبه به ايجاز جوابدر
قديم الدهردن معركه آرا و محل اختلاف عقلا اولدوغيچون
كروه انبيا صلوات الله عليهم اجمعين براهين قاطعه و امثله
محسوسه ايله اثبات ايدوب كلمشلردر نشأه اولي دن عجب دكلدر نهايت
نشأه اولي مشاهد معتاد اولماغين تعجب ساقط در انتهى
كلام شيخ اكمل الدين رحمه الله مقصد آدلو كتابنده بيورر كه
ظاهر كلام انجيلدن معاد روحاني منفهم اولور اما نبي آخر الزمان
صلوات الله عليه مظهر مرتبه جامعيت اولدوغيچون جسماني
و روحانيدن خبر ويردي و بو لطيفه ني حكايت ايدرلر كه
سنه اربعين و سبعمائه اتفاق بر حكيم مسيحي ايله كندويه جمع
اولوب حكيم مزبور محمد عليه السلامك خاتميتنه سخندن دليل
طلب ايتمش شيخ دخي دلائل نقليه ايراد ايلمشلر حكيم ملزم اولميوب

دليل

دليل عقلي ايتمش شيخ مستحضر بولنموب حكيم جانب شيخدن
سوق دليل ايدوب ديمش كه نبوت كلمتدر حكمت يا
عمليه در يا بينهما جامعدر ليس حكمت موسى عليه السلام
عمليه ايدي زيرا تكاليف شاقه لي و اعمال متعبه لي مشتمل
ايدي و حكمت عيسى عليه السلام علميه ايدي زيرا تجرد صرف
و تصوف محضي متضمندر و روحانيته مائل ايدي ليس
حكمت محمد صلى الله عليه و سلم بينهما مرتبه جامعه اولدي
بو تقديرجه بعد نبي بعث اولنسه حكمت عمليه ايله مبعوث اولورسه
موسوي اولور حكمت علميه ايله مبعوث اولور عيسوي اولور
بينهما جامع اولورسه محمدي اولور ليس خاتميتني ضرورت
حال اقتضا ايتدي هذا آخر كلامه اما جواز اعاده معدوم
سوق دليل عقلي بودر كه اكر بر شئنك بعد العدم وجودي
ممتنع اوله كوره لم اول امتناع امر ذاتي ايسه اول تقدير
قبل العدم دخي وجودي ممتنع اولور زيرا بر شئنك صفت ذاتيه
اول شيدن بهر حال منفك اولمز و اكر امتناع امر عرضي ايسه
ذلك العرضك زوالي ايله عودت وجود جايز اولور زيرا عارضدن
قطع نظر ذات من حيث هي عودني قابل اولور الله اعلم قطعه
اولمزسه حكيملر كه حشر قابل. من سوليه طبيب جانم اول حجر
دل مرده ايكن ليكا اولدي زنده. شاهد بو نيز اعاده معدوم
علم اصول فقه و عقيب اصول دين علم اصول فقه متين در
علوم رسميه به سر دفتر و رسوم عمليه به اصل معتبر در هر علمدن اندر

بر بهره ويرمكدن برثمره مقرردر. حق بودر كه علم غريب
ودانش عجيب ودلفريبدر سائر علوملدن عزّت عقليه‌سی
بلكه حسنيه‌سی واردر. زيرا جمله علوم اقسام ثلاثه‌يه منقسمدر
اول عقلی محض حساب وهيئت وسائر رياضيات كبی ثانی
صرف علم تفسير واخبار كبی ثالث هم عقلی وهم نقلی مجمع البحرين
منبع البحرين علم اصول فقه كبی پس بساط بسيط ايله كيفيت
برمه‌ت ربه قريب اولمازننه كم علم مزبور حقنده اتمالی
فصول ميشلردر. اذا تقرر الوصول بالاصول نطق اللسان
بالفصول. **تعريف** علم اصول فقه بر قواعد علمدر كه اول قواعد
سببی ايله علم فقهه علی وجه التحقيق وصول بولنمق اولور. **موضوع**
علم فقه ادلهٔ شرعيهٔ كليه‌در احكام شرعيهٔ اجماليه‌نك اندن
كيفيت استنباطی حيثيتی ايله مبادیسی عربيه‌دن وبعض
علوم شرعيه‌دن مأخوذدر. **غرض** تحصيل ملكهٔ استنباط احكام
فائده احكام شرعيه‌نك علی وجه الصحة اجماليه‌نك اندن
كيفيت استنباطيدر. وبو علم اگرچه علوم الهيه دندر اما علوم
اصليه مرتبه‌سنه منزّلدر. وعلم اصولده كتب مختصره‌دن
قواعد ابن ساعاتی ومختصر ابن الحاجب ومنهاج بيضاوی
ومختصر روضهٔ ابن قدامه ومنار وشرح جامع وشرح اكمل
الدين وشرح ابن الملك والمغنی وشرح منصور قاآنی
والمنتخب الاخسيكثی وشرح تحقيق عبد العزيز بخاری وشرح
تبيين لقوام الدين الاتقانی. متوسطه‌دن تحصيل ارموی

ومنتهی

ومنتهی السؤال والامل فی علمی الاصول والجدل لابن الحاجب
مبسوطه‌دن احكام الاحكام آمدی محصول امام فخر الدين
رازی وتوضيح شرح تنقيح متن وشرح صدر الشريعه‌نك
تلويح تفتازانی كه فن اصولده غايت عظيمدر. وشرح مختصر
ابن الحاجب مولانا عضد الدينك وحاشيهٔ ابهری وحواشی
تفتازانی وجرجانی ومختصر مزبورك شرح ابهری واصفهانی
وعلامهٔ شيرازی ومعتبرات اصولدن تصنيف امام بزدوی
وشرح كشف وشرح تقرير اكمل الدين وغير ذلك بعده
معلوم اولا كه امام شافعی ايله امام حنفی مابينده اصول
متفق عليه دوردر. كتابدر سنتدر اجماع امتدر قياس
اما امام اعظم خلاف شافعی استحسانی زياده ايلمشدر وامام
شافعی خلاف حنفی استصحاب حالی زياده ايلمشدر واما استحسان
امام اعظم قتنده قياس خفيدر بنا اصول اربعه‌ده داخلدر
واستصحاب حال حجت فاسده دندر ابقاء ما كان ايچون حجت
اولور اما اثبات ما لم يكن اولمز حاصل كلام شافعی قتنده
دفعه والزامه حجت اولور حنفی قتنده دفعه حجت اولور
الزامه اولمز وامام شافعی قتنده استصحاب قياسه ملحقدر اصول
اربعه‌ده داخلدر وكتابدن مراد قرآندر وشرايع من قبلنا
كتابده داخلدر تحقيق شارع بز نغير انكار ذكر ايلسه وكتاب
الله‌ده اولان اقوالی جميعيسی متواتردر اما سنت كه افعال
رسول الله‌ك من وجوب ملازمت ايلدوكنه تدل دير لر عبادا

سنن هدی‌یه عادانده ابه سنن زوائد. وادله‌ده رسولك
کتاب اللّهدن غیری صدور ایدن قوله دیرلر که حدیثدر. وفعلنه
دیرلر. وتقریرنه دیرلر. تقریر دیو رسول الله صلی الله علیه وسلم
بر شخصک بر فعلنی کوروب تغییر انکار مقرر قلمسنه دیرلر. بونکله
مراد سنتدن اولدر. پس حدیثک روانی هر درجه‌ده جماعت غیر
محصور اولوب کذبه توافقلری ممکن اولمایجق اولورسه متواتر
دیرلر علم یقینی ایجاب ایدر. واکر حد تواتر قرن اولده بولنیوب
بعده بولنورسه یعنی قرن اولده خبر واحد اولوب قرن ثانیده
حد تواتره یتیشورسه مشهور دیرلر. علم یقینی ایجاب ایتمز اما علم
اطمینانی ایجاب ایدر. واکر قرن اولده وقرن ثانیده حد تواتر
بولنمزسه خبر واحد دیرلر. غلبهٔ ظنی مفید اولور. واصحاب رسول
اللهه اسناد ایله ذکر ایدوب مثلا قال رسول الله دیدکلری حدیثه
مرفوع دیرلر. وتابعینک رسول اللهه اسناد ایتدکلرینه مرسل
دیرلر. واصحابدن رسول اللهه اضافتسز منقول اولانه
موقوف دیرلر. اجماع مجتهدین امتک مسئلهٔ شرعیه‌ده اتفاقیدر
تعامل ناس بوکا ملحقدر. قیاس بر اصل شرعیده اولان حکمی محل آخره
تجاوز ایتدرمکدر بینهماده علت جامعه سببیله که اول علت مجرد
لغت ایله ادراک اولنمیه مثلا رسول الله الحنطة بالحنطة مثلا
بمثل یدا بید والفضل ربوا یعنی حنطه‌یه بیع ایدک وزنلری
برابر اولدوغی حالده زیاده‌سی حرامدر مثلا حنطه‌نک حدی
کیل واحد اولوب زیاده‌سی ربودر. چونکه کیل اولموق جایز دکلدر نصف کیل

حرامدر

حرامدر. پس نص بروجه اولان حکم ربانی اوزره تعدیه
ایتدردک یعنی ارزده دخی مثلا بمثل اولمزسه زیاده‌سی حرامدر
دیدک زیرا علت جامعه مماثلتدر حنطه‌ده بولندوغی کبی
ارزده دخی موجوددر یعنی حنطه‌ده حرمت ربوا ایجاب
ایدن مماثلت علتی اولدیغی ارزده‌ده موجوددر. وقس علی
هذا. ذکر مذاهب اربعه معلوم اوله که علوم عملیه‌دن غا
وغرض تحصیل ظن غالبدر تحصیل یقین قاطع دکلدر اول اجلدن
مقلد فتوی مجتهدک مذهبنه ذاهب اولسه جایز وفتوی عا
دلیله متشبث اولسه ممکندر. اما علوم اعتقادیه یقینیه‌در
ظنیه دکلدر. زیرا حق بوندر. واحدر اعتقاد خلاف
باطلدر. پس علوم عملیه‌ده هر مجتهدک ظن غالبی معتبردر
مجتهده ومقلده ظن غالبی ایله عمل واجبدر اعتقاد خلاف
باطل دکلدر احتمالدر که حق اوله. پس مذهب اهل سنتده مجتهد
کاه مخطی کاه مصیب. اما مذهب معتزله‌ده هر مجتهد مصیبدر
زیرا معتزلی قتنده اجتهاداتده حق متعدددر. اهل سنت
قتنده واحددر. پس مجتهد اگر حقه اصابت ایدرسه اجرینه مستحق
اولور بری اصابت بری اجتهاد مقابله‌سنده. اما خطا ایدرسه
اجر واحده مستحق اولور اجتهاد مقابله‌سنده دیدیلر. بعده
شرع محمدیده مذاهب معتمد علیها دورتدر. اول مذهب
ابو حنیفه که امام اعظم ومجتهد اقدم اولدر. اما مذهب دیو
تلامیذنک اختلافی حسبی ایله واقع اولمشدر ابو یوسف ایله امام

بتندرکه ملک در

رده

محمدکبی جمله نک اصولی واحددر اختلاف جزئیات فروعده‌در
ثانی مذهب ابو عبدالله محمد بن ادریس الشافعی در رحمه الله تعالی ثالث
مذهب امام مالک بن انس در رحمه الله رابع مذهب امام احمد
بن حنبل در رحمه الله ومذاهب اربعه ما بینینده اصولا وفروعا
خلاف واردر مسئله وقوف معانیده وجوه فاجدر جواب
دورتدر عبارت نص در عبارت نص اولدر منطوقدر که
کلام انک ایچون سوق اولنمشدر اولا مثلا مجتهدک الصلوة
فریضة حکمنه اقیموا الصلوة ایله استدلالی عبارت نص ایله اثبتدر
واشارت نص منطوقدر که نص انک ایچون سوق اولنمامشدر
اما اشارت واردر نته کیم قوله تعالی وعلی المولود له رزقهن الآیة
اثبات نفقه زوجات ایچون سوق اولنمشدر اما نسب
آبا ایچون اولمغه اشارت واردر زیرا لام اختصاص ایچوندر
ولد خود من حیث الملک مخصوص اولمز پس من حیث
النسب مخصوص اولدیغی متقرردر دلالت نص دلالت نص
معنای نص ایله ثابتدر لغت ایله اجتهاد ایله دکل نته کیم فاسده
امر بر عکسدر مثلا قرانده ولا تقل لهما اف آیتی حق ابوینده
وارد اولمشدر نهی افدن نهی ضربه استدلال اولنور زیرا
لفظ افدن منفهم اولان معنی اذی در اذی خود ضربده مع
زیاده متحققدر پس ضربک حرمتی اولوب ایله ثابت اولدی
واقتضا نصده اقتضا نص غیر منطوقی منطوق ظهعدر معنا
منطوقی سنی تصحیح ایچون مثلا بر کمسه اعتق عبدک عنی بالف

یعنی

یعنی قولوکی بندن بیک اقچه یه آزاد قیل دیسه مقدما اقتضاء
قصدا ایله بیع ثابت اولور بعده عبد آزاد اولور کلام عاقلی
لغودن صیانت ایچون ومفهوم مخالفه که منطوقه مخالف
مسکوت عنه ده حکم اثبات ایتمکدر حنفیه قتنده حجج فاسده دندر
شافعی قتنده حجت صحیحه در مخوای خطاب دیرلر مسئله فی تقلید
المقلد تقلید که غیرک قولنی بلا دلیل قبول ایدر اصول دینده وفروع
دینده حجت اولماز قال الله تعالی اولو کانوا لا یعلمون شیئا
ولا یهتدون الآیة واما ایمان مقلدا اولدوغی اعتبار ایله
دکلدر بلکه تصدیقی حقه موافق اولدوغی اعتبار ایله‌در اما اجماع
علما بونک اوزرینه‌درکه مقلد ترک استدلال ایله عاصی اولور
مسئله اهلیت خطاب وجهت تکلیف نه ایله‌در جواب اهل سنت
مذهبنده اثبات اهلیتده عقل معتبردر وعقول متفاوت
خلق اولنمشدر بچه صغیر درجه کماله مترقی اولور کبیر درکه اصلا
قالور وعقل آلت معرفتدر موجب الله تعالی‌در واسطه عقل ایله
اما اشعریه قتنده اصلا عقل معتبر دکلدر مادامکه سمع وارد اولمیه پس
حسن ایمان وقبح کفر بونلرک امثالی عقل ایله معلوم اولماز
شرع ایله معلوم اولور اما معتزله قتنده حسن وقبح عقلیدر وعقل
علت موجبه وعلت محرمه‌در عقل ایله مدرک اولمیانی مجرد
شرع ایله اثبات ایتمزلر مثلا رؤیت باری یه انکارلری کبی پس
عاقل طلب ایماندن توقفده معذور دکلدر وصبی عاقل مکلف
بالایماندر دیرلر وشاهق جبلده حاصل اولوب تبلیغ دعوت

اولمیانلر کفر وایمانه معتقد اولمازلر اهل سنت بونلری رد ایدرلر اهل سنت
توسطه قائل اولوب دیرلر که تبلیغ دعوت اولمیانلر مجرد عقل ایله
مکلف بالایمان اولمزلر ایمان وکفر اعتقاد ایتمسه لر معذورلردر
اما الله تعالی اثره استدلال چوق تأمل ایله قادر اولاجق مرتبه وسعت
ویرسه معذور اولمزلر تبلیغ دعوت دخی اولمسه اما اشعری
قتنده اعتقاددن غفلت ایله ویا اعتقاد شرک ایله هلاک
اولسه لر دعوت دخی یتشمسه معذورلردر و ایمان صبی عاقل
اشعریده صحیح دکلدر اهل سنت قتنده صحیحدر اما مکلف بالایمان
دکلدر قطعه دل طفلی بند ایندی عقلان زلفی عشقیله آنی
صندی مکر لا یعقل اولمایه که اقرار ایده قوللوغی چون
مقبول اولور اقرار صبی عاقل اخری کلموب مجلسه تمارض
ایدر درسه مشغول اولور فضیه فضول مرض جهل اسیر قید بعید
اکا نافع دکل شراب اصول علم خلاف بین الامامین تعریف
علم خلاف بر علمدر که ادله اجمالیه ده وادله تفصیلیه دن احکامک
استنباط مختلفه نک وجوهندن بحث ایدر نقض وابرام
حیثیتی ایله وجوه مزبورهنک بعضیسنه امام ابو حنیفه ذاهب
اولمشدر اصحاب ایله وبعضیسنه امام شافعی وبعضنه امام
احمد بن حنبل ذاهب اولمشلردر معلوم اوله که فروع دینده
خلاف مجتهدین الاختلاف بین امتی رحمة موداسنجه
رحمت عظیمه در زیرا رحمت مشاکل رحمتدر واختلاف
سبب تعبدر نظر فکر ایله وتعب مزبور اولمغله خاطرلر مجهود حاصل او

ایله

در

یمان

رر

هب

لوب

اما اصول شرعیه ده مطلق اشاعره ایله ماتریدیه ارا[سنده] خلاف ... حنفیه قتنده ... اختلاف ... ایله معتزله ... دیرلر

علم شریف نابود اولوردی نقل اولنور که عصر صحابه ده وصدر تا
اصلا مؤلف کتاب یوغ ایدی عدم احتیاجه بناء وکتب مبتدا
هجرتک یوز یگرمیسنده نصکره حادث اولدیکه جمیع صحابه وخیار
تابعین منقرض اولمش ایدی و اول تصنیف واثار ودن
عبد الملک ابن عبد العزیز واقع اولدی و مدینه ده امام مالک
موطاسی بیدا اولدی متادسی علم جدلدن مستنبطدر فائده
دفع شکوکدر وکتب معتبره سندن منظومهٔ عمر نسفی وغیرهادر مسئله
اکر غاصب ظالم بر مسلماندن بر درخت غصب ایدوب بنا سنه لبنه
وضع ایتسه صاحب درخت درختی عینی ایله بولوب طلب ایتدکده
حکم نه وجهله در جواب امام شافعی قتنده بنا هدم اولنوب درخت
صاحبنه حکم اولنور امام اعظم قتنده درختک قیمتی حکم اولنور
دلیل امام اعظم بودر که غاصب درختی بناسنه وضع ایتدوکی
کبی هلاک حکمین بولدی مثلا اوراق یتشمش کبی اولدی پس بو تقدیر
حق مالک اندن منقطع اولوب قیمتنه رجوع اولنور تحقیق کلام
بودر که محل واحدده حقین جمع اولدی زیرا حق مالک درخته تعلق
ایدوب وحق غاصب بنایه تعلق ایتدی پس حقینک محل واحدده
یعنی بنا ایله درختک مجموعنده اداسی ممکن اولمایجق جانب
راجح اعتبار اولنور رجحان ایسه حق غاصبده ظاهردر زیرا
حق غاصب بناده جهتین ایله قائمدر اما حق مالک درختده
من وجه قائم من وجه غیر قائمدر زیرا درخت من وجه هلاکدر
پس حق غاصب تقدیم اولندی اعتراض درخت من وجه باقی

بعینه

وله

سی

برکس ... مالک ... ارده ... بوجه ... درخت ... اولنور

من وجه مالک اولمق محالدر زیرا بقا و هلاک ضداندر الضدان
لا یجتمعان فی محل واحد امام شافعی رحمه الله ایدر که خوخ الک منقطع
و درخت مالکک اولمز زیرا عین قایمدر تصرف غاصب ایله ملکنه
تابع اولمز نته کم غاصب جامهٔ مغصوبی کندو جامهٔ مملوکی ایله خلط
ایدوب صندوقنه وضع اتسه حق مالک جامه دن منقطع اولمز
و همچنان غیرک ارضنده کوشک بنا اتسه صاحب ارضک حقی ساقط
اولمز **اعتراض** عین درخت قائم ایدوکی مسلم دکلدر زیرا صفت
منقولیت عقاریته و اصلیت تبعیته مبدل اولدی زیرا تابع
ملک غاصب اولدی اول سببدندر که بو محلده شفعه ثابت
اولور صندوقده کی جامه ده اولمز **حکایت** امام شافعی رحمه الله
بیورر که برکون محمد بن حسن ایله اتفاق صحبت واقع اولدی
اثنای کلامده بکا ایتدیکه مسموعمدر که مسئلهٔ غصبده بکا خلاف
ایدرمشسن بن دخی دیدم که فرمان سزکدر پس ایتدیکه قولک
اول غاصب حقنده که آبنوسی غصب ایدوب بناء دارینه الحاق ایتدی
و در و دیوارنه هزار دینار خرج ایتدی بعده مالک آبنوسن
عین آبنوسی بولوب شاهدین اقامت ایتدی بن جواب ویردم
قبل القضا مالک آبنوسدن قیمتنه رضا طلب ایدرین راضی
اولمزسه آبنوسی بنادن قلع ایدوب مالکه دفع ایدرم پس
محمد بن الحسن دیدیکه پیغامبر علیه السلام بیوردیکه لا ضرر ولا ضرار
فی الاسلام بن دیدمکه غاصب ضرری نفسنه کندوسی
ایتدی اول زمانده که مال مغصوبی اوزرینه بنا وضع ایتدی

اعتراض محمد بن الحسن دیدیکه قولک ندر که برکمسه ابریشم غصب
ایدوب جراحت شکمن دیکسه مالک ابریشم اثبات حق ایتدیکده
شکم غاصب شکافه اولنوب عین ابریشم صاحبنه تسلیم
اولنمازمی **جواب** ویروب دیدمکه اولنمز پس محمد بن الحسن
الله اکبر کندو قولک ایله خلاف متوجه اولدی دیدی جواب ویر
دیدمکه عنان مناظره ارخا و سمع قبول ایله اصغا اولنورسه
جوابه اجرا اولنور پس انلردخی اقبال و انبساط کوستردکده
دیدمکه اکر ابریشم مجروحک ملکی اولسه دیلسه که ابریشم قلع
ایدوب شکمن چاک و نفسن هلاک ایده مجروحه مباحمی اولور
محرم می ایتدیکه مباح اولمز بلکه محرم اولور پس دیدمکه اکر چوب
آبنوس صاحب بنانک ملکی اولسه و دیلسه که آبنوسی قلع ایدوب
بناسن ویران ایده صاحب بنایه مباحمی اولور محرممی امام محمد دیدیکه
مباحدر پس بن دیدمکه یرحمک الله مباحی محرمه قیاس عقل
شناس دکلدر بو مسئله خلاف اوزره قالدی معلوم اوله که
ابتدای خلاف امام شافعی ایله اصحاب حنفی مابیننده بو مسئله ده
واقع اولدی کذا فی یواقیت العلوم **حکایت** ایدرلر که امام
محمد حضرتلری رجل سمین ایدی امام شافعی حضرتلری انلرک
حقنده بیورمشدر که ما رأیت رجلا سمینا اخف روحا منه
امام محمد فقهی ابو حنیفه دن و ابو یوسفدن اخذ ایتمشدر **مسئله**
منی آدمی پاکمیدر یا پلیدمی **جواب** امام شافعی قاتنده پاکدر ابو حنیفه
قاتنده ناپاکدر دلیل ابو حنیفه ایدر که خروج منی موجب طهارت

كبرادر تيس نجس اولمق اولى در تنه كه مذى موجب طهارت صغرى
ايكن نجسدر تيس غلظ طهارت غلظ نجاست خنبى اوزره
اولدى اعتراض طرف شافعيدن اعتراض اولنور كه خروج
نجسك وجوب طهارتده تاثيرى يوقدر زيرا طهارت تعبد محضدر
وعلتى معقول المعنى دكلدر ومذى موجب طهارت اولمقدن نجس
اولمق لازم كلمز زيرا كه نمازده قهقهه ابو حنيفه قتنده موجب
وضودر مع هذا نجس دكلدر ونته كيم خروج ولد حيض خنك موجب
طهارتدر اما نجس دكلدر وشافعى ايدر كه منئ آدمى اصل پاكدن
متولددر كه انساندر ومادهٔ جسم پاكدر كه ولددر پس نفسندن
دخى شئ طاهر در بيضهٔ مرغه قياس اولنور اعتراض جانب حنفيدن
اعتراض اولنور كه علقه بالاجماع نجسدر مع هذا اصل پاكدن منفصل
ومادهٔ اصل پاكدر وعلت نجاست دم ولدو غيدر پس منيك
خود اصلى دمدر نهايت آتش شهوتله بياض اولمشدر ننه كيم كل
سرخ تصعيد آتش ايله سفيد اولور سبب بودر كه اكر جماعده
اكثار وافراط اولنه منى قان رنكنده نازل اولور پس المقيد
نجس اوله الجواب اما اعتراض شافعيده طهارت تعبد محضدر ديد
كندو اصللرينه بينيدر زيرا شافعى قتنده برمحلى ما ئطهير ايتمك تعبد
محضدر وانقياد شرعدر علتى معلوم دكلدر اما امام اعظم قتنده
قوت ازاله ايله معللدر يعنى هر زايل نجاست اولدوغيچون تطهير
ايدردير زيرا بالاجماع ثابتدر كه ما اصابت ايتدوكى محلى نجاستدن
مطهردر وثبوت حكم طهارت زوال نجاستدر ديو سويرلر بعده

ركه
وكى

اعتراض
هر زايل نجاست اولان مايعاتى بوكا قياس ايدر خل كبى مثلا
اصحاب شافعى اعتراض ايدر كه نص معلل اولمغه تعليل ممكن كرك
بو نده خود ممكن دكلدر زيرا اكر طهوريت ما قوت ازاله ايله
معلل اولايدى هر كز طهارت حاصل اولمزدى زيرا آب كه محل نجا
متصل اوله ابتدا نجس اولور پس فائدهٔ طهارتندن حاصل اولمز
ودخى محل فر بوردن منفصل اولان ما محل فر بوره متصل اولان
مادن جزودر ما منفصل خود بالاجماع نجسدر پس ماء متصل دخى
قياسا نجس اولدى اما شرع طهارتنه حكم ايتدى ضرورت حاجت
ايچون بو تقديرجه مانك طهوريتى بر حكم شرعيدر كه معقول المعنى
دكلدر پس ساير مايعات علتده مشترك اولوب بوكا قياس اولنمز
اما اصحاب حنفى ايدر مادامكه آب محل نجاستده مترددر تحسس اولنمز
منفصل اولدقده حاصل كلام شافعى حالت ملاقاتك اولن اعتبار
ايدر حنفى آخرين اعتبار ايدر مسئله زيد عمرو امر ايدوب
اكراه ايله بكرى قتل ايتدرسه عمرو قصاص لازم كلور مى كلمز مى
جواب امام شافعى قتنده قصاص اولنور امام اعظم قتنده اولنمز
ابو حنيفه رحمه الله ايدر كه قاتل فى الحقيقه مكره قتل اولاندر مكره
قتلده مجبورلدر آلت قتلدر مثلا شمشير مثابه سنده در فعل خود حا
محولكدر زيرا كندو اختيارنده قالسه قتل ايتمزدى پس بالاجماع قصا
مكره آمر اوزرينه واجبدر بو قوله اعتراض ايدوب ايدرلر كه وقوع
قتل حقيقتده مكرهدن مشاهددر دعواى آلت باطلدر زيرا
آلت جامددر جامد ايچون اختيار مفقوددر . اما مكره

سنه
ر
ملكدر
ص
ع

مختار اولدوغنه دلیل صواب بودر که مکره آخرتده مستوجب عقاب
اولور اگر مختار اولمسه عقاب اولنمز ایدی بو تقدیرجه مکره آخره
وجوب قصاص مباشر قتل اولدوغیچون دکلدر بلکه متسبب قتل
اولدوغیچوندر نتکیم برکمسنه طریق واسعده چاه قازوب
اول چاهه بر نباه دوشسه حکم تسبیب ایله حافر بئر اوزرینه
ضمان لازم اولور اما امام شافعی بیورر که قتل محض تشریط عمد
ایله مکره‌دن حاصلدر پس قصاص فی حقه واجبدر نته که طوعا هلاک ایتسه
واجب اولدوغی کبی زیرا اکراه مجرد مکره‌دن طلب فعلدر تخویف
و تهدید ایله فعله مجال اولمیندن طلب فعل محالدر چون مطلوب مکره‌یه
مکره‌دن حاصل خصوصا مکره اولان مقابله‌ده عقاب اخروی‌یه
واصل اولدی صحیح اولدیکه مکره حقیقت فعله مصدردر
پس وجوب قصاص مظهر اولدی بو قوله اعتراض بودر که مکره
قتلده مختار دکلدر بلکه شمشیر صفت قتل مکره‌دن مستعملدر مثلا اکر
مکرهی کندو الیله طوتوب بر صبی‌یه ضرب ایدوب هلاک ایتمسی کبی
محصل منشأ خلاف بین الامامین بودر که وجود اکراه فصلکی
امام اعظم قتنده مکره مسلوب الاختیاردر شافعی قتنده مختاردر
مثنوی شریف قیاس عقل ایله دفع اولنمز او تمام نکته بر بو خلاف
ونقض وابرام نتیجه حاصل اولمز بو جدلدن سنی بو وهم علمی
قورعلدن علم التفسیر تعریف علم تفسیر بر علمدر که معنای
نظم قراندن بحث ایدر قواعد عربیت مقتضاسی اوزره بحسب الطاقة بشریة
اصول کلامیه و اصول فقه و علم جدل وغیرها غرض موقوف معنا

قران فائده احکام شرعیه‌نک علی وجه الصحة استنباطنه قدرت
کتب مصنفه‌سی مختصراتدن زاد المسیر ابن جوزی وجیز واحدی
تفسیر واضح امام رازی و تفسیر جلالین که نصف ثانیسی
جلال الدین محلی‌نک و نصف اولی جلال الدین سیوطی‌نکدر متوسطه
وسیط واحدی و تفسیر ماتریدی و کشاف زمخشری و تفسیر
بغوی و تفسیر کواشی و تفسیر تیسیر نجم الدین نسفی و تفسیر
مهدوی مبسوطه‌دن بسیط واحدی و تفسیر قرطبی و مفاتیح
الغیب امام فخر الدین رازی و یدی جلد تفسیر لبابی و قرق
جلد تفسیر علائی و معلوم اولا که اکثر مفسرین نظم قرانی
فن غالبلری اوزره تفسیر ایتمشلردر ثعلبی‌ده غالب قصص‌در
ابن عطیه‌ده غالب عربیتدر زجاجده معانیدر کواشیده
قرائتدر بغویده اخبار در رازیده مسائل حکمت لبابده
اعراب و بعض تفسیر تأویله مقتصردر حقایق سلمی کبی و تفسیر
فاتحه کبی صدر الدین قونوی‌نک و تفسیر فناری و قاشانی کبی
اقسام قران امام زمخشری قونجه التی بیک التیوز التمش التی
آیتدر بیک آیت امر بیک آیت نهی بیک آیت وعد بیک
آیت وعید بیک آیت قصص بیک آیت عبر و امثال
بشیوز آیت حرام و حلال یوز آیت دعا و نسخ التمش التی
آیت ناسخ و منسوخدر و قران عظیمده واقع اولان خلافک
منشأی سکز صورتدر صورت اولی اشتراک الفاظ صورت ثانیه
حقیقت و مجاز صورت ثالثه افراد و ترکیب صورت رابعه

خصوص وعموم صورت خامسه روایت ونقل سادسه نص
اولمین محلده اجتهاد سابعه ناسخ ومنسوخ ثامنه اباحت
وتوسیع اکر صور مذکوره‌نک جمیعیسی اصل واحده وقانون
منفرده عائد اولسه که حقیقت حقه کتاب کریم ونتیجهٔ نجوای
کلام قدیمدر علمای امت اتفاق ایدوب ونیرهٔ واحده یه وطریقهٔ
منفرده یه سالک اولالر ایدی وسور قرآن جمله یوز اون سکزدر
واوللرنده حروف مقطعه اولان سوره لر یکرمی طقوز سوره‌در
وترتیب وضع مصحف کاه اوایلی بحسب الحروف متناسب اولدیغیچوندر
حوامیم اولان کبی یاخود آخر سوره‌نک اول سورهٔ آتیه یه مناسبتی
ایچوندر مناسبت معنویه اولدیغی آخر الحمد ایله اول البقره کبی مناسبت
لفظیه آخر تبت ایله اول اخلاص کبی که احد لفظی ایله مسد لفظی
وزنده متحددر یاخود جملهٔ سوره‌نک جملهٔ سوره یه مشابهتی ایچوندر
مثلا والضحی ایله الم نشرح لک کبی مقدمهٔ عیون التفاسیرده ایدر
اصول مهمهٔ مفسرین دوردر معرفت انزال وتنزیل وتفسیر
وتأویلدر انزال قرآنک لوح محفوظدن دفعهٔ فلک سماء
دنیایه نزولنه دیرلر اول ملک عقل فعالدر تنزیل جبریل واسطه
قرآنک بحسب المصالح قلب رسول الله‌یه لایح اولماسنه دیرلر
تدریج ایله پس انزال امر دفعیدر تنزیل امر تدریجیدر تفسیر معنا
آیتی وشأن آیتی وسبب نزولنی توضیحدر دلالت ظاهره
وتأویل آیتی معنای ظاهریسندن معنای محتمله‌یه صرف ایتمکدر
لکن معنای محتمل کتابه وسنته موافق اولسه‌نه که الله تعالینک

سبب
سی ایله
ی
سی ایله

یخرج الحی من المیت دیدوکی قولندن مراد بیضه‌دن طیر اخراجدر
دینلسه تفسیر اولور اکر مؤمنی کافردن اخراجدر یاخود عالمی جا
اخراجدر دینلسه تأویل اولور اول که سماعه محتاجدر زیرا من
فسر القرآن برأیه فقد کفر حدیثی موردر اما تأویل محتاج دکلدر
نوادر قرآن قرآن عظیمده ایکی آیت واردر که مرسینده حروف
هجا جمیعا موجوددر برنجیسی سورهٔ آل عمرانده ثم انزل علیکم الی
آخر الآیه ایکنجیسی سورهٔ فتحک آخرنده محمد رسول الله الی آخر
الآیه وسورهٔ یوسفده بر حرف واردر متحرک بربری آرتنجه
رأیت احد عشر کوکبا کبی وسورهٔ هودده دورت میم واردر
بربری ارتنده علی امم ممن معک کبی وایکی موضعده کلمه‌لر
مقلوبه واردر برنجیسی سورهٔ یسده کل فی فلک برنجیسی سورهٔ
مدثرده وربک فکبر الی غیر ذلک پس معلوم اولاکه علم قرآن
مجمع علوم ومقصد اهل رسوم کان کهر ودریای درر شجرهٔ
معانی وسرمایهٔ ربانی حبل متین نور مبین شفای نافع
ضیای لامع عروه وثقی عصمت منجی در صحف اولینده
اولان انوار معانی بونک شمع طومارنده منطوی وزبر متقدمینده
پایلان اسرار ربانی بونک استار رموزنده مختفیدر که ولا
رطب ولا یابس الا فی کتاب مبین عبدالله بن مسعود دیرکه
من اراد العلم فلینقش خبر القرآن فان فیه علوم الاولین
والآخرین وسایر فنون کتاب علم قراته نسبت ایله منزلهٔ نور
آفتابدر که بعض تقدیم وبعض تأخیر اولنمشدر قبل الطلوع اولا

بالدن
معنیده
ل

نوربله بعد الغروب اولان نور کبی یو خسه بو بله دکلدر که تقدیم اولنان
فنونک مرتبه ذاتیه سی اوله شعر الوانها شتی الفنون فانما
تسقی بماء واحد من نخل واصحاب تفسیر صحابه دن بش نفر کمسنه
علی بن ابی طالب و عبد الله بن مسعود و عبد الله بن عباس
و زید بن ثابت و ابی بن کعب مسئله قوله تعالی واخر دعواهم
ان الحمد لله رب العالمین سؤال اولنور که بو کلام بهشتده واقع
اولسه کرک احوال بهشتیانه خود آخر اولمز پس کلامک مفهومی
نیجه ظاهر اولور جواب ویریلور که بهشتیان بو کلام مائده خلد
آخرنده دیسه کرکدر روایت اولنور که فرق ییل مائده
خلدک کنارنده اوتورالر آخر اولدقده الحمد لله رب العالمین
دیه لر واول فرق ییلده یدکلری طعام عرق اولوب اعضالرندن
چقه و اول عرقک طیب رائحه سندن جمیع اهل بهشت معطر
اوله پس آخردن مراد مائده اولدیغی آخر احوال اولدیغی
فاطبهٔ عقلا و زمرهٔ علما قاتنده مقرر و مثبتدر که جال آخر
کیفیتنه نه عقل دوربین مشرف و نه ذهن اصابت قرین
واقفدر امور اخرتدن نصیب عقل تصدیق و ایماندن غیری
یوقدر اما عقل ایچون علم الله طریق نظر صنع ایله راه ممکندر
و تصدیق پیغمبر طریق معجزه دن میسردر پس چون بو ایکی اصل
کامل و علم یقین بو ایکی اصلدن حاصل اولدی ایسه بزه واجب
اولدیکه امور غیبیه دن هر امر که الله و رسولی بزه تبلیغ ایده
انکا تصدیق و ایمان کتوره وز محکوم فرمان اولاوز نه کیفیتدن

سؤال ایده وز و نه کمیتدن و وهم و خیال فوللنه وز مبادا
اول کیفیت بزی سرمست وادی حیرت ایدوب راه ضلاله
نعوذ بالله من الحور بعد الکور مسئله قوله تعالی لا اقسم بهذا
البلد و انت حل بهذا البلد الآیه مفسرین ایدرلر که بلددن مراد
مکه در پس معنی بلد مکه یه قسم ایتمزین دیمک اولور و اتفاق مفسرین
بودر که والتین والزیتون و هذا البلد الامین قولنده قسم
اولنان بلد امین مکه در بو تقدیرجه کلامین مابینده تناقض واقع اولور
جواب دیمشلردر که معنای آیت دیمکدر که قسم ایتمزین مکه یه ما دام
سن مکه ده اولاسن زیرا سنک حضورکده قسم سنک اوزرکه اولور
طراز لعمرک ایله مطرزسن و تاج لولاک ایله متوجسن مکه اوزرینه
اولمز قوله تعالی و انت حل بهذا البلد بو معنایه سنددر بونک
مثلی اولدر که ما دام که صدفده در موجود اوله صدفک قیمتی پیدا اولور
اما چونکه در صدفدن خلاص اوله صدف ایچون دخی قدر و
قیمت پیدا اولور و اما و هذا البلد الامین قولنده قسم مکه یه
مخصوص دکلدر بلکه قسم مکه ده نازل اولان قرانه در تحقیق کلام
بودر که تین و زیتون بلاد شامده ایکی کوه بنامدر بر سنده
درخت انجیر بسیار و بر سنده شجرهٔ زیتون بیشماردر حضرت
عیسایه انجیل بو ایکی کوهده نازل اولمشدر و طور سینین بر کوه
بر تمکیندر که معروفدر حضرت موسایه موضع مناجات و محل
نزول توراة اول کوهدر و بلد امین مکه در اول قرآن انده
نازل اولمشدر پس دیمک اولور که قسم شول خداونده که تین و ز

سؤال

والاتصال

كتاب انجیل عیسایه ارسال و طور سیناده توراتی موسایه انزال
و مکه ده قرآنی محمده ابلاغ ایتدی بعض مفسرین لا اقسم دربالکوز
لام ایله همزه نهایت فتحه لام اشباع اولنوب الف متولد او
دیمشلر قرائت ابن کثیر دخی بوکا شاهددر که انلر اشباع
فتحه سز لاقسم اوقومشلر اما قرآ قولنجه لا جوابدر منکر بعث اولنلر
یعنی لیس کما تقولون اقسم بهذا البلد و اقسم بیوم القیمة بیع
قول اوزره مکه یه قسم مثبت اولور منفی اولمز اما قول اول اوزره
مکه یه قسم منفی اولور رسول الله مثبت اولور الله اعلم مسئله
قوله تعالی ان ربک لذو مغفرة للناس علی ظلمهم الآیة سؤال و النحشر
آیت کریمه ده ظلم مقابله سنده مغفرت اولنمق فهم اولنور ظلم خود
سبب عفو بیدر سبب مغفرت دکلدر با خصوص ظلمدن مراد
بو موضعده کفردر زیرا سوره مکیه در و اهل مکه نک ظلمی کفردر
جواب روایت اولنور که بو سؤالی بعینه مقاتل بن حیان بر مرد
فقیهه ایراد ایتدیکه ایکیسی بر پادشاه مجلسنده حاضر ایدیلر غرضی اول
مجلسده فقیهه تصدر ایتمک ایدی فقیه جوابندن عاجز اولدیغی
ملک مخاطبه مقابله ده سن حل مشکل قیل دیوب مقاتل دخی جواب ایدر
دیمش که مغفرتدن مراد بو محلده بر لغمق دکلدر بلکه تأخیر عقوبتدر
نته کم الله تعالی بیورر و لو یؤاخذ الله الناس بظلمهم ما ترک علیها
من دابة ولکن یؤخرهم الی اجل مسمی الآیة اما ظلم کفر مقابلنده
اولدیغی انفکاک اولمز زیرا مؤمن ایمانی حسبی ایله استحقاق
مغفرتدن ساقط اولمز قطعه دوشنده کوردم جمله محو اولمش وجود

العفو التقطة وعفرت المتاع جعلته في الوعاء مختصر صحاح

بر معبر بو فقیردر بو خوابی تعبیر ایلیه آیت عشقک جهان نسبت نقطی
از بر لمش بر مفسر بو بلادم اما که تفسیر ایلیه علم تصوف تعریفه
بر علمدر که روحک معرفت معبود عنه کیفیت سلوکندن بحث ایدر
ریاضات و مجاهدات ایله تبیین معلوم اولدیکه علم تصوف صفوت علوم
و حلیه علماء رسومدر که علم ظاهر علم باطنسز مکمل و علم رسوم
علم حقیقتسز معمول اولمز علم ظاهردن مراد تدبیر معاش و تکمیل
معاملات ناسدر علم باطندن مقصود تصفیه دلدر و کدورات
و تزکیه نفسدر اخلاق مذمومه دن که مؤداسی تخلقوا باخلاق
الله حلیه سی ایله محلی اولمقدر مصرع ببین تفاوت ره از کجاست
تا بکجا بر عالم که فریفته جاه و اسیر شهوات اولمیه آخر الامر
جذبات سلسله توفیق ایله بو طائفه یه رفیق اولمق مقرردر
حکایت اولنور که داود طائی حضرتلری که اعظم اصحاب امام
حنیفه در آخر کار عزلت اختیار ایدوب راه طریقه سالک اولمش
قاضی ابو یوسفدن روی کشته ایدی بزم استادمز ضرب تازیانه
قضایه رضا ویرمدی ابو یوسف طوعا اختیار ایتدی بو ایدی
با خصوص زمانه ده قضا و تدریس تازیانه علم و معرفتدر
نعوذ بالله من شرور انفسنا و سیئات اعمالنا و کتب تصوف حد
و احصادن خارجدر اما بو فقیره قیل و قال نافع اولمق حال کرکدر
دیرلر لکن رساله قشیری و قوت القلوب ابی طالب مکی مالابد
مشتملدر اتفاق بونک اوزرینه در که فتوحات مکیه دن انفع
و اجمع اولمیه مسئله تصوف ندر جواب جعفر خلدی قدس الله سره

روحه بیورر که اوج مسئله بکا دشوار کلدی جمله‌دن بری تصوفدر
نجه مشایخدن سؤال ایتدم دیدیکه ترک الدعاوی وکتمان المعانی
یعنی تصوف دعوالری ترک ایدوب معنالری پنهان ایتمکدر
بعده توحیددن سؤال ایتدم بیوردیکه ما حده فکرک واحاط
وهمک واصبته بحواسک فالله تعالی بخلاف ذلک انما تجرد فی
التوحید حذرا اربعة من الشرک والشک والتعطیل والتشبیه
یعنی هر نسنه که اندیشک آنی محدود ایتمشدر ویا وهمک محیط اولمشدر
ویا حواس خمسک ادراک ایتمشدر ذات باری انک خلافیدر
وتوحید حذر ادن اشیاء اربعه‌دن تحرز ایلمکدر شرکدن وتشبیهدن
وتعطیلدن وشکدن وبعضیلر دیمشلرکه تصوف اشیاء اربعه‌دن
عبارتدر اول توبه از ناشایست یعنی لایق اولمیاندن رجوع
ثانی صدق طلب طلبده صادق اولمق ثالث ورع از شبهات
رابع فنادر توحید یعنی فرد سالک شهود جلال ذات حقده وجود
صفات خلق معدوم کوروب اوز نفسنی دخی بو اثناده محو ومستهلک
سلطان توحید بوله پس لفظ تصوفده تا توبه یه صاد صدقه
واو ورعه فا فنایه اشارتدر دیدیلر الله اعلم مسئله الصوفی
ابن الوقت دیمکک معناسی ندر جواب معلوم اولاکه زمان اوج
قسمه منقسمدر ماضی ومستقبل وحال ودیمشلرکه ماضی ایچون
عودت یوق ومستقبل ایچون حکم یوق وحال ایچون توقف
یوق وحال ووقت بر معنایه در بو معناده خلیل ابن احمد
دیمشدر امس قد مات والیوم فی النزع وغدا لم یولد وفی

دیمشلردر الماضی لا یذکر والمستقبل لا ینتظر والحال لا یعتبر تحقیق
اولدیکه وقت زمانی مابینده برزخدر بر طرفی ماضی یه ناظر
وبر طرفی مستقبله متوجهدر نفسندر سریع الزوال اما اکثر النفعدر
جائزدر که سالک وقت واحدده ونفس منفردده بر دولته
واصل اوله که مدت عمرنده اول دولتک حمایتنده اوله نتکیم
رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوررلر لی مع الله وقت لا یسعنی
فیه ملک مقرب ولا نبی مرسل صاحب وقتک کمتر نعتی اولدر
بحثر ماضیدن خالی وحالدن راضیدر که الفائت لا یدرک مضمونی
اکا علم یقینیدر ویا انتظار مستقبل که موت اخردیر اکا کار کر
اولمز پس مرنفسده صاحب وقته بو ایکی نعمت مقرردر نتکیم شاعر
دیمشدر صوفیان در دمی دو عید کنند عنکبوتان مکس قدید
کنند پس معلوم اولدیکه صوفی ابن الوقت اولمق ولادت حسبیله
دکل ملازمت حسبی ایله‌در نتکیم شعر عربده واردر انا ابن اللقا
وانا ابن السخا انا ابن الضراب انا ابن الطعان مسئله سبب نه در که
پیغمبر حضرتلری کاهی تیغ لسانلرینی الفقر فخری جواهریله مرصع وکا
انشاء نطق بیانلرینی اعوذ بک من الفقر فقره سی ایله موشح قلورلر ایدی
جواب معلوم اولاکه حقیقت فقر نیازدر وهیچ آفریده بی نیاز
اولمز بلکه نیاز ایله ممتازدر زیرا هر موجود فیاض بی نیازدن کندینک
استمرار وجودی ایچون نیازمنددر بو معنایه دوکلی ماسوی الله فقیر
ومستمنددر اما درجات متفاوتدر بعضیلر ما فضل عیش ایچون طلب ایدر
مثلا اسب تازی وغلام عجمی والنفس لباس واطیب طعام وشراب کبی

وبعضیلر مهمات معیشت ایچون استرلر مثلا خرقهٔ کافی ولقمهٔ وافی
ومسکن لائق کبی وبعضیلر دفع اضطرار حال وسد رمق عیال
وستر عورت قلتغه مجال ایچون استرلر واول مقدارک طلب وجدا
روز وشب سرکردان وادا حقوق اللهدن مهجور وپریشان
اولوب کزرلر بو اول فقردر که مهتر عالم صلی الله علیه وسلم اندن استعاذ
قیلوب کاهی اعوذ بک من الفقر وکاهی کاد الفقر ان یکون کفرا دیمشدر
فقر اولکه مایه الافتخاردر اول فقردر کیشی کندو ننازمندلکنی دیده
بصیرت ایله مطالعه قلوب دو کلی حالده محتاج ملک متعال ایدوکن
بلوب واول صفت ایله مباهات ایده. اللهم احینی مسکینا مقالنی
حسب حال ونتیجهٔ آمال ایده. هذا کلام الامام القوانی وشیخ
نجم الدین کبری حضرتندن فقر اوچ وجه اوزره منقولدر. برکیسی فقر
مقبولدر که جناب حقه مفصودر اولکه الفقر فخری حدیثنده مسطوردر
ایکنجی فقر مذمومدر که افتقار حقه مقصور اولیه حقه وخلقه عموم اوزره
اولاکه اعوذ بک من الفقر وکاد الفقر ان یکون کفرا حدیثنده مسطوردر
اوچنجی فقر مردوددر که افتقار خلقه مقصور اولا الفقر سواد الوجه فی الدارین
حدیثی اکا اشارتدر نعوذ بالله من سوء الفقر **قطعهٔ منتخبه** دلا تو طلکت
عرض بر نده نک قالدی ملکلر ایله عروج ایت سمای تجریده صفای
صوفی قو کسب ایله صفوت باطن فنای فقری قو سوای فنای
توحیده **علم تعبیر خواب** علم تعبیر بر علمدر که خوابده کورلن صور
احکامندن وکیفیاتندن ومعانی مناسبه ایله تعبیردن بحث
ایدر کتب مختصرهسندن فوائد الفوائد ابن دقاق مبسوطهسندن

شرح بدر المنیر صلبی وتألیف ابن سهل سیحی وتألیف مولانا محمد
ابن قطب الدین ازنیقی وغیرهالریدر معلوم اولاکه علم تعبیر
بر علم بی نظیردر که مقبول علما وصلحا ومرغوب انبیا واولیادر
یوسف صدیق صلوات الله علیه بونکله افتخار ومباهات ایدرایدی
که الله تعالی حکایت ایدر رب قد آتیتنی من الملک وعلمتنی
من تأویل الاحادیث. تأویل حدیثدن مراد تعبیر خوابدر
قال الله تعالی لهم البشری فی الحیوة الدنیا مفسرین بشری آنی
رؤیای خیرله تفسیر ایدرلر. وپیغامبر علیه السلام بیوردیر رؤیا
الرجل الصالح یراها او یری له جزء من ستة واربعین جزأ من
النبوة یعنی ایو دوش که مرد صالح کورر ویا مرد صالح ایچون
کورلور نبوتنک قرق التی جزئندن بر جزودر اما اعداددن بو
مقدار مخصوص ولمقدان مراد بودر که پیغمبر صلی الله علیه وسلم
بعد النبوة وحی جبریلدن مقدم التی آی مقداری رؤیا ایله عمل
ایتدی بعده نبوت کامل اولوب یکرمی اوچ ییل حی وحیا
عامل اولدی پس التی آی یکرمی اوچ ییلک قرق التی جزئندن
بر جزودر زیرا یکرمی اوچ ییل تضعیف اولنه قرق التی
بولک اولوب صر بولک التی آی اولور بعده تعبیر عبوردندر عبور
کچملکدر پس تعبیر مخیل حکمیدن معنای حقیقیه یتشملکدر یعنی صور
خیالیهدن معانی حقیقیهیه انتقال ایتملکدر علم تعبیرده مآخذ
وقواعدنده مستحضر اولانلردن برکیسی محمد بن سیریندر رحمه الله
وانک عجایب تعبیرلرندندر که برکمسنه بو رؤیانک تعبیرندن سؤال

اندی که واقعه سنده رجال ونسانک افواهنی وفروجنی مهرلا
جواب ویردیکه سن مؤذن ایمشس سن رمضانده قبل طلوع الفجر اذان
اوقومشس سن حال مقالنه مطابق چقدی وحکایت اولنور که برکمسنه
بورغو یادن سؤال ایتمش که زبنی زنبوره ادخال ایدر ایدی جواب ایده
سن والده کی تصرف ایتمش سن دیدی فقس الامرده موطؤه سی اولان
امه مشترا سی اناسی چقدی مسئله واقعه قاچ قسمدر جواب اوچ قسمدر
قسم اول شول خوابدر که تغیر مزاج و فساد عناصردن حاصل اولور
نته کم سودا غالب اولسه سیاهلر ومرده لر وقبیح نسنه لر کورر
صفرا غالب اولسه آتش وچراغ وخون وصفرا رنکلو نسنه لر کوسترر
بلغم غالب اولسه سفید نسنه لر کورر نور برف ویخ کبی وآب کبی وخون
غالب اولسه روزکار وچنک وعود وغنا وسرود کورر بو
مقوله نک نماینده سی دبور جیدر حکیم ایدر قوت متخیله محاکیه مجبو
یعنی جبلتی حکایت ایدیجیلک اوزرینه در مرتبه مقارن اولور
کرک هیئت ادراکیه وکرک هیئت مزاجیه مثلا خیرات وجنایا
صور جمیله حکایت ایدر وحلف صوامی الوان صوابله روایت ایدر
قسم ثانی اول دوشدر که هنوز نا خفته ایکن بعض اشیایه حس متعلق
اولور و هنوز اول شیئک صورتی خیالده درست منعقد اولمامشکن
خوابه واروب اول صورتی خیالده بعینه کورر بو مقوله یه اضغاث واحلام
دیرلر واضغاث دیو لفظنده رنکارنک کیاه دسته سنه دیرلر نته کم
کیاهک الوان مختلفه سی نمایش بیحاصلدر بو مقوله دوشلر دخی صور
بی حقیقتدر اول اجلدن قابل تعبیر دکلدر نته کم الله تعالی حکایت

ایدوب

ایدوب بیورر وما نحن بتأویل الاحلام بعالمین زیرا بو صورتلر خواب
صادر اولمز بلکه بیدارلقده تخیل ایندکلریدر که خوابده نمایش ایدر اما
قسم ثالث که قابل تعبیردر انک نماینده سی فرشته در که فرمان خدا
ایله لوح محفوظده مرسوم اولان معانی لباس صورده جلوه کر
قلورکه صورتیه بورر اول معانی یه مناسب انلری محاکی اولاو
ونمایش مزبور کاه بشارت وترغیب ایچون وکاه انذار وتر
ایچون اولور وبو اقسام ثلثه نک وجودینه دلیل مخبر صادقک
قولیدر که ابو هریره رضی الله عنه رسول اللهدن صلی الله علیه
وسلم روایت ایدر الرؤیا ثلثة فرؤیا بشری من الله ورؤیا
تحذیر من الشیطان ورؤیا یحدث بها الانسان نفسه فیراها
فی النوم الحدیث مرصاد العباد صاحبینک منار آدلو کتابندن نز
اولنمشدر ذکر اولنور اما حقیقة النوم الی آخره یعنی حقیقت
نوم نفسک آلات حواسی معطل قلمسیدر اراحت اجلی ایچون زیرا
آلات حواس آلات جسمانیه در مربری برماده ده حال اولمشدر
صورتندر زیرا جمیع اجسامه عارض اولان فتورلردن بونلره دخی
کلال وفتور حاصل اولور بو تقدیرجه حالت اولایه عودت ایتمکه
اراحته مضطر اولور که عارض اولان نقل وخلله بدل ما یتحلل حاصل
اوله مثلا عین که تحیز نظره مشغول اولسه فعل رؤیتی تمام ایتمز الا
بطون دماغده اولان اشیا ایلرد که روح متهذب سببی ایله تمام ایدر
بعد اول وقده اولان روح صافی تدریج ایله متحلل اولوب کتکده
لاحق اولور اول سببدندر که فی الحال ناظر عیننده تألم حس ایدر وخشو

بولور. مثلا شول حوض کبی که ماء صافی پر ایکن منفذ مادن کثرت جاری
واقع اولسه صافی کیدوب کدری قالمق مقرردر اکا منفذ سد اولنسه
کیرو حالت اولایه عودت ایدر. واِلّا ماء حوض فانی اولوب امر فاسد اولور
عینکه دخی منفذ روحی منسد اولوب جفانی منطبق اولسه روح صافی
کیرو مجتمع اولوب حالت اولایه عائد اولور سایر حواسک دخی حالی
بویله در. پس معلوم اولاکه حالت نومده نفس ناطقه جزئیات خارجیه دن
فارغ اولیجق حین یقظه ده حواسدن مستفاد اولوب حافظه ده منحفظ
اولان صور مشغول اولوب بعضنی بعضیسی ایله ترکیب ایدر مثلا انسانی
کنده وسینی طائر کوردوکی کبی بو مقوله اضغاث دیرلر. اما نفس
ناطقه حواسدن استفاده ایندوکی اشیانک تتبعنه مشتغل اولمیوب
فضائل روحانیه غالب ورذائل جسمانیه مغلوب اولسه عالم کونده اولان
احوال مستقبله یی وامور آتیه یی مشاهده قیلور. اگر هذا المعنی دخی حظ
وافر حاصل ایتمش ایسه هر کوردوکی بغیر تأویل صادق اولور زیرا صور
معانیینی مشاهده قیلور. اگر حظی قلیل ایسه کوردوکی رموز واشارات
اولوب تأویل وجهه محتاج اولور. اما حال مذکور حال نبوتک غیریدر
زیرا بو حالت نبی علیه السلام نومده ویقظه ده مستمر ایدی زیرا انلر
روح مقدسلری جزئیات حواس ایله مشغول ایدی سائر انبیاده
دخی بویله در. اما عوام ناسده امر برعکسدر. زیرا انلرک عالم شهادته
وصور جزئیاته توجهلری عالیدر. ننه کیم مشایخ عظام وحکماء
الهیون کتب ورسائلده ذکر ایتمشلردر که چون نفس ناطقه فضائل قدسیه
وکمالات روحانیه ایله قوت بولوب وقوای بدنیه نک سلطنتی تقلیل

طعام وشراب ایله ضعیف اولسه احیاناً کدورات بدندن متخلص اولوب
عالم قدسه مشرف اولور پس اکا انوار حق اشراق ایدوب عالم مثال
ولوح محفوظده مرتسم اولان امور ماضیه وحوادث آتیه دن مغیبات
کوندیزه یه نومده ویقظه ده منتقش اولور مثلا مرآت مجلا کبی که مقابلنده
اولان نقوش وصوردن اکا نقوش وصور منعکس اولور بو مقوله احواله
کشف دیو تعبیر ایدرلر. بعض مشایخ بیوررلر که نور مزبور علم قبیلندن
وصور عقلیه دن دکلدر. بلکه بر شعاع قدسیه در که نفس متألهه یه
متجلی اولوب شهودی بصردن اتم اولور. کوزه اکسیر علم وقدر
دیرلر بونک سببیله امور مجیله آسان ونمایان اولوب موجودات
عناصر امر ونهی یه اقبال واذعان اوزره اولور. مرتبهٔ کمل انبیا واولیا
مسئله نه مقوله کمسنه نک واقعه سی درست اولور ونه مقوله کمسنه نک
درست اولمز. جواب رسول صلوات الله علیه وسلامه بیوررلر اصدقکم
حدیثا اصدقکم رؤیا یعنی سزدن هر قنقکوزک سوزی زیاده راست
اولا رؤیاسی دخی زیاده راست اولور. ننه کیم خواب ائمهٔ پاک دل
وقاضیان عادل وعالمان عامل وآزادگان پارسا وبندگان
مطیع کبی. اما شونلر که اصل خلقتده ناقص وله یا دروغ وهزل
طبعنه غالب وله انلرک دوشلری درست اولمز. خادملر کبی ناقصلر
وشاعرلر کبی که انلرک معنای کلاملری دروغدر. ومخنثلر که اصل
خلقتده ناقصلردر. وکوالر کبی که انلرک اکثر ایتدکلری تصورات
باطله در. وخواب زرّاقان ومقامران کبی. وخواب کودکان
اختلاف اولنوی. وخواب زنان مادون مردان در. وکوک

وجنابتک وحیضک خوابه نقصانی یوقدر بشریه کامل اولیجق
وخواب مست وحی درستدر دیمشلر اما رؤیای خیرک فائده‌سی
کیج ظهور ایدر ورؤیای شرک اثری تیز ایرشدوکنه حکمت
بودر که حق سبحانه وتعالی عبادنه لطف وشفقت ایدوب خواب
فرشته‌لرینه بیورر که هر نسنه که امور خیردن قوللرینه اصابت
اتسه کرکدر مقدما آکاه ایدرلر که توقع خیرله منبسط وشادمان
اوله اما هر نسنه که شر واموردن اصابت اتسه کرکدر اصابت
قریب اولدوغی حینده آکاه ایدرلر که بیم توقع ایله درد وغمی
اولوب عیشی منغص اولمیه اما لسان عوامده رؤیای خیر کیج
واقع اولوب رؤیای شر تیز واقع اولور دیدکلری خطادر زیرا
الامور مرهونة باوقاتها در وقتنده بر آن تفاوت اتمز الله
اعلم مسئله اعتبار تعبیر خواب قاج شی ایله مختلف اولور جواب
خواب اشیاء سته ایله مختلف اولور اختلاف لغات واختلاف
ادیان واختلاف صناعت واختلاف زمان واختلاف مکان
واختلاف احوال اما اختلاف لغات مثلا پارسی زبان اولان دوشنده
ایوا کورسه کاری به اوله زیرا پارسیده ایوا به در واکر عربی زبان
کورسه سوء عظیم ایده زیرا عربیده ایوا سفرجلدر یعنی سفرجل قال
رسول الله صلی الله علیه وسلم رأیت ذات لیلة فیما یری النائم
کانا فی دار عقبة بن رافع فاتینا برطب من رطب ابن طاب
فاولت الرفعة لنا فی الدنیا والعافیة فی الآخرة وان دیننا
قد طاب حدیث مشارقدر رسول الله بیورر که بر کیجه واقعه‌ده

کانه بز عقبة بن رافع اوینده ایدک ابن طاب خرماسندن خرما کتوردیلر
رطب ابن طاب بر نوع رطبدر که اضافت اولندوغی شخص اهل مدینه‌دندر
پس رسول الله صلی الله علیه وسلم بو مقامده تعبیری وقوف کلماتدن
ودلالت اشتقاقدن اخذ اتدی مثلا عقبه‌دن حسن عاقبت
ورافعدن رفعت وابن طابدن طیب وکمال دیندن اخذ اتدی اما
اختلاف ادیان مثلا اکر جهود کندوئی دوشنده کوشت اشتر یر
کورسه حرام ومکروه رزق بوله زیرا دوه اتی دین یهودده
حرامدر واکر سایر اهل ملت کورسه رزق حلال بوله زیرا لحم اشتر
سایر ادیانده حلالدر اما اختلاف صنعت مثلا زاهد شمشیر
ونیزه کورسه کاری تباه اوله واکر جندی کورسه حالی منتظم اوله
اما اختلاف زمان مثلا بر کمسه تابستانده کورک کینمش کورسه
یا آتشه قرین اولمش اولسه رنجه مبتلا اوله نوع مضایقه چکه
اکر زمستانده کورسه رنجی دفع اولوب برطرف اوله اما اختلاف
مکان مثلا دوشنده کندوئی بازارده برهنه کورسه فضاحته
اوغرایه اکر حمامده برهنه کورسه غم اولمیه اما اختلاف احوال
مثلا بر کمسه کورسه که کوهه چقر اکر هنوز بالای کوهه چقمدی ایسه
رنج وزحمت چکیشه اکر بالای کوهه ایرشدی ایسه اولولغه تشبیه
امارحمت ایله وکاه اولور که بر واقعه‌دن امور کثیره ایله تعبیر اولنور
وجمله‌سی واقع اولور حکایت بر کمسه واقعه‌سنده کورر که ذکر
وخایه‌سنی قطع ایدرلر برینجه معبره تعبیر ایتدررر بر معبر ایدر که بو
کشینک آب رویی دوکلور یعنی فضاحت اولنور بر کیسی ایدر که

یعنی بی نام ونشان اولور

فرزندی اولمز. برکیسی ایدر که ذکری قطع اولنور. برکیسی ایدر که
اوجندن هلاک اولور. برکیسی ایدر خویشان وقبیله‌دن دور
اولور. برکیسی ایدر نفس لامره مضطرب وخایه‌سن قطع ایدرلر
بس ول که برتهمت ایله خاتوننه طلاق ویروب سفره گیدوب
خویش وفرزندندن جدا اولور. ودریایه کیروب باد سخت
سفینه‌سنی شکست اولور. برنوع برنوع ماهی واردر که انکا کوسهج
دیرلر اول کشینک ذکرینی وخایه‌سنی قوپاررلر آخر نیجه جاعتله
هلاک اولورلر العهدة علی الراوی **قطعه منثیه** عالم رؤیادر
ای غافل حقیقتده جهان لیکه بو رؤیای تعبیر ایدر نایابدر
کرچه هب اشیا معبردر لسان حاله خواب غفلت بینز برتعبیر اولنمز
خوابدر **علم رقی وافسون طب** معلوم اوله که علم رقی وافسون
علم مکنون ودر محزون. دوکلی روزکارده درکار وجمیع
مللده ستوده ونامدار شهرهٔ آفاق ومقبول علی الاتفاقدر
زهاد وعباد وصوامعه داران وحکماء زمان بوعلمه معتقد
ومعتمدلردر شهرنی طب روحانی دیکلردر **حکایت** جالینوس
حکیم بربیماره نیجه روزکار علاج قلوب افاقت بولمدی جالینوسه
دیدیلر که فلان صومعه‌ده براهد واردر بیمارلره برنسنه اوقور
صحت بولورلر دخی بیماری اول زاهد هنرکاره ایلتدی جالینوس
ایتدی ایلدیک فان طبنا الی طب اصحاب الهیاکل کطب اصحاب الطرقا
الی طبنا یعنی بزم طبمز اصحاب صومعه طبی قتنده راه دارلر طبی کبیدر
بزم طبمز قاتنده الی عند معناه در **علم غرایم** دخی بوکه ملحقدر واتمام

رازینک سر مکتوم آدلو کتابی بوقنده نافعدر وسائر کتب فورلنه
طالب اولان واصل اولور تعریفی ظاهردر وعلم بونر شریعت
مصطفاده روادر عائشه رضی الله عنها روایت ایدر که رسول
الله رقی‌دن سؤال اولنوب بیوردیلر که لا بأس به اکر کتاب
الله‌دن اولورسه وبیوررلر که لا رقیة الا من ثلث من النظرة
والحمی واللدغة یعنی علت مشکله که محتاج افسون اوله علل قد
وقته کیم بیوررلر لا هم الاهم الذین لا وجع الاوجع العین ورقیه دیلو
افسون کلماتی اوقیوب وطبایع ح وفله منکیف اولان نفسی
سینه‌دن چیقاروب بیمار اوزرینه اوفورمکه دیرلر که موثر اولوب
شفا بوله وکاغده کلمات یازوب بیماره بند ایتمکده دخی استعمال
ایدرلر بعضیلری تأثیری من عند الله در حکمتی نامعلومدر دیلر بعضیلر
اما ح وف ایچون طبایع متخالفه اثبات ایدنلر امراض حاره‌یه ح و
بارده وامراض بارده‌یه ح وف حاره ایله رقیه ایدرلر العلم عند
الله قال رسول الله صلی الله علیه وسلم ضع یدک علی الذی یألم منک
من جسدک وقل بسم الله ثلاثا وقل سبع مرات اعوذ
بعزته وقدرته من شر ما اجد واحاذر بوحدیثک راویسی عثمان بن
ابی العاصدر وحدیث انک حقنده وارددر خطاب اکا درمشنا
مذکوردر **مسئله** مذکور اولان تعویذ وافسون تأثیرنه حکمتیدر
جواب افسون ایکی قسمدر قسم اول اولدر که انده اسم الله اوله
کرک فارسی کرک عربی کرک غیر عربی قسم ثانی اولدر که انده اسم
الله اولمیه اولدخی ایکی قسمدر برقسمی مفهوم برقسمی غیر مفهوم

اما اول قسم که اسم الله در دعوات مأثوره حکمنده در هر که صفاء
دل و صدق نیت ایله و حسن ظن ایله توسل ایله البته کارگر اولور
ننه کیم رسول الله صلی الله علیه وسلم بیورر لا بأس بالرقی اذا کان
من کتاب الله عز و جل اما شول افسونلر که اننده اسم الله اولمیه
و بو جمله ایله مؤثر اوله دیمشلر که انک تأثیری حسن ظن و قوت وهم
و صدق همت و اخلاص نیت ایله در روایت اولنور هندولرده
بر طائفه وار در که انلره اصحاب وهم دیرلر اکثر رقی و افسون انلرده
شایعدر و انلر بو افسونلری غیبت حواس حالنده ارواح جنیادن
اخذ ایتمشلردر دیرلر و بعض علما خوابده اوگرنمشلردر دیمشلر
و بو معنی امر ممکندر حضرت صاحب الیواقیت بیورر که بو حالت
بکا واقع اولمشدر که بر شب شهر شستردده عالم خوابده گوردم
بر خسته نک بالینی اوزره بو دعا معروفی اوقوردم که اسأل
الله العظیم رب العرش العظیم ان یشفیک و بر شخص بکا
دیرایدی که بو کلمانی دخی قراءت ایله تری تری تری رهط
رهط رهط و دخی گوردم بر کمسنه بکا دیرایدی که افسون
مار بودر که و لقد کرمنا بنی آدم الآیه و دخی گوردم که اگر بر
کمسنه دیر ایسه که الله تعالی اکا پسر ویره گرگدر که بو گیجه ایکی رکعت
نماز قیله اختتام نمازی ایله یاتسو نمازی مابیننده و هر رکعتده سوره
مریم اوقیه دیدی اول گیجه شب آدینه ایدی منتصف ماه رجبده
و دخی بر جماعت دیدیلر که بو افسونلرک تأثیری جواهر کلماتدن
و خواص تألیف حروفدندر خواص و فق اعداد گبی مثل و اما هر

افسون که انده کلمات کفر و فحشیات اوله محض جادو لقدر مؤثر اولمز
الا بلیدلردن زیرا انلرک استعانتلری شیاطیندن اولور تا
افعال الله انلره تقرب کسب ایده تا بیلرنده مشاکلت اولورننه
الله تعالی بیورر و ان الشیاطین لیوحون الی اولیائهم بو مقوله
افسون کفردر فاعلنه تجدید ایمان لازم اولور مسئله فقیه جوز صحیح
و مجربدر که هر کیم انلری اوقیه و یا گوتوره جنگده مضرت دشمندن
امین و جمیع اوقاتده مظفر اوله جواب سید امام نقی کتاب
الاحراز و الرقی ده یازر اول زمانکه دشمن مقاتل سکا مقابل
اوله بو آیتی اوقیه سن که و لقد مننا علیک مرة اخری الی قوله
تعالی و فتناک فتونا بعده کم من فئة قلیلة غلبت الی قوله تعالی
الکافرین بعده کتب الله لأغلبن انا و رسلی ان الله قوی عزیز
سیهزم الجمع و یولون الدبر شاهت الوجوه حم عسق لا ینصرون
و ابو العباس مستغفری کتاب رقی ده علی بن ابی طالبدن اسناد
درست ایله ذکر ایدر که بر جهود عهد رسول الله ده مسلمان اولدی
بعده زری کاغد اوزرنده بو اسماء الهی گتوروب دیدیکه یا رسول
الله بو اسماء موسی و هارون گوتورررلر ایدی هر کیم بو اسماء
الهی گوتورر دیو جن و دشمندن و سارقدن و سایر وحوش
و حیواناتدن امین اوله مصطفی صلی الله علیه وسلم بیوردی حسن
و حسین گوتوردیلر کلمات آهیا اذوتای شوماغ مانح ملحی
یملو خیم شوا اهیا اشر اهیا اذونای ابن عقده که راوی حدیثدر
فرق ییل بونک طلبنده اولدم آخر بولدم چون فراحطه لعنهم

٦٨

بو شکل مجربدر

هههه ۱۱ ٨ ۷ ۷ ۷ ۷ ۷ ۷ ۷ و ه ص م

خمس آیات و حفظ و من حفظ و صلیب فی فنه اربع نقط
و هفوات اذا اعدد نهارا فی سبع لم یخذ فیها غلط
تسعه واو ثم یمم بعد ها ثم صاد بعد میم نقط
تلک آیات عظام قدرها فاحفظن فیها و ایاک الغلط
اسباب مذکوره حضرت علی کرم الله وجهه نسبت اولنور

فاحفظن کچ

شا بعده

کیم

ن

که

الله کرمی بی غارت ایندیلر بو تعویذی مسلمانلره و بردکلرهر کیمکه
در سراینده آویخته قلدی اول سرایه دشمن داخل اولمدی محمد
حنفی عبد الله بن عباسه بیورر که بن سعد علی بن ابی طالبک مقدم خشنده
اولوردم قچنکه بو سبحان اللهی اوقوردم کورمزدم الآخیر مسئله
افسون تب که مجربدر ولنه دره واحادیثدن کا نافع نه واردر جواب
انس روایت ایدر رضی الله عنه برکون رسول الله صلی الله علیه
وسلم برخاتونک حجره سنه واروب محموم کوردی بو دعایی تعلیم
ایندی خلاص بولدی اللهم ارحم جلدی الرقیق وعظمی الرقیق
من شدة الحریق یا ام ملدم ان کنت آمنت بالله العظیم لا تصدع
الرأس ولا تنتن الفم شیخ ابو اسحق شهریارک مجرباتندندر
بو کلماتی اوچ پاره کاغده یازوب محموم اولان اوچ کون صباح
معده سنی خالی ایکن بوده کلمات بودر بسم الله الرحمن الرحیم لا اله
الا الله ذو العرش والکبریاء والکنوز بعضیلر مطلوب حرز بو اوزره
انجیلدن بو کلماتی یازمشلر سمطیع فلمهکطا افسون چشم بد
یعنی نظر دکمش کمسنه افسونی بودر اعوذ برب علبس عابس
وحجر یابس وماء فارس وشهاب قابس وجلد رقیق ومن عا
العین رددت العین الی العائن وعلی احب الناس علیه فی کبده
وکلیتیه حاد رقیق ولحم شقیق وعظم رقیق فیما به یلیق لا تدرکه
الابصار وهو یدرک الابصار وهو اللطیف الخبیر قد جاءکم بصائر
من ربکم فمن ابصر فلنفسه ومن عمی فعلیها هل تری من فطور ثم
ارجع البصر کرتین ینقلب الیک البصر خاسئا وهو حسیر وان

یکاد الذین کفروا لیزلقونک بابصارهم لما سمعوا الذکر ویقولون
انه لمجنون وما هو الا ذکر للعالمین سبب بو جمله بی اوقیوب اوفوره
یاخود صوول یازوب صنه تعلیق ایده مأمون خلیفه باشی اغریسنه مبتلا اولدی
اطبا معالجه دن عاجز اولوب آخر قیصر بر کلاه کوندردیکه هر کیمکه
کیسه درد سری ساکن اولوردی نره دن کلدی اولمق احتمالنی ویروب
مقدم بر غلام سیاهه کیدردیلر درد سری وار ایدی فی الحال ساکن
اولدی بعده خلیفه دخی کیوب خلاص اولدی علمای زمان حکمتنده حیران
اولوب آخر بو قلا اولوب کلاهک درون جانبنده رقعه بولدیلر کتابت
بو ایدی بسم الله الرحمن الرحیم کم من نعمة من الله علی عبد شاکر
وغیر شاکر فی عرق ساکن حم عسق وله ما سکن فی اللیل والنهار وهو
السمیع العلیم بعده قاصد قیصردن کیفیت کلاهی صوردیلر مکر اسلام
مسلمیندن بر اسیرک کلاهی ایمش بو کلاه سببیله کله قوتیازوب
آزاد اولمش حق سبحانه وتعالینک اسباب لطفنه وطرق احسانه
حد وعد یوقدر قطعه لمتخبه الفقیر افندن باغ فضلکه ای
واهب العطا جدوله سعیله ایره مزجر ذو فنون حق قلبیه
اثر نفس لطف ورحمتک خلقک حجابی هب افسانه فسون
وعلم طب دخی بو علمه دخی ملحقدر تعریفه علم طب بر علمدرکه اندن
بدن انساندن بحث اولنور صحت ومرض حیثیتیله حفظ صحت
وازاله مرض اجلی ایچون موضوع بدن انساندن بحث اولنور کتب
مختصره سندن موجز وکفایه وتحفة الحب متوسطه دن مختار
ابن هبل ومائه مسیحی وشافی ابن قوه مبسوطه دن کامل الصناعه

علکی. تذکرهٔ سعدیه. قانون ابو علی کتب نافعه‌دن. قانون حاجی
پاشا. شرح موجز سدیدی و نفیسی. و شروح قانون خصوصا
شرح علامهٔ شیرازی و غیرها. و خبرده وارددر که العلم علمان علم
الابدان ثم علم الادیان. و اسامة بن شریک روایت ایدر رسول
الله صلی الله علیه وسلم بیورر تداووا فان الذی انزل الداء انزل
الدواء. سؤال ایتدیلر که دوا قدره مانع اولور می جواب ویردیکه
هو من القدر یعنی دوا دخی قضاء الله دندر. حکایت برکون
امیر المؤمنین هارون اوکنده علمادن حاضر ایکن بختیشوع طبیب
سؤال ایدوب ایتدیکه هیچ سزک کتابده و حدیث پیغامبرده طب فنی کورمیدر
علمادن بری جواب ویروب بلی واردر. قال الله تعالی کلوا واشربوا
ولا تسرفوا. و حدیث پیغامبرده که بیوررلر المعدة بیت الداء
والحمیة رأس کل دواء واعط بدنا ما اعتاده. بختیشوع ترسا
برساعت متفکر اولوب دیدیکه ما ترک کتابکم ولا رسولکم لجالینوس
طبا. زیرا اجماع اطبادر که علت بدنده فضلات طعامدن
حاصل اولور. مسئله حالات مردم بیمارلکده و تندرستلکده
قاچدر. جواب حالات مردم اوچدر. حالت صحت و حالت علت
و حالت متوسطه که نه صحت و نه بیماری. و علم طب بو اوچ حاله
مشتملدر. حالت صحتده طب حفظ صحتدر امور مناسبه ایله نته کیم رسول
الله بیورر اعط کل بدن ما اعتاده. حالت علتده طب صحتی
عودت ایتدرمکدر اضداد علل ایله نته کیم پیغامبر بیورر و اتبع
السیئة الحسنة تمحها. اما حالت متوسطه که نه خالص صحت نه خا

علتدر. حالت پیری کبی و خسته‌لکدن افاقت فی الجمله بولندوغی زمانی
کبی که کمال بر اولمیه بو مقوله زمانده طرفین محکی اولدوغی رجحانی
اولنمق کرک. مسئله منشأ علل بدن انساندن قنقی عضودر. جواب
جمیع علتلرک منشائی معده‌در نته کیم رسول الله بیورر المعدة بیت
الداء والحمیة رأس کل دواء. و ابو هریره روایت ایدر رضی الله عنه
المعدة حوض البدن والعروق الیها واردة فاذا صحت المعدة
صدرت العروق بالسقم الحدیث یعنی معده بدنک حوضیدر عروق
اکا داخلدر. اکر معده صحیح اولورسه عروق دخی اطراف بدنه صحت
ایصال ایدر. اکر سقیم اولورسه سقامت سرایت ایدر. علی بن موسی
رضی الله عنه مأمون خلیفه‌یه ارسال ایتدوکی فصلک مضمونی بودر که
ذکر اولنور. خدای متعال و آفریننده‌ٔ بی مثال وجود انسانی
بر پادشاه با ملک و مال مثالنده قلدی. مثلا دل پادشاهدر که
القلب امیر الجسد. و اطراف تن ولایت و ممالکدر و عروق غلاملردر که
اطراف ممالکه پریشان قلنوب هر بری بر خدمتده نگهبانلردر
و آلتلر اعوان و انصاردر که منافعی و مراداتی جلب ایدوب مضاری
و منافری منع و دفع ایدرلر. و پایلری مرکبلردر که دیلدکلری
منزله کیدرلر. و کوزلری چراغلردر که استدکلرینه انکله نظر ایدرلر
و کوشلری صاحب خبرلردر که الجیلک و جاسوسلک ایدرلر
و زبانلری ترجمانلردر. و معده شادی غذاب و شرابلردر. و محل تخم
طحال یعنی طلاقدر. و محل شادی کلیتین یعنی بوکرکلردر بعده طحال
کلیتینده بر ظرف واردر که روح انسانیه پیوسته‌در.

شرح اوله بستان شادی زرد اولسه نشان حزن اندوه
و معدهٔ انک کشت زاریدر که آندن حاصل اولان غله‌دن ارزاق
عمال و رعیت واصل اولور مادامکه زمان زمان معده معمار
اوله ریع بسیار و کار کشت بیشمار اولور آدراک عمال عباد
وارزاق برایا بیوسته حاصل اولوب جمله آسوده حال و کندو
کارلرینه توجه و اشتغال اوزره اولورلر و اطراف ولایت
عمارت اولنور اما زمان تباه اولیجق غلبهٔ یبوست و کثرت
رطوبت ایله اکیلن تخم نیوسته اولوب بیتمز و عمال رعیت غدا
بیتمز و کلیسی سست کار و عمل مانده اولورلر اطراف ولایت
دخی خراب و یباب اولور بو جمله‌دن حصه بو اولدیکه زمان معده
رعایت اولنوب عمارت اولنمق کرک استعمال طب ایله فائده
بعض طائفه دیدیلر که ما نفسنده غدا اولور قال الله تعالی و جعلنا
من الماء کل شیء حی تعضیلر دیدیلر که من وجه غدا من وجه مرطبدر
یعنی جواهر اصلیه‌سنده غدا ماءیتی جهتی ایله مرطبدر عایشه‌دن روایت
اولنور رضی الله عنها ایدر بن فتی بیمار ایدم اهلم بنی طعام
و شرابدن منع ایدرلر ایدی بر کیجه تشنه‌لک غالب اولوب فرصت
بولوب مطهرهٔ آب الوب کیردی بر مقدار دفع اضطراب قلدم فرات
الصحة منها فی نفسی و لا تحموا مرضاکم شیئا یعنی خسته‌لریکوزی
آرزولرینه مانع اولمک کاه اولور طبیعت حرارته واصل اولمغله
قوت بولوب مرضی دفع ایدر باذن الله تعالی فائده رسول الله
صلی الله علیه وسلم بیورر لا تغتسلوا بالماء المشمس فانه یورث البرص

یعنی گنش ایله ایصیمش صو ایله اغتسال ایتمک که برص حاصل اولور
دیمشلر که بو حکم حجازه مخصوصدر زیرا حجازده شدت
حر بر مرتبه‌ده اولور که نحاسی و قلایی اریدر رسول الله صلی
الله علیه و سلم ماء مشمس ایله اغتسال ایتمک دیدوکی با قردن
و لوحیدن اولان آوانیده مشمس اولان صودر زیرا حرارت
آفتاب ایله جرم اوانیده اجزاء منحل اولور که رؤیتنه قابلیت
اولمز صو ایله آمیخته اولوب حین اغتسالده مسامات مفتوح ایکن
عقد و سد ایدر مسام عقد اولنیجق سطح جلد یابس اولور بخار جلدک
آلتنده منخنق و محبوس اولور رطوبت غلیظ اولوب برص پیدا
اولور اما بو مقوله‌یه علت نامعلوم در خاصیت دیسک جائزدر
اول تقدیرجه حکم حجازه مخصوص اولمز فائده رسول الله صلی الله علیه
و سلم حجامت ایله امر بیوردی اما فصد ایله امر بیورمدی و نهی
دخی ایتمدی سببی بودر که رسول الله بیورر لیلة اسری بی ما
مررت بملأ من الملائکة الا امرونی ان اوحر امتک بالحجامة
یعنی شب معراجده ملائکه‌دن بر کروهه کوزاتیدم الا امتوکه
حجامت امر ایله دیو بیوررلر ایدی و بو اهتمامک معناسی بودر که
اخلاط فاسده که بدنده حاصل اولوب اخراج انکله محتمل اولورانی
ترکیب ایدروب عقد ایلیین دمدر مجرای دم مفتوح اولوب مدفوع
اولیجق قوت اخلاط سست و مقهور اولور اما فصد بیورمد
قصد بودر که فصدده خطر عظیم وارد اما فان حوامسه علاج بودر که
زاج و ماز و کلنار هر برندن بر مقدار آلوب حجلم سحق ایدوب

قلمزده

آب باد روج ایله ایصلادوب ایکی اربعه مقداری محل جراحته وضع ایده
ساکن اوله. نشوان الحاضرین آدلو کتابده کوردم که عبد الله
ابن الحارثی ایدر دیکه حالت جوانیده صاچم آغردی غمناک اولدم
استدم که خضاب قیلم واقعه‌مده کوردم که بر طبیب ایله مشورت
خضاب ایدردم طبیب ایتدی که خضاب قیلمه اما روغن جوز هندیکه
عتیق اوله بنج درهم و نوشادر کوچ دنک بو ایکیسین محکم سحق ایدوب
روغن ایله خلط ایلیه محکم حل و آمیخته اوله بعده صچوکه طلا ایله تنیجه
زمان سیاهلکی زائل اولمیه استحکام کیجه‌لرنده طلا ایدردم منتفع
اولوردم اما خضاب سیاه مکروهدر دشواردر. الشیب عیب
والخضاب عذاب. اما جامع احمد بیهقی‌ده رحمه الله ایدر ابو بکر صدیق
رضی الله عنه خضاب ایتدی حنا و کتم ایله کتم وسمه‌در مع هذا
بو کونه خضاب سیاه اولور. و تواریخده کوردم حضرت حسین او صا
ایدر و کان خاضبا بالسواد. فایده دماغ انسانی موم کبیدر کاهی
زیاده خشک اولور هیچ نقش قبول ایتمز کاهی زیاده تر اولور
نقش قبول ایدر اما ثابت اولمز خشکلک علاجی غذای رطبدر قیق
کبی مثلا و رطبلک علاجی نخوداب کبی و دهن بنفسج ایله راسن ادهان
ایتمک مورث حفظدر. رسول الله صلی الله علیه وسلم بیورر ادهنوا
بالبنفسج فان فضل البنفسج علی سائر الادهان کفضلی علی سائر الانبیاء
و پیغامبر علیه الصلوة والسلام بیورر مصوا الماء مصا ولا تعبوه عبا
فان الکباد من العب یعنی صویی سومرک ایچک فنه بو عا [?] کورکه
درد جگر حاصل اولور کباد درد جگردر معاذ بن جبل رسول اللهدن

سؤال ایتدیکه سکا هیچ طعام بهشتدن کلورمی رسول خبر ویر
بیورکه بلی اتانی جبرائیل علیه السلام بالهریسة فاطعمنی
وزادنی فی قوتی اربعین رجلا وزادنی فی نکاحی اربعین رجلا.
حدیث طب نبیده مسطوردر. فایده حرارت جگره تمر هندیا
نافعدر. رسول الله صلی الله علیه وسلم بیورر ان فی کل ورقة من
الهندباء وزن حبة من ماء الجنة. الحدیث. قطعه لمنفیه بیمار
عشق پاره علاج ایتمسون طبیب. عاشق علاج ویرسه بیله ایتمز
امتزاج. سودای خامی سورمکه بسدر دماغدن. پخته شراب ایله
طلو بر کاسه زجاج. علم فلاحت. علم فلاحت علم بر منافع واصل
جمیع صنایع. سبب بقای نسل آدم. و باعث حیات اممکی عا [?]
اول کسه که روی زمینده فلاحت قلدی حضرت آدم ایدی بعده
بسیار پیغمبرلر و زهاد و عباد بو صنعتله مباشر اولمشلر و افتخار ایدرلر
قال الله تعالی هو انشأکم من الارض واستعمرکم فیها. و مصطفی
صلی الله علیه وسلم بیورر التمسوا الرزق فی خبایا الارض. حضرت
عمر بن الخطاب بر طائفه‌یه کذار ایتدیکه بیکار اوتورمشلر ایدی سز
نه طائفه‌سز دیو سؤال ایتدکده نحن متوکلون یعنی بز متوکللرز
دیدیلر عمر حضرتلری بیوردیکه یلان سویلرسز بلکه متاکللرسز متوکل
اولدرکه زمینه تخم اکر و الله‌ک عنایتنه اعتماد ایدر. و حدیث
رسولده مذکوردر که بر کسنه غرس قلسه یعنی زمینه نهال دیکسه هر میوه
جانوران ییدکجه ثوابی عنوان دیوانینه مکتوب اولور اصلنده فلاحت
شق زمین ایتمکدر. و فلاح اکنجی معناسنه بوندن مشتقدر اما غرس

معناسنه وتخم اکمک معناسنه استعمال اولنور **تعریفه** فلاحت
بر علمدر که تدبیر نباتات اول نشودن منتهای کمالنه وارنجه بو علم
معلوم اولور منفعتی وغایتی ظاهردر **مسئله** اراضیده علامت
خیر وامارات نهلردر **جواب** قال الله سبحانه وتعالی وفی الارض
قطع متجاورات یعنی اراضیده بری برینک جوارنده متخالف
قطعهلر واردر اما نشان بهترین زمین اولدر که خاکی سیاه
اوله زیرا برف وبارانی زیاده قبول ایدر ورطوبتی حفظ ایدر
وما قلیل ایله ترطیب اولنور بر علامتی اولدر که شکوفهسی سرخ
اولور وگیاهی مختلف اولماز اما زمین بی فائدهنک علامتی او
شکوفهسی سفید اولور وشوره اولور وگیاهی ضعیف وخورده
اولور ومختلف اولور بو مقوله زمینده خیر اولمز **مسئله** ارپهنک
وبغدایک حصادی زمانی نه وقتدر **جواب** گرکدر که هنوز ترلکی
باقی ایکن بچیلمک گرک تا ایو اولوب شیرین اوله وتریسی چوق
اوله وانبارده کیج تباه اوله اما کیج بچیلن انبارده تیز هلاک
اوله ووزنی سبک اوله ودقیقی آز اوله وسحرگاه بچیلن بهتر در
اویله زمانی بچیلندن وگرکدر که غلهٔ خرمندن انباره طلوع آفتابدن
مقدم نقل ایده سن که هنوز سرد اوله کیج هلاک اوله وانبار گرکدر که
جانب شرقدن سوراخلری اوله زمستانده داخل اولوب رفع بخار
ایلیه **مسئله** انگور تریاقی نه گونه اولور **جواب** عجایب اهل روم در
وزیاده منفعتلودر تاک رزکه اوزم چبوغیدر دبندن اوچ
برمق مقداری شکاف قلهلر بعده قولاق آیرتلیا چوق دمور ایله

متونی پاک ایدوب کیدرهلر واول جاقلان محلی معجون
تریاق بزرک ایله طولدورهلر بعده شکافی بری برینه حطا
ایدوب بو مشق اوتلوق ایله محکم صاروب بند ایدهلر ودبنی
بیابان صوغانی ترشینک اورتاسنه صوقوب بو حالت ایله
کرهکومه چون طونوب شاخلر ویره بعده بر دستنک دبنی کوک
ودبنی چبوغک ساقنه متصل قله واغزنی بوقار وقله
شو بله متخف اولوب طوره دستنک اغزنی چبوقدن دوکولر
هر سال بهار وقتنده تریاق مزبوردن آب انکله حل ایدوب
دستی به قویه تا که تدریج ایله صوارله چون انکور ویره دیرلر که
انکورنک هر دانهسی تریاقک مقداری شربتی قدر تاثیر ونفع
ویره وجمیع اول تریاقده اولان منافع انده موجود اوله اگر
تریاق برینه محل مزبوره سقمونیا طولدرسهلر انکور مزبور خیلی
صفرا اوله اما مطلق انکور سیده اولدوغینک علامتی بودر که
چکردکی سیاه اوله بعضیلر دیدیلر که صقلسه چکردکی ایچندن
منفصل چقه بعضیلر تریا ایندوکی زماندر که بتشرین آخرده
رسیده اولور دیمشلر **قطعة المنتهة** طوتلم اولدک بکون غواصی در
معرفت بینه سندن فدریله برمانی چوق ملاح یک بو لمقدار
معرفت تخمن صجوب ایکی ال فلاح دانه گندم اکوب حاصل فلان
فلاح یک **علم نجوم** علم کو ملکه تشکلات ملکیه ایله حوادث سفلیه
اوزرینه استدلالدر بعض وجوه ایله اشرف علومدر عقلا دوربین
وحکماء اهل یقین مدبری مجربات امور دهوردر وممتحن صرف ولیالم وشنهو

انظار دقیقه و افکار انیقه لرین بو علمه مصروف قلمشلردر اما علم
نجوم عند الاطلاق اقسام ثلثه یه مقسومدر حسابیات و ظنیات
و وهمیات اما حسابیاتده شک و جملهده شرعا منع یوقدر قال
الله تعالی والشمس والقمر بحسبان وبونده اصحاب اعتبار دلائل
توحید بیشماردر که آثار اثیریه و اعیان عنصریه بالجمله وجود مؤثره
اعلام وعضدر که افلم ینظروا فی ملکوت السموات والارض
اما ظنیات مثلا آفتابک عالمنابک بروج فلکیه ده انتقالندن
تغیر فصول سالی استدلال ایتمک کبی صرما کبی و کرما کبی و اعتدال
هوا کبی قال الله تعالی وقدرناه منازل الآیة بو مرتبه دخی متعاهد
مردود دکلدر اما وهمیات مثلا اتصالات کواکبدن حوادث سفلیه
خیریه و شریه یه استدلال ایتمکدر بطریق العموم و اشخاص فردیه یه
استدلال ایتمکدر بطریق الاختصاص و بو قسمک بر اصلی یوقدر حتی
استنادی یوقدر و قابل اعتماد دکلدر اول اجلدن مردوددر علی
رسول الله بیورر اذا ذکر النجوم فامسکوا و قال صلی الله
علیه وسلم تعلموا من النجوم ما تهتدون به فی البر والبحر ثم انتهوا
الحدیث شیخ علاء الدوله عروه آدلو بر کتابنده بیورر که تحقیق
سن مطلق اتصالات علویه سببی ایله حادث اولدوغن بلمک
دیلسک الله تعالینک بو قولنی قرائت ایله که ففتحنا ابواب السماء
بماء منهمر و فتح ابواب انفراضی قمردر بر کوکبدن بر کوکبه انقطاع
اول کوکبک خانه سی کوکب اوله مقابل اوله مثلا قمرک زهره دن مریخه
انفراقی کبی و دخی بیورر که اگر علم نجوم علم انبیا ایدوکن بلمک

دیلسک بو آیتی قرائت ایله فنظر نظرة فی النجوم فقال انی سقیم و نبی
علیه السلامک من آمن بالنجوم فقد کفر دیدوکندن مراد شریفی
نجومک تدبیر عالمده مستقل اولوب امر اللهه مسخر اولدوغنه معتقد
اولانلرکافردر دیمکدر و معلوم اولا که فن احکام نجومده مقرردر که
شنبه کونی زحله متعلقدر و یکشنبه آفتابه و دوشنبه ماهه سه شنبه
مریخه چهارشنبه عطارده پنجشنبه مشتری یه جمعه زهره یه مناسبدر
اما قمرک سفره مناسبتی و مریخک حجامته و فان دوکمکه و عطارد
دار و ایچمکه و مشترینک قضاء حوائجه و زهره نک تزویجه و جمعیته
مناسبتی فن نجومده مسلمدر اما زحلک صیده و آفتابک بنایه نسبتی
فن مزبوردن ظاهر اولمز یعلم الله وجهی بو اولا که ابن عباسدن قوی
اوزره چون یهود جمعه کوننده عبادت ایله مامور اولدیلر جمعه یی ترک
ایدوب یوم سبتله مبتلا قلوب اول کون صیدی حرام قلدی
یوم سبت اولسه صید کاهلری بالق ایله مالامال اولوردی
ارته سی بر دانه سنه مجال محال اولوردی بس شنبه کونی صیده دخی
مخالفت اولور اما یکشنبه کوننک بنایه نسبتی الله تعالینک
بنای عالمه یکشنبه کونی شروع ایتدوکیدر الله اعلم مسئله سائل سؤال
ایدر که نیچون جائز اولمیه که اجرام علویه دن بعضیسی اسباب حوادث
سفلیه اوله و نیچون ممکن اولمیه که منجم عاقل نجومک کیفیت حرکاتندن
و اختلافات مناظره دن و برجدن برجه انتقالاتندن و قتندن
مقدم بعض حوادثک وقوعنه استدلال ایلیه مثلا استاد طبیب کبی که
نبضک کیفیتندن حدوث علتک وقوعنه استدلال ایدر وقتندن

مقدم جواب اجرای عادت طریقی اوزره ممکن دکلدر بعض حوادث
بعض حوادثه سبب اوله نته کیم آتش سبب احراق اولدوغی کبی
طریق حس ایله ثابتدر اما بو محلده دلیل یوقدر که کواکب اسباب سعادت
و علل نحوست اوله نه طریق حس ایله و نه طریق عقل ایله و نه طریق سمع
اما طریق حس ایله ظاهر در بونلرک اکثر احکامی درست اولمز نته کیم
قول حکماء در جزئیاتها لا تدرک و کلیاتها لا تحقق اما طریق عقل
معقولدر که احکامیلرک علل و اهوی متناقضدر نته کیم اجرام علویه
طبیعت خامسه در عناصر اربعه دن مرکب دکلدر دیدیلر بعده زحل
بارد یابسدر و مشتری حار رطبدر دیوب هر کوکبه طبیعت اثبات
ایتدیلر بو خود تناقضدر و دخی کواکبک استقامت و رجوعلری
مطالع بروجه اضافت ایله و مواضع افلاکه نسبت ایله در نفسنده
کواکبک تدویراتنده رجعتی و استقامتی یوقدر دیدیلر بعده اول
رجوع غیر متحقق مؤثر نحوست عالم قلورلر و نته کیم احتراقات
کواکب کندو ملکندن آفتابه بر درجه و بر دقیقه ملاقاتنه دیرلر
آنی دخی مؤثر نحوست یرلر اول دخی امر اضافیدر حقیقی دکلدر
زیرا نفس کواکب اولدوغی محلده سبب احتراق یوقدر بس نتیجه مؤثر
اولورلر کذلک کسوف آفتاب دخی اختلاف اوضاع فلکیه دن
حاصل اولور طلوع مینک موتنه نتیجه دلیل اولور نته کیم حدیث شریفده
ان الشمس و القمر آیتان من آیات الله لا ینخسفان لموت احد
و لا لحیوته اما طریق شرع ایله مذموم بلکه ممنوعدر رسول الله بیورر
من اتی کاهنا او عرافا او منجما فصدقه فقد کفر بما انزل الله علی محمد

بو کلامده نظر وار در که انلرک مرادی مجرد اوضاع
مخصوصه دن تأثیر مجرد دکل در دیمکلریدر منه

الحدیث مسئله حکم نجومدن شرعا بو مرتبه ده سبب مبالغه
نهی و باعث تشدید منع ندر جواب اسباب نهی اوچدر اول
بودر که هر کیمک که احکام نجومه قلبی یوسنه اول دلندن تعظیم کواکب
بیدا اولوب تأثیرات کواکبه معتقد اولور و سعادت و نحوستی
کواکبه نسبت ایدر بو اعتقاد منافی توحید و مورث شرکدر
ایکنجی اولدر که علم مزبور جهل مخصوصدر زیرا دیمشلر که سابقا
بو علم معجزه ادریس علیه السلام ایدی اما حالا مندرسدر و بو
علمک اسبابی و شروطی حتی کسب بشردن بیرون در سایر معجزات
کبی و بنک یکرمی طقوز کواکب ثابته وار در که فلک البروجده
مذکوردر اهل تنجیم زعمی اوزره جمله سینک احکامی وار در سایر
احکام سیارات کبی اهل نجوم انلرک احوالنی ضبط الممشدر
الحق بو ترک اجیدر کواکب مرصوده لری قرق طقوز کوکبدر
باقیسی مجهوللدر و انلرک زعمنجه منجم ادله زمانی و ادله
مکانی و ادله دولت و ملتی و ادله قرابات واردور و طالع
و سالی و ادله طالع و دلالت و تحویلی دوکلیسن معلوم ایتمک
کرک و بر بر حرابنی ضبط و حفظ ایدوب بو جمله دن حکم اخراج
ایتمک کرک بو مقوله شرایط کثیره نک ضبطی حد قدرت بشردن
بیرون در و عنده مفاتح الغیب لا یعلمها الا هو و جمله دن
عجب تر اولدر که بو دوکلینک مناسبی طالع ارتفاعدر منجم
خود ارتفاع اولدوغی زمانده الته اسطرلابی و صنعی راست
و درست قلنجه و اول زعمنجه درست قلدوغی آن لطیفه دن افتاب

قج فرسنك حركت ايلمش اولور خدا بيلور حكايت بر كون جبرائيل عليه السلام مصطفى صلى الله عليه وسلم حضورينه كلوب رسول الله صلى الله عليه وسلم صوردیكه ازال الشمس ام لا جبرائيل ايتدي لا نعم يعني شمس زوال واردمي يوخسه وارمادمي جبرائيل ايتدي لا نعم لا حرف نفيدر يعني وارمدي نعم كلمه ايجابدر واردي ديمكدر پس رسول الله ايتدي بو جوابك معناسي ندر كه ظاهرا تناقضي مشتملدر جبرائيل ايتدي بين ان قلت لا وبين ان قلت نعم سارت مسيرة خمسمائة عام يعني لا ديدوكم ايله نعم ديدوكم مابيننده كنش بشيوز ييللق يول حركت ايتدي ديدي او تقديرجه زمانده اتحاد اولميوب تناقض لازم كلمز اقوال منجمين بو دركه وقتنده مقدم وقوع حوادثه علمك فائده سي يوقدر زيرا رسول الله بيورمشدر لا يغني حذر من قدر وشاعر ديمشدر بدبير بالنجوم وليس يدري ورب النجم يفعل ما يريد علم بي فائده تضييع اوقات

حكايت هجرتك بشيوز سكسان برنده سلطان طغرل زماننده زحل ومشتري برج ميزانده كه هوائيه منسوبدر قران ايتديلر ومنجمان حكم ايتديلر كه اول سنه ده معموره ارض بلدان خراب اوله وخجوم شاعر انوري اول زمانك حكماسندن اولاغين منجملر ايله حكمده متفق ايدي خلق زمانه خوف وخشيت اوزره اولوب زير زمينلر و غارلر وسرابلر احضار ايتديلر منجملر اول يومي تعيين ايدوب اول كون خلوق زير زمينده وكهسارده غارلره كرديلر اتفاق اول كون جانبكاهده تحريك برك كاه ايدر يل ظاهر اولميوب طغرل

بيوردي رغما على انف الحكيم بر مناره ده بر شمع تابدار يقديلر اول كون اخشامه دك روزكاردن اثر وچراغه ضرر اولمادي اول زمانده اكابردن بريسي انوري حقنده بو قطعه يي نظم ايتمشدر گفت انوري كه از اثر بادهاي سخت ويران شود عمارت وهر كوه برزي در روز حكم او نرسيد هيچ باد يا مرسل الرياح تو داني وانوري ليكن اول كون ولايت تاتارده جنكيزخان اوزقومنه ايرا اولدي ديرلر بعده اونوز ييلده صكره خروج ايدوب بادسخت وسيل روان كبي ماوراء النهره دوان اولوب دودمان خوارزمياني غرقه خون ايتدي مثال الله تعالى فلا اقسم بالخنس الجوار الكنس الآية بو قسم اولنان ستاره لر خنفيسيدر وبونلره نيچون خنس وكنس ديلدي جواب خنس جمع خانسدر مفاعنده طوروجي ديمكدر مفسرلر ديمشلر كه بونلر بش نفر ستاره دركه برلرنده استقامت وار در زحل ومشتري ومريخ وزهره وعطارد بونلره متحيره اطلاق اولنور ودمشلر كه ماه دخي بو جمله دندر اما رجعتي محسوس دكلدر نهايت رجعتي زماننده في الجمله نوره ضعف كلور ديرلر ورجعت كوكب حقيقتده برنه نسبت ايله در زيرا فلك تدوير نده نطاق ثانيدن آشغه حركت ايتسه راجع كورينور ونطاق رابعه كلسه كي بالايه اولور اول زمانده مستقيم كورنور پس خدا وند جلت قدرته كواكب مزبوره نك رجعتي آهو برك كندو خانه لرينه رجعتنه تشبيه ايتدي واستقامتي خانه لرنده قائم

اولدقلرینه تمثیل قلدی • زیرا خنس وکنس عبیده یولدز صفتیدر • قال الله تعالی والسماء ذات البروج • بروج آسمان سکزنجی فلکده در اون ایکیدر • نته کم نظم ایتمشلردر بیت
جون حمل جون ثور وجون جوزا وسرطان واسد • سنبله میزان وعقرب قوس وجدی دلو وحوت • آفتاب بر یلده اون ایکی بروجی سیر ایدر • وهر برجک مسافه سن بر آیده قطع ایدر اما قمر هر آیده اون ایکی بروجی سیر ایدر هر برجی ایکی کون واونه واون ایکی ساعتده قطع ایدر تقریبا • وفصول اربعه ده برج بهاری اوچدر حمل وثور وجوزا • وبروج تابستان سرطان واسد وسنبله • وبروج خریف میزان وعقرب وقوس • وبروج زمستان جدی ودلو وحوت • وهر فصلک برج اولنه منقلب دیرلر آنده بر فصلدن فصل آخره انتقال واردر • وایکنجی برجنه برج ثابت دیرلر اول فصلک هوای مخصوصی آنده ثابت اولور • واوچنجی برجنه برج ذو جسدین دیرلر که اول فصلک هواسی کلجک فصلک هواسی ایله ممتزج اولور • وخدای تعالی هر برجده کواکب ثابته خلق ایتمشدر آرایش آسمان ایچون • قال الله تعالی ولقد خلقنا فی السماء بروجا وزیناها للناظرین • واکر دیرسک که قمر هر کون قنقی برجده ایدوکین بلمک استرسک ایلکه عربیدن فتح کون کچدی ایسه اول ایامی کذشته یی مضاعف ایله وجمله نک اوزرینه بش عددی دخی زیاده ایله بعده معلوم ایله که آفتاب قنقی برجده در بس اول آفتاب اولدوغی برجدن عد ایله وهر برجده

اول ایام کذشته نک عددین بش عدد طرح ایله عدد قلور قنقی برجده تمام اولورسه ماه اول برجده در اکر باقی قلان عدد بشدن اکسک ایسه اول برجی تمام قطع ایتمامش اولور اکر اتفاق آفتاب اول کون آخر برجه کلمش اولسه قمر اول صکره کلن برجده واقع اوله نصیر طوسی بو معنایی نظم ایتمشدر قطعه
هر که از ماه شد مثنی کن • پنج دیکر فزای بر سر آن • پس بهر برج را ز موضع شمس • پنج بر کیر وجای ماه بدان • پس بهر پنج از وز موضع شمس • کیر برجی وجای مهر کن آن • ماه قنقی برجده ایدوکین بلمک دیلسک اول آیک قاچنجی کونیدر بس بعده اول کچن کونلری مثنی ایله یعنی تضعیف ایله مثلا برنجی کونده اولسک بر دخی ضم ایدرسن ایکی اولور • وبش دخی ضم ایدرسن جمله یدی اولور کنش قنقی برجده اول برجدن باشلیوب هر برجدن بر بش اسقاط ایدرسن قنقی برجده تمام اولورسه آی اول برجده اولور • مثلا کنش حملده اولسه اول یدی عددک بشن حملک ایچون اسقاط ایتسک بلورسنکه آی حمل برجنده در قطعه لمنشیه
آچلسه باب فلک ظاهر اولسه مختفیات • متغیر اولسه سکا جمله نک مشاهده سی • فلکده فایده قلمز سعادت کوکب • مسکله طالعک اولمیه مساعده سی •

علم فال وزجر بو علم بر علمدرکه بونک سببی ایله حوادث آتیه حدوث ایدن امور معلوم اولور مثلا فتح مصحف وقرعه واوضاع معروفه ایله • ومعلوم اوله که علم فال مقبول اهالی بالکلیه وممدوح نبی خدای متعالدر • قال صلی الله علیه وسلم نعم الفیء

الفال زیرا بو علمده الله تعالی یه حسن ظن وارد ر نته کم حدیث
قدسیدر انا عند ظن عبدی بی و بو علم سببیله خاطر عشاقه
یرا خواب دفع خفقان و اضطراب قلوب فی الجمله قرار و سکینت
بولور قال ایتدم ایدی مصحف جنکیزه کلدی لا بلدکه
عشقک ایتنبه کرک نفع ما سوی هیچ بو ملکه بر مرادیمی وار
عاشق اولانک بارک یانده اولمیه اغیار ربدلقا نوفلکو
اهل حروف آشفته و پریشان ایکن اطمینان و قوت
حاصل ایدر و ارباب نجار و اصحاب حاجات مصالح مهمانه
توجه تام و خلوص نیت قلمه سبب اولور منافع کثیره سی
وارد اما زجر و عافیت و طیره و کهانت وازلام جانب
جمله سی شرعده حرامدر مسئله کهانت ایله عرافت مابیننده
فرق ندر جواب کهانت بر قاج نوعدر جمله دن بریسی ولدرکه مثلا
یدی دانه طاش الورلر و هر برینه نشان ایدرلر و بر برینه
اسامی وضع ایدرلر بعده اوجنده حرکت ایتدررلر و بعض کلمات
سویلرلر و اوجنی آجوب اول طاشلرک وضعنده و شکلنده
خیر و شره حکم ایدرلر و بو صنعته طریق دیرلر نته کم اعشی
دیمشدر لعمرک ما یدری الطوارق بالحصی ولا زاجرات
الطیر ما الله صانع و اما عرافت بودرکه بعض براق نسنه لر
یا قرز و صوایله طلو قدح و قرص آفتابه و جرم بللوره نظر
ایدرلر و اندن جنیلر ظاهر اولور مغیباتدن خبر ویررلر
دیرلر عراف بیامه کوفنه یه کلدکده بر زن عرا

ادکنه کلوب ایتدی بر دختریم وارد ر شکمنده بر علت ظاهر اولوب
منتصح اولدی دیدی عراف امر ایتدی لکن ایله صو کتوردیلر
زن صویه نظر ایدوب عراف یمامه یا اوقیوب اوفوردی در
حال زنه تغیر کلدی عراف مذکور زنک دیدی زن ما ایتدی بیرم
قرنداشی ایله مجامعت ایدر عراف ایتدی حال بویله در تجسس
ایتدیلر واقع حقدی و بو حدیث فاش اولوب اوغلانه سیاست
ایتدیلر مسئله اختلاج نیه دیرلر و کنفه نظر ایتمک نیجه در جواب
اختلاج آدمک بعض اعضاسینک حرکتندن بعض حوادث
ظهورینه استدلال ایتمکدر مثلا هر عضوکه صول طرفنده حرکت
ایدر دلیل خیردر زیرا قلب انسانی که اشرف اعضادر صول
طرفده در دیرلر و کتب اختلاجه سبزنامه دیرلر میان خلقده
مشهور و متداولدر بعضیلر ذو القرنینه بعضیلر دانیاله
نسبت ایدرلر اما نه دلیل عقلی یه استنادی و نه حجت
نقلی یه اعتمادی واردر مجرد زبان عوامده بر سوزدر نته کم
عامری اذا طنت لاذان قلت ذکرتنی وان خلجت
عینی رجوت التلاقیا اما کتفنه که سفنده نظر ایدرلر انده
خطوط مختلفه بولورلر رنکا رنک و دیرلر که خط سرخ قان
دوکلمکه اشارتدر و خط زرد خسته لک و سبز وسعته و اوجو
اشارتدر بونلر دخی و همیاتدر منجمان کبی قال الله تعالی عالم
الغیب فلا یظهر علی غیبه احدا مسئله قیافت و واست و عیافت
و زجر و طیره ندر جواب قیافت صحیحدر امام شافعی رحمه الله باب

زلغه
عیافت زجر بمعناسندر و طیرک بر نیتی اوزرینه
طرانه دیرلر و اون وضع ایلدیگی اسعوب نظر ایتمکه
دیرلر نامعرع مذکوردر

اشتباهده حکم قائفه اعتماد ایتمشدر اما شرط بودرکه قائف
بنی مدلج طائفه سندن اولمق کرکدر و مطلوب بودرکه قائف اولان اللر
فرزندک استخوان پهلوسنه وضع بعده بر بلمس ایدر اکر او ضاعنده
تفاوت وار ایسه نسبنه حکم ایلمزلر اکر برابر ایسه نسبنه حکم ایدر
اما امام شافعی قول قائفه اول زمانده اعتقاد ایدرکه کار آزموده
اوله یخه کره معلوم النسب اولنلرده تجربه ایتمش اوله اما فراست
دخی درستدر رسول الله صلی الله علیه وسلم بویورلرکه اتقوا
فراسة المؤمن فانه ینظر بنور الله و معنای فراست ظواهر
خلقدن واحوالندن معانی باطنیه یه استدلال ایتمکدر زیرا حکیم
دیمشلردر موی نرم یعنی یومشق صاچ بددل لکه و بدخوی
دلیلدر و موی درشت یعنی ایری صاچ دلاورلکه و شجاعته
دلیلدر و بیوک کوزلیلک مکر و حیله و او غریلغه دلیلدر
و کوچک کوزلیلک عجب و حجاب اولمغه دلیلدر بو فنده کتابلر تألیف
اولنمشدر اما بو علم غلام و کنیزک صاتون المقده مهم اولور
اکابره لازمدر **حکایت** امام شافعی و امام محمد رحمهما الله برکون
مسجد حرامده اوتورمشلر ایدی بر شخص کلدی محمد بن حسن ایتدی
اتفرس انه نجار شافعی ایتدی اتفرس انه حداد شخص مزبوره سؤال
ایتدیلر دیدیکه بیشه م اول حدادلق ایدی الآن نجارلق ایشلرم دیدی
اما زجر و طیره و عیافت جمله سی واحددر رفتار و خوش آواز
مرغان ایله بعض حوادثک وقوعنه استدلال ایتمکدر مثلا سوده باشکا
جقلسه اکر وحشی صاغ جانبندن کلورسه سانح دیرلر مبارک طوترلر

صولندن کلورسه نطیح دیرلر آرددن کلورسه قعید دیرلر نشان
ادبار طوترلر و دخی دیرلرکه اکر آواز کلاغ ایکی کره اولسه شوم اولور
اوچ و اوچ اولسه مبارک اولور و وجهی بودرکه اصول منفعت و مضرت
خیر و شردر و کلمهٔ خیر عربیده و خارسیده اوچ حرف اوزره در
نیک کبی و کلمهٔ شر عربیده و فارسیده ایکی حرف اوزره در بد کبی
پس خیره موافق اولان عدده خیر و شره موافق اولان عدده شر حکم ایدرلر
و اکر کلاغ درخت سبز اوزره قونسه خیردر و درخت خشک اوزره قونسه
شردر دیرلر بو جمله خرافات اجتماعیه بدر دیرلر اصل شر عیسی یوقدر
الا انما طائرهم عند الله حضرت علی جنابندن دعاده بیورردی اللهم
لا طیر الا طیرک ولا خیر الا خیرک ولا اله غیرک و آواز کلاغ ایشتسه
دیر ایدی لا شر ولا خیر وانما انت طیر اما فال ایله طیره نک
فرقی بودرکه فال خیرده استعمال اولنور اما طیره خیرده و شرده
مستعملدر رسول الله بیورر لا طیرة ولکن نعم الشیء الفال
و فالی دخی علم غیبه سبب اولدوغی ایچون مدح ایتمشلردر بلکه
الله تعالی یه حسن ظن اشعار ایتدوکی ایچون مدح ایتمشلردر اما طیره
سوء ظنی مشعردر الله سوء ظن کفردر قال الله تعالی ولا تیأسوا
من روح الله انه لا ییأس من روح الله الا القوم الکافرون
خاصیت اشیا مجهول السبب اولان نسنه یه خاصیت
دیرحیوانده و انسانده و نباتده و حجرده اولور مثلا دوه
قوشی بحرده سیک قابوغی پاره لرینی برصحن ایچینه قونسه کندوسی
ایله آمیخته اتسه جنبش و حرکت ایدر **حکایت** محمد قزنوی

عجایب مخلوقاتنده ایدر اول نسیا حیثده برکسه کوردم اوستنه اشخاص
جمع اولمش حل ضمایر ایلیوردی که سوالسه بونلرک ضمیرینه موافق سویلر
هر بری تسلی اولورلر توقف ایلدم تنها اولدی یانینه واردم تضرع
ایلدم سکا خدمت ایدیم بو علمدن بنی بهره ور ایله دیدم امتناع ایتدی
تا اول مرتبه که الومدن عاجز اولدی آخر بکا ایمان غلاظ ایله یمین
ایدوب ایتدی بن بر شخصم دائم علومدن بهره‌م بو قدر اما بلا رویت
هر کلماتکه سویلرم بونلرک ضمیرلرینه موافق اولور الله تعالی بکا بو خا
ویرمشدر نیجه روزکاردر که جهت معاشم بودر دیدی صنع یزدانه
حیران قالدم اما خاصیت نبات مثلا عود الصلیب مصروع بوینینه
آصلسه صرع واقع اولمیه اما خاصیت مغناطیس جذب آهن ایتمسی
کبی و یاقوت کوتوره‌نی صاعقه و ردوغ کبی حکایت. برکون حضرت
موسی و هرون علیهما السلام بر کوهه کیدرکن کافرلر کندولرین قصد
ایدرلر حق سبحانه و تعالی بو خاصیتی اول کوهک احجارینه عطا قیلوب کفار
سلاحلرینی قبضه قلدی کفار متحیر اولوب موسی و هرون الکریوراح سالم
اولورلر و بو جمله عجایب شبیاده دلایل توحید خدا جل و علادر
و اصحاب طبایعه رد حاصلدر زیرا انلر خاصیته منکرلردر اما بعض
اسامی ایله تفال ایتمک مثلا رسول الله صلی الله علیه وسلم مدینه‌یه
هجرت ایدرا ولدقده کلثوم خانه‌سنه کلوب نزول ایتدی کلثومک
کنیز و غلامنه یا سالم یا یسار دیو خطاب ایتدی پیغامبر علیه السلام
سلمت لنا الدار فی یسر دیو بیوردی و دخی برکمسنه‌یی کوردی اسمنی
صوردی ولکن اسمنه ایتدی سهل پیغمبر علیه السلام ایتدی سهل الامر لکم

صیتی

ت

و ننه کیم شاعر دیمشدر شعر سمیته بیحیی لیحیی تفالاً ولم یدر انی تفال
فیه مفیل. مشتق من تفال فال رأیه ای اخطأ وضعف
کذا فی القاموس و اشتقاق نام حیوانات ایله تفال ایتدکلری دخی شایع
قولنده مذکوردر قطعه عربیه قالوا الی غنم فقلت غنیمة وقالوا حمام
فقلت حم لقاؤکما وقالوا تغنی هدهد فوق بانة فقلت هدی یأتی و بان
شقاؤکما اما فتح مصحف ایله فال ایتمک بعض قوم قتنده جائز دکلدر
الله تعالینک دو کلمی فی حق و صدقدر انه لقول فصل وما هو بالهزل
پس خوف ایدرلر که آیت عذاب کله و واقع اوله اما جائز کورنلر دیدیلر که
طهارت ایله نیت ایده و مصحفی آچه و صاغ طرفنده یدنجی سطری کلوعدد
ایلیه و یدنجی سطری اوقیه بعده مصحفک بو قدر جانبنه یدی ورق
آچه و صول طرفندن یدنجی سطری اوقیه بعده فال اولندن آشغه
جانبنه یدی کاغد چویروب صاغ جانبنده یدنجی سطری اوقیه هرنه
کلورسه حقیقت ایله اما اگر بسم الله الرحمن الرحیم کلورسه فال کبی
سعادتدر هیچ شک اولمیه بزدخی فال بسم الله مبارکلکنه کتابی
ختم ایتدک و اشتقاق نام رحمن و رحیمدن فال رحمت طوتدق حق سبحانه
و تعالی‌یه حسن ظنم واردر که فالمز دیبت قلوب برنی حمای جانفز
و کنف رحمتنده آسوده قله که بیوررر ورحمتی وسعت کل شیء رباعی
نکته سنز دهانک فتحن ایلر فال یوق سویلینور اما بیلک صفتنده قیل
و قال چوق فانکه بکزر بونتز نه فلک دورنده قوس کربکک کبی
کورنمز بر قضا رفتاراوق پس فرح قلب و صفای خاطر ایله بشیر
و شادان حکایه‌سنه شروع ایده‌لم که حلوا آخر الطعام اولدوغی کبی

بو حكايت شيرين درخی منتهای كلام اوله **حكايت فقير وشادان**
افضل الانام حضرت امام غزالی رحمه الله ذكر ایدر كرچه بو قصه ضعيف
الاسناد وقليل الاعتماد بولدم اما چون فوائد موفوره ومسائل
مشهوره يی محتوی‌در لابد نقلنی جائز كوردم كه العهدة علی الراوی
كرك مسموع كرك موضوع بز درخی نقل ایده لم روايت اولنور كه ملوك
پارسدن بر شهريارك بر وزير هشياری وار ایدی مدت عمرنده
دوحهٔ وجود فانيدن بر نهال نورس حاصل وافنان آمال وامانيدن
بر ميوهٔ انفس ظاهر اولمش ایدی ذو فنون دوران ونام شريفنه
شادان دیرلر ایدی زيرك وعاقل ومكارم اخلاق ايله مكرم وعلم
علم وهنر ايله معلم **مثنوی** سر برافروز اقليم معانی لطافت بخش
كلزار بيانی مه تابندهٔ برج معارف شه فرخندهٔ ملك عوارف
دُر رباری منتظم ومتصل وسن شريفی سبعه‌یه
واصل اولدقده قرائت سبعه ايله حفظ قرآنی حاصل ایدوب اما
اون بش یاشنده بلوغ وبلوغ عقل ايله چراغ بشريتنی فروغ بولدقده
اكثر جميع انواع فضائل قلوبه فقده كامل اولدی و تولكی كیفیچه
شهرهٔ شهر ودیار ووصف فضيلتی نواحی آفاقه منتشر عالم اكا فريفته
ديدار اولدی **قطعه عربيه** ابرق بدا من جانب الطور لامع ام ارتفعت
من وجه ليلی البراقع نعم اسفرت ليلی فصار بوجهها نهاريه نور
المحبة ساطع ناكاه بر مقتضای قضاء الله پدری ارجعی الی ربك
دعوتنه اجابت قلوب ببرك حالی متغير ونهال بالی منكسر اولدی
نوائب زمانه املاك واسبابنه دست رس اولوب ناطح وصاحت

ومتحرك وثابت نسنه‌سی قالمدی پادشاه وقت حالنه شفقت قلمقله
حرمت ایدوب اكا تكليف صدر وزارت قلدی
اگر قيمت گوهری غم مدار كه ضايع نگرداند روزگار اگر ذرهٔ
زر زدندان كار سعد شمعش بخوبيد بار هنر بايد وفضل وكسب
وكمال كه گه آيد وگه رود جاه ومال **قطعه لمنشيه** جهانك كاری
امر اعتباری سرورك اصلی يوق حزنك مداری نه اقباليله
اول شادان ومغرور نه ادبارندن اول غمگين ورنجور الم كيم
عالمند اولدی مدغم سروری عين غم در سوری ماتم ودیلرسك
راحتی ترك ایت هوايی خدا بس اول كورمه ماسوايی
اول جهتدن كه حقارت قدر دنيايی وجلالت شأن عقبايی عقل
مجرب ايله امتحان ورأی محاسب ايله حسبان واذعان قلمش ایدی
معرض بلكه متنفر اولدی زيرا اگرچه سيم وزردن دست واماتی
تهی اما علو همتی گنجينهٔ جواهر قناعت ايله پر اولدی كمال غنايه منتهی
ایدی كه دینلمشدر **قطعه** گرچه يك قرص جوی در فقر قادر نيستم
دامن همت بيالايم بقرص آفتاب در ز فرط تشنگی جان آيدم نزد
لب شرم بادا ن همتم گر خود ز دريا خواهم آب خدمت مخلوقده
ال بغلماغی كندويه روا ودولت نامعقوله دل بغلماغی سزا كورمدی
آخر بر شب سواد الليله فالعقوب اللیل اخفی للويل دیوب غم
كربت وشدت فرقت اختيار ایتدی **رباعی** از آنكه جای نيست
همه شهر جای دوست درويش هر كجا كه شب آمد سرای اوست
مرد خدا بمشرق ومغرب غريب نيست هر جا كه مينهد قدم همه ملك خدای اوست

اول زمانده بغداد دار السلام کرسی مملکت اسلام تختگاه خلفاء دین
و مستقر علماء اهل یقین رضوان الله علیهم اجمعین ایدی شاد ان دخی
شام غمکده کوبکه جان ضعیفی قلدم روانه کلدکلرنده بغداد
ایراق کیکل دیوب سمت بغداد طرق سداد صوبرو ماه نو کبی
شهر بشهر سرکردان و کری آفتاب کبی کو بکو افتان و خیزان روان
اولوب عنایت حال و رثاثت سربال ایله بی رخت و یاز و بی
مرکب بار چون ظاهر طوانه بیتشدی و بر روایده صحرای خانقینه
واصل اولدی کوردیکه بر غلام عربی منظور زکی و غنی نهال قدی
ماه نو کبی تحصیل کمال ایچون هلال و تغیر ظاهری ثبات باطننه تشکل
اولکبی حال اولوب صوت خدینی ایشی التون اولدوغنه شاهدین
اولمش عنوان حالنده آثار صلاحی بیدا و ظاهر اسرار ندن اجمالندن
فلاحی هویدا ایدی وکلوب جوان فارسی به طالب العجمی کبی عرب ایدوب
لسان عربی ایله السلام علیک یا شادان دیدی قمر السماء و شمسها
اجتمعا بالسعد ما غابا و ما طلعا شادان متعجب اولوب علیک
السلام یا عبد الله بنم نامم هنوز ناشنیده ایکن نه بلدک و نشانم
نادیده ایکن نشانم نه دن الکادک دیدی غلام عربی لسان العجمی العالمه
تکلمه آغاز ایدوب دیدکه هنوز بو قول مطبوع سکا مسموع اولمدی
پیغامبر صلی الله علیه و سلم بیورر الارواح جنود مجندة فما تعارف منها
ائتلف و ما تناکر منها اختلف یعنی جانلر عساکر مجتمعه در انلرکه
عالم ارواحده بربرینی بلدیلر عالم اشباحده دخی صدق ائتلاف اوزره
اولدیلر و انلر که عالم ارواحده بربرینی بلمدیلر عالم اشباحده دخی

بعضی اختلاف اوزره اولدیلر شادان بلدیکه اول غلام من لقاء
اولیای خدا و [illegible] عباد ندر لیس دیدیکه روادکلدرکه
سن بنم نامم بله بن سنک نامک بلمیم غلام عربی دیدیکه پدر و مادر
وضع ایتدوکی نامم بلمسک شمدی خدا و ند خیر و شر وضع ایتدوکی نامم
خود معلومک قال الله تعالی ان کل من فی السموات والارض الا
اتی الرحمن عبدا هرکه آسمان و زمینده موجود در جمله سی عباد الله
معدود در ناگاه بو نظر بو سوزده ایکن بر غبار ظاهر اولوب شعشع
روزکار ایله اجتنبدن بر سوار ذو الوقار بلوردیکه زیر زینده براق
و میانده تیغ براق تاج شاهی کیوب نطاق پادشاهی تقلیدن بر
تکر اول سوار خلیفه زمان هرون الرشید ایدی که شکار اردنجه
خدم و حشمدن بعید و طلشمش ایدی بو ایکی غلامه کلوب سلام ویردی
اقبال تام ایله علیک الدیلر هرون خوشنود کیاستلرینی بلوب
و صحبتلرینه راغب اولوب ایتدی من این اقبلتما غلام
عربی ایتدی من ظلمات ثلاث یعنی ظلمت بطن و ظلمت رحم
و ظلمت هرون ایتدی راه صواب قنقیدر غلام عربی
ایتدی ذاک یشار الیه بلطایف القبول و لا یدرک بظواهر الدلیل
یعنی راه معرفة اشارت ایدی بیت سخن کو از دماغ باهوش
مندست که از تحت الثری آید بلندست هرون الرشید
اول جوانده بو بیرانه کلامی بعید کوروب ایتدی ابن من انت
یا غلام غلام ایتدی ابن رجل و امراة هرون ایتدی آندن
سوال ایتمزم کم لک من السنین غلام ایتدی السنون کلها لله

تتمه هارون ایدی هی بوندن سؤال ایدرم کم انی علیک غلام
ایدی لو انی علی شیء لاکلنی هارون ایدی کم تعد یا غلام غلام
ایدی من واحد الی مائة الف هارون مضطرب اولوب ایدی پس
نیجه سؤال ایتمک کرک غلام ایدی قل کم مضی من عمرک هارون
بویله دیدی غلام ایدی بکا خبر ویردکلری اوزره اون دورت
ییللردر هارون ایله کلام منقطع اولوب تکرار شادان غلام عربی
ایدی خدای غلام حقی اول نام که بدرک قومشدر ندر دیدی غلام
ایدی بشیردر شادان بشاد اولوب ایدی لشترک الله بالخیر هارون
ات باشی چکوب تولیلرک تماشاسنده ایدی شادان کیرو بشیره
ایدی یا بشیر اجازت وارمیدر که سنکله صحبت اولوب خدمتکده
اولام بشیر ایدی بن عهد ایتمشم که کیمسه ایله صحبت که روزکارده
وکارآزموده تلخ و شیرین کورمش و رنج و راحت چکمش اولا
بشرط آنکه اکتساب علوم ادبیه و تحصیل فنون عربیه قلوب
کمالات قدسیه و فضایل انسیه یه مظهر اوله شادان ایدی پس
بنی امتحان ایله تا جهل و هنر ظاهر در و قبول نمایان اوله شعر سوف
تری اذا انجلی الغبار افرس تحتک ام حمار بشیر ایدی اول
توحید خدای جل و علادن سؤال ایدرم که اصل عرفان درای
ایماندر شادان ایدی سؤال ایله مسئلة فی علم التوحید بشیر ایدی
یا شادان این الله قبل ان یخلق العالم یعنی الله تعالی قنده ایدی
عالمی خلق ایتمزدن اول جواب شادان ایدی این مکاندن
سؤالدر خدا مکاندن منزه و متعالدر پس حق خدادن سؤال

محالدر سؤال ایتدیکه خدای عالمی نیچون یرتدی جواب ویردیکه
فعل خدا علل و اغراضدن بریدر و کیف و کمدن عاریدر
علم ازلیسنده اولان ارادت شامله و قدرت کامله حسبیله
بی توسط آلت جمیع اشیایی هویدا قلدی دیدی و سؤال
ایتدیکه خدا سکا قنقی نعمتی اول موهبت قلدی جواب ویردیکه
اول نعمت هدایت اسلامدر و ان تعدوا نعمة الله لا تحصوها
معانی قرآن بعده ایتدی ای شادان تفسیر قرآنده دخی جنت
کرانجه کمی شادان ایتدی بلی پس سؤال ایتدیکه نیچون الله تعالی
قرآنده سمایی جمع و ارضی مفرد ذکر ایتدی که خلق السموات
والارض دیدی و معلومدر زمین دخی آسمان کبی طبقات
سبعه در خلق سبع سموات و من الارض مثلهن الآیه جواب ویردی
طبقات اجناس متعدده مختلفه اما طبقات ارض کرچه متعدددر
اما جنس واحددر وحدت جنسیه اعتباری ایله واحد ذکر ایتدی
دیدی و سؤال ایتدیکه الله تعالی بیورر و آتاکم من کل ما سألتموه
یعنی بنده جمله مرادیکوز عطا و جمیع مسئوللریکوزی روا قلدم
بیورر اما نیجه فقیر غنا طلب ایدر واصل اولمز و هزار رنجور صحت
استر حاصل اولمز جواب ویردیکه بو خطاب مجموع خلقه وارد
اولمشدر شخص معینه و فرد مخصوصه دکلدر و مجموع خلقه خود
جمیع مرادات ویرلمشدر اکرچه بعض محروم اولمشده و نحویون
دیمشلردر که من تبعیض ایچوندر یعنی بنده هر سؤال ایتدیکوزدن
بعض عطا قلدم دیمک اولور بو تقدیرجه سؤال وارد اولمز علم

نحو بعده سؤال ایتدیکه ای شادان علم نحودن دخی بهره و بحردن
قطره حاصل قلدکمی شادان ایتدی طلاقت لسان و فصاحت
بیان علم نحو اولمایجق اولمز پس چون عاقل اولان نحودن نیچون
غافل اوله قال النبی علیه السلام جمال الرجل فصاحة لسانه و نحو
لحن کاه اولورکه موذی اولور نته کم خدا عیسی علیه السلام
وحی ایدوب بیوردیکه ولدتک انت نبیّ یعنی بن سنی توغردم
وسن پیغامبرسن ترسالر تشدیدی تخفیف ایدوب ولفظ نبی
بعض اعجامن تصحیف ایتدیلر ولدتک وانت بُنَیّ تعالی
عما یقولون الظالمون ورسول الله صلی الله علیه وسلم بیورر رحم
الله امرءا اصلح لسانه پس سؤال ایتدیکه قال الله تعالی ان
هذان لساحران ان حرف نصبدر هذان تثنیه درحالت
نصبیا ایله کرکدر پس نیچون ان هذین دیمدی جواب ان
معناسی نعم در نته کیم اخبارده وارد اولمشدر که مهاجرلر رسول
اللّهه ایتدیلرکه انصار بزه تقدم ایتدیلر اول جهتدن که سکا مقام
احضار ایتدیلر ویار لقلر ایتدیلر رسول صلی الله علیه وسلم بیوردی
ان ان یعنی آری آری ترکیده اوت اوت دیدکلری کلمه در انجا
وشعرعبیده مذکوردر شعر عربی وبعلی سعب قدعلاک
وقد کبرت فقلت انه یعنی فقلت نعم دیمکدر وانده داولان
هالملاء استراحتدر سؤال بشیر ایتدی اول کلمه قنقیدرکه هم
اسم اوله هم فعل اوله هم حرف اوله جواب شادان ایتدی
بو مقوله اوچ کلمه واردر اول علا که اسمدر ابو عمرو بن علاکبی

و فعل ماضیدر که علا یعلودر قال الله تعالی ان فرعون علا
فی الارض و حرف جردرکه وعلی ربهم یتوکلون ثانیا
کلمه فی در فی اسم دهما ندر سمعت من فیه و امردر فی بعهدک
یا هند یعنی عهد که وفا ایله و حرف جردرکه المال فی الکیس
ثالثا لما در اسمدر رزته لما قدم و فعل جزم لما لموا و حرف
لما نعم زید کبی علم الصرف پس بشیر ایتدی ای شادان علم تصریفه
اولان تصانیفه نظر واکتساب هنر قلدکمی شادان ایتدی اول
جهتدن که قلبی حرف علتدن الجوف و کمر همتی مضاعف ایدی
کلمه الجاب ایله جواب ویروب ایتدی تصریف کیمیای لغت عرب
و مفتاح کنوز ادبدر نته کم کیمیا لغتده قلیلک کثیرده تاثیرا تمیزی
تصریف دخی کلمه واحدی متعدد قلور حکایت ابو عثمان مازنی
وانوح بالله او کیده یعقوب بن سکینه سؤال ایتدیکه قرانده
ارسل معنا اخانا نکتل واقع اولمشدر نکتل نه وزن اوزرینه
دیدی یعقوب ایتدی نفعل در مازنی پس ماضیسی کتل اولمق
لازم کلور یعقوب عاجز قالوب مازنی ایتدی وزنی نفتعل در کسیر
نقیل اولوب یایی الفه قلب ایتدیلر جواب امرده لام تخفیف قلبیجب
التقاء ساکنین ایچون یا حذف اولوب دیدی پس بشیر شادانه
سؤال ایدوب ایتدی فعلان وزن موالی نیجه در شادان ایتدی
وزنی مفعل در بشیر ایتدی پس وزن موالی ایله معنی بینده
فرق نیجه در که انک وزنی مفعل بونک وزنی فعلی اوله شادان
ایتدی میم موالی زایددر اصلی دکلدر ولی بیلمدیلر اما میم موالی

اصليدر مال عول دندر علم الشعر بعده بشير افندی ای شادان
اشعار عرب حقنده شعورك ندر شاادان افندی شعورم
اولدر كه رسول الله صلی الله عليه وسلم ديمشدر ان من الشعر
لحكمة وان من البيان لسحرا شعرده فوايد جليله جليله چوقدر خوا
مكارم وزينت ولايم وملاحم اكثر الهام ربانی وتلقين
سبحانيدر ما دامكه تخيلاتی مشتمل اوليوب منهی اولميه
واحاديث نبويه ده بو واخی وارد اولمشدر كه علموا اولاد
الشعر فانه يفتق الذهن ويورث الشجاعة يعنی اولاد كوزه
تعليم شعر ايلك زيرا كه خاطری كشاده ايلر وشجاعت وسخاوت
كتورر وبالجمله شعر مجامع حكم وعرفان وشواهد مشكلات
قرآندر شعر اذا التنزيل اشكل منه حرف فشاهد ذلك الشعر المقول
وطباع مردم منثوردن منظومه آرتوق مايلدر ونظم ايچون قيد
الاوابد ديمشلردر زيرا نثرده اخلال وتغاير واردر اما نظم
بو قدر بس سؤال ايدر كه اشعر عرب كيمدر جواب امرؤ القيس اذا ركب
وطرفه اذا طرب والاعشی اذا شرب والنابغه اذا رهب
وزهير اذا رغب اعلم ان خير الكلام المطبع الممتنع واحسن ما قل
ودل والخطباء ثلثة جاهلی واسلامی ومخضرم مخضرم اول
شاعردر كه جاهليتده اسلامه يتشمشدر لبيد كبی واعلم ان الشعر
يسخی البخيل ويشجع الجبان ويفرج المهموم ويرضی الغضبان
ولذلك قالوا الشعر انفذ من السحر لابن الرومی بيت وما المجد
لولا الشعر الا معاهد وما الناس الا اعظم نخرات بس سؤال

ولايم جمع وليمه دوكون طعامی
ملاحم جمع ملحمه جنك معركه

ايدر كه اشعار عربدن قنقی شعر اصدقدر جواب ويردكه
شعر حساندر مدح رسول الله صلی الله عليه وسلم بيت وما حملت
من ناقة فوق رحلها ابر واوفی ذمة من محمد يعنی اشتره
كيمه بندی قولندره وعهدنده اصدق محمددن غيری سؤال
مرثيه ده احسن اشعار قنقيدر جواب ويردكه قول زهير
بيت تراه اذا ما جئته متهللا كانك تعطيه الذی انت
سائله يعنی اندن نسنه طلب ايتديكك شاد اولور كويا كه اكا طا
اولوغك نسنه بی ويرسن سؤال ايدركه اوصاف بخيلده
قنقی بيت ابلغدر جواب ويروب ديدكه بو بيتدر بيت
البصرية قاعدا فی مربطهم خوفا علی المروث من لقط العصافير
يعنی كوردم اخورده اوتورر عصفورلر مزبله ده اولان دانه
دكشمسون ديو سؤال ايدركه ابلغ اشعار شجاعتده قنقيدر
جواب ويرو ديدكه بو بيتدر بيت اشد علی الكتيبة لا ابالی
افيها كان حتفی ام سواها يعنی لشكره حمله ايدرم غم چكمم
كه موتم اول لشكرده ميدر يا غيری يرده ميدر سؤال ايدركه
قنقی شعر خاطره زياده تسلی ويرر جواب ويردكه بودر
بيت فقل للشامتين بنا افيقوا سيلقی الشامتون كما
لقينا يعنی بزم مصيبتمزه شاد اولنلره سويله كه بزه ملاقی
اولان عن قريب انلره دخی اولور معانی شعر مشكل وسؤال
ايدركه ای شادان بو بيتك معناسی ندر بيت ان لنا احرة
عجافا يأكلن كل ليلة اكافا معناسی بودر كه بنم رفاج لاغر

اشكلرم وار در هر كيجه بالان ير ز خوبالانى نيجه بر جواب ويرديكه
شاعر بالاندوز ايمش عبالله هر كيجه بها بالان بيدوز ايمش امثال
عرب علم شريفدر. قال الله تعالى وتلك الامثال نضربها للناس
وما يعقلها الا العالمون. وديمشلردر الامثال للقلوب كالمرائى
للعيون وامثال عربك اكثرى بر اصل سابقى اولور اما وجوهدن
بر وجه مناسب ايله اخر موضعده استعمال اولنور ضرب مثل قبيلندن
ومثلك معناى مقصوده دلالتى صريحدن ابلغ اولور. پس بشير
سؤال ايدوب ايتديكه اعيى من باقل مثلنك اصلى ندر جواب
شادان ايتدى باقل حماقت ايله موصوف بر شخصك اسميدر بر
كون بازاردن اون بر درهمه بر آهو صاتون آلوب آغوشنه آلوب
خانه سنه كيدر كن يولده سؤال ايتمشلركه بو آهويى نيجه يه صاتون
آلدك جوابه قدرتى وعنايه استطاعتى اولميوب ايكى اللرينى آچوب
ودلين چيقاروب بر مقدارى ايله اون بر عدده اشارت ايتمك استدكده
آهو آغوشندن خلاص اولوب صحرايه قاچدى. عرب الجنيه
اول زماندن برو سوزه قدرتى وسينه سنده اولان معناى
اداية قدرتى اولميوب آهوى مرادين ضايع ايدن كمسه لره
اعيى من باقل ديرلر مثل اولمشدر. يعنى اداء كلامده باقلدن
اعجزدر ديمكدر. وسؤال ايتديكه بو مثلك اصلى ندر الحديث
ذو شجون جواب ويرديكه حسبه بن ادك ايكى اوغلى وار ايدى
برى سعد برى سعيد بر كون حسبه نك دوه سى ضايع اولوب
سعيد طلب اشترده نا بديد اولدى حسبه هر دم ايدوب بر كون

حارث

حارث بن كعب ايله كيدر ايكن جابجا بهر كلوب اثناى كلامده حارث
ايتدى بو جابجا بهر. برجوانى بيكناه طمع خام ايله طعمه شمشير ايدوب
ميانده. شمشير بنه بر ايندم حسبه اوصفى حواندن خبر بيلوب واول
شمشيره نظر قلدقده. علم حاصل ايتديكه حارث سعيدك قاتليدر انجق
ذو شجون ديوب في الحال سر حارثى اول تيغ ايله غرق خون ايتدى
پس بر مجلده كه سوز سوزدن آچلوب كوهر اسرار صاحبيله بو مثلى ضرب ايدرلر
وسؤال ايتديكه بو مثلك اصلى ندر ما ارخص الناقة لولا الملعونة
في عنقها جواب ويرديكه براعرابينك دوه سى بدخوى ايدى بركون
غضب ايدوب اكر بو دوه يى بر درهمه بيع ايتمزسم عورتم اوچ طلاق
بوش اولسون ديدى بعده پشيمان اولوب طلاق واقع اولمامغه
حيله شرعيه اولسون ايچون اشترك كردننه بر كربه في آصوب بازاره
كوندروب دلاله ويرديلركه دوه بر درهمه وكربه دورت يوز
درهمه اما صفقه واحده ايله صاتيلور بريبرندن آيريلمز
ديوب فرياد ايدرلردى كورنلر ما ارخص الناقة لولا الملعونة
في عنقها ديرلر ايدى يعنى نه عجب اوجوز دوه در اكر بو بوينده
بو ملعونه اولمسه. بو مثل اول محلده ضرب اولنور كه بر نعمت
ارزانك زحمت كرانى وبركل رعنانك خار بر اقامتى اوله. علم لغت
بشير ايتدى اى شادان بابيج لغت عرب تتبع ايتدكمى شادان ايتدى
نيچون ايتميم كه خداى تعالى بو روزيلسان عربى بيان ويتغامبر
عليه السلام بويورر تعلموا العربية فانها اللسان الذى يكلم الله
به عباده يوم القيمة ونيچون شريف اولميه كه بهترين رسل بو لسان

اوزره دره و دیمشلر که لسان عربیت سائر لسان الکیدر سؤال
نقد شهر درکه پادشاه سائر نقوددن اول نقدی قبول ایدوب تمام
شهر نقیمی اول نقدک سکه‌سنه نقش ایتدی سؤال بشیر ایتدی بری اوکد
نیچون جن و انس دیرلر جواب شادان ایتدی انس محسوس اولدوغی
دیرلر نته‌که آنست نارا ای ابصرتها معناسنه‌دره اما جن مستور اولد
دکلدر انجون الکا جن دیرلر نته‌کم ولما جن علیه اللیل الآیه و فقنا
الکا کیجه قرانکلغی اورتدی دیمکدر و مستور العقل اولانه دخی مجنون
دیمک بو قبیلدندر سؤال بشیر ایتدی لفظ مسلم و یهودی و نصرانی
و مجوسی نه‌دن مأخوذدر مسلم امرتی اللهمه تسلیم ایدیجی و فرمانه
مطیع دیمکدر اما یهودی اصلده یهوذایه منسوبدر ذال معجمه ایله
پسر یعقوبدر علیهما السلام آخرنده اولان یا نسبیدر اما
مجوس موی کوشدن معربدر که صاحبلرینی قولاقلرینه صار
نوب ایدوب مجوس قلدیلر سؤال عربیتی اول تکلم ایدن کیمدر دیدی
شادان ایتدی یعرب بن قحطان بشیر ایتدی لسان فارسی
حقنده نه دیرسن شادان ایتدی الفارسیة تلو العربیة فی الفصاحة
یعنی فارسی عربیته تابعدر مادونی فصاحتده فارسیدر سائر
السنه فارسینک مادوننیدر اول اجلدندر که امام اعظم حضرتلری
قتنده مصلی لسان فارسی ایله قرائت قلسه صلوتی جائزدر اما کرهدر
و امامین قتنده جائز دکلدر اکر عربیتده محض لحنه الکر یانیده
دخی جائزدر کافیده ابو سعید بردعی ایدر ولم یجز بغیر الفارسیة منها
علی غیرها لقوله لسان اهل الجنة العربیة والفارسیة الدریة بیت

الدار

الدار داران ایوان و غمدان هو الملک ملکان ساسان و قحطان
والناس فارس والاقلیم بابل والاسلام مکة والدنیا خراسان
ایوان کسریدر غمدان صنعاده قصر بلقیسدر ساسان و قحطان
جد ملوک عجمدر بابل کوفه‌ده بر ناحیه‌در قال ابن لهیعة الفارس
والروم قریش العجم وقال رسول الله صلی الله علیه وسلم لو کان الایمان
معلقا بالثریا لناله اصحاب فارس الحدیث علم الخط بشیر ایتدی ای
شادان هیچ طریق خط و کتابتده خطوط همت صرف ایتدکمی شادان
ایتدی علم خط اشرف کمالات انسانیدر و سبب ثبات کلام آسمانیدر
قال الله تعالی علم بالقلم علم الانسان ما لم یعلم ن والقلم وما یسطرون
حسن بصری رحمه الله بیورر نون دواتدر والقلم کاتبدر ما یسطرون
حقدر و دیمشلر الخط جواهر الکلم یعنی نیچون بو بلیه صنعتی اکتساب
و بو نخلابی فنه انتساب ایتمیم دیدی بو فنده دخی ماهر و متبحر ایدوکی
متعاین و ظاهر اولدی علم الفقه بشیر ایتدی بس فقه دخی بو سن
شادان ایتدی سؤال ایله بشیر سؤال ایدوب ایتدی نه دیرسن
شول ایکی زن حقنده که محل واحدده وضع حمل ایتدیلر بری پسر بری
دختر ناکاه فرزندلری مشتبه اولدی هر بریسی پسر بنمدر دیو دعوی
ایتدیلر جواب ویردیکه ایکیسینک دخی لبننی برابر شیشه‌یه وضع
ایدوب میزان ایله وزن ایدهلر قنقیسینک لبنی آغر ایسه پسر مادری اولدر
بس بشیر ایتدی ای شادان بو حدیثک معناسی نه‌در که
رسول الله بیورر لا تسبوا الدهر فان الدهر هو الله شادان ایتدی
عرب زمان جاهلیتده چون کندولره قحط و غلا یتشسه زمانه دشنام

وبرلردی رسول الله منع ونهی ایتدی وبیوردیکه سزک دشنامکز
معنیده الله تعالایه راجع اولور زیرا جمیع فعلک خالقی الله در
وسؤال ایتدیکه اخبارده کلمشدر ان النبی صلی الله علیه وسلم نهی
اکل الفحم ورمی العظم فحم وعظم ندر جواب فحم سرچلال ایله دندان
اورتاسنده چیقن بقیهٔ طعامدرکه بابانه احمق کرکدر وعظم آغز
بوجاقلرنده باقی قلان طعامدر آنی بوحقدر کرکدر دیدی سؤال
بو حدیثک معناسی ندرکه رسول الله بیورر لا عدوی ولا هامة
ولا صفر ولا غول الحدیث جواب معنی دیمکدرکه بو نسنه‌لر اربعه
رعایتنی نزعیده منهیدر عدوی سرایت کچمکدر سرایت بو قدر
سرایت مرض باذن الله در هامه میتک استخوانی مرغ اولوب
کورندن اوچماغه دیرلر جاهلیتده بویله دیرلر ایدی وصفر آنه
سفرا تمزلر ایدی وغول دیو بیابانده آدمی چاغروب هلاک
ایدر دیرلر بو جمله‌سی اسلامده یوقدر علم الطب تشبیر ایتدی ای
شاه دان هیچ علم طبک تجربه آشنالق حاصل ایتدکمی شاه دان
ایتدی بلی تشبیر سؤال ایدوب ایتدی سبب ندر بر کمسنه قبل الطعام
سفرجل یسه قبض اولور بعد الطعام یسه اسهال اولور طبیعت
خود واحددر حکم نیچون متعدددر جواب شاه دان ایتدی سفرجل
غایتیله قابضدر وغدا اجنسندندر چون معده خالی اوله قعر معده‌یه
واصل اولوب قبض ایدر اما بعد الطعام یسه معده مملودر قعر معده‌یه
قالوب بیس فم معده‌یی صقوب طعامی آشاغه دفع ایدر تشبیر ایتدی
احسنت ای شاه دان ان لکل قدر مغرفة یعنی سنک ایچون بکلمکده

تکفیرک وار یعنی هر علمده بهره وهر بیردن قطره حاصل ایتمش سن
بس آف ندر حالت عشق ندر بو معنی بکا مشکل وحل ایتنده
جمیع عاقللر عاقلدر دیدی سؤال مشکل عینیت عشق که کفتن
نمی‌توان وین مشکل دکرکه نهفتن نمی‌توان جواب سبب عشق
ندر جواب شاه دان ایتدی مشایخدن بر لسینه بونی سؤال ایتدیلر
ایتدی ان الله تعالی دعا عباده الی محبته فابوا ذلک فضا قهم
بعشق من لا یرحم لهم یعنی حق سبحانه وتعالی کمال لطفندن ونهایت
شفقتندن جمالنی مشاهده عرض ایدوب عبادنی کندو محبتنه د
قلدی عباد نامراد اول سعادتدن ابا ایتدیلر حق جل وعلا
دخی اول کناهه عقوبت ایچون بونلری بر مخلوق عاجزک دردنه
کرفتار وعشقندن سرکشته وزار ایتدی که نه وصلنه مجال
نه فرقته احتمال وله رباعی دیدم رخ جانان شدم از جان عاشق
یعنی که شدم زجان بجانان عاشق بر بار شد آن عشق بتان
دین ودلم یارب نشود هیچ مسلمان عاشق قال الله تعالی
ومن یعش عن ذکر الرحمن نقیض له شیطانا فهو له قرین
تشبیر ایتدی خبر ویر عشقک احوال عاشقده کیفیت ظهوری ندر
وابتداء ملمعی نوردن شاه دان ایتدی ابتداسی نظر
ثانیسی فکرت ثالثی طمع وصلت بر مرتبه ده پرورش اولور نقطه
کتاب وذره ایکن آفتاب اولور نظم عشقی یازمق استسم
نقطه‌سی بر کتاب اولور شوقی سویلسیم اکر ذره‌سی آفتاب اولور
عقل ضعیفه اضطراب وجسم نحیفه انقلاب کلوب طبیعت

متقاضی وجان منهالک سرگشته وناتوان اولوب تلف جانه
مؤدی اولور سؤال بشیر ایتدی ظاهر بودر که عشق کمالات
نفسانیه دندر جهت محاسنی وطرف محامدنی دخی بیان ایله
دیدی مثنویه بوشکلو سوزلری عشق اهلنک سبب جمله لاف وگزاف
بو عشقک یوق دکل بر سرّی وار لابد که لاف ولمز جواب شاد
ایتدی عشقده بر هنر واردر که جمیع هنرلره سر دفتردر وجمله
کمالات اکا مسخردر زیرا صفت کبر راس خطیئات واصل ذنوب
برکمسه که عاشق اوله اندن صفت کبر زایل اولور قطعه
نون الهوان من الهوی مسروقة فاذا هویت فقد لقیت هوانا
واذا هویت فقد تعبدک الهوی واخضع لالفک کائنا من کان
صنعنز بیان عقله سؤال وجواب عشق ممکن دکل
بیانه حسبا وکیف عشق بر نغمه سی ایدر بو طقوز پرده دن کذر
اویمز اصول مطربه ساقی رباب عشق اصل کهر عشق ز
کان دیکرست منزلگه عشاق مکان دیکرست ان مرغ
که دانه زغم عشق خورد بیرون زد وکون آشیان دیکرست
سؤال بشیر ایتدی ای شادان چون عشق ورطهٔ هلاک ومحل
مهولکدر بوندن خلاص طریق وانفکاکه توفیق نه وجهله در
جواب شادان ایتدی عشق بیمارلقدر قال الله تعالی فیطمع الذی
فی قلبه مرض الآیة مفسرلر دیمشلردر که مرضدن مراد مرض
عشقدر چون طریق شرعله معشوقه وصول متیسر اولمیه تدبیر اولدر
کیجه وکوندز خدای بی نیازه نیاز ایده وچاره سازلق طلب ایده تا معبد

نور

ظرفای عربدن بیری معشوقه سنه خطاب ایدوب ایتدی
که ای ظالم سنک ایچون بسیار تعب چکدم وصالکه منع ایدوب وقت
ایله اولدرمک ایستر سن بایده وزیری زهره... ایتدی اول
نه جواب ویرییم سنی نه کیمسه معشوقه ژاندی... اول
اراوادان نیکلکنی فاکفته تعنی بلاجاع ایتدک
استدی راضی اولوب علاوه ایکیدی

نور عصمت مددکارلغ ایدوب ظلمت هوا بر سالکدن طریق هدایته
ایرشه ودخی معشوقک عیوب وقبایحنی یاد وحسن ونیکوکاری
فراموش ایتمکه قصد ایده وآندیشه ایده که اول مفتون
اولدوغی جمال عرصهٔ زوالدر مثلا اول تناسب اعضادن
حاصل اولان حسن وخوبی شیب وهرم یا موت سقم ایله
متغیر ونابود اوله سبب نفرت وباعث مباعدت
اولور وکل آت قریب والمقدر مصیب
تا در هوس لعل لب وجام میی تا در پی آواز دف وچنگ ونیی
اینها همه حشو ست خدا میداند تا ترک تعلق نکنی هیچ نیی
سؤال بشیر ایتدی ای شادان نه دیرسن شول طایفه حقنده
که خدایه دعوای تقرب ایدرلر بو حدیثک اصلی وارمیدر جواب شاد
ایتدی الآن کلدک مغز علوم ونتیجهٔ رسوم واصل معارف
وخلاصهٔ عوارفه ولا امغایه سهر العیون لغیر
وجهک ضایع وبکاؤهن لغیر فقدک باطل بیت کنج جست
وصل دوست که عالم طلسم اوست هر کس که یافت مهر
سعادت تا باسم اوست پس معلوم اولا که خالق عالم آدمی کامل آثار
خلق ایدوب جان باریکنه رباکدن مخلوق اولدی بعده هوا
خلوع ایتدی ونفسی اکا عابد وجانی عقله مایل ایدوب
نفس ایله جانی مجاهد قلدی نفس ایله هوا ما بیننده شیطانی وسیله
وعقل ایله جان ارسنده فرشته یی واسطه قلدی روحه الهام
ونفسه وسوسه ویروب بو ایکی صف محاربه ومقاتله اوزره

اولدیلر. هوا و نفس حیل شیطانه متعلق. و عقل و جان نشئهٔ
فرشته‌یه منتسب اولوب ایکیسی ایکی کفهٔ ترازو. و دل زبانه
مثال ایکن که متاع هوا غالب. و دل جز خوف قادینه مایل و جانب
اولوب موتی ناسی و آخرتی فراموش ایدرکه فما ربحت
تجارتهم و ما کانوا مهتدین. اینلرک شانینده در. و کاهی عقل
غلبه ایدوب جانب آخرته مشتاق. و نفحات نسیم ربانیدن اول
هوای عاقبت قلوب خلقدن مستوحش. و حق ایله مستأنس اولور
چشمندن خواب راحت دور. و جسمی بستر عافیتدن بیحضور.
سینه‌سی نور شهود جمال ایله مالامال. و مشاعل قلبی متصل ذکر خدای
متعال. رجال لا تلهیهم تجارة و لا بیع عن ذکر الله ایتلر حقنده در.
بشیر ایتدی خدای لایزال نیجه جاه و مال الدرکه سنجلاین بار هوا
طلبنده‌یم   ای کرده درد عشق تو کردم بخون بدل
وای ازدم سرشته ز عشق تو در ازل. ترسم که در فراق
جمال تو ناگهان. سر بر زند ز مشرق عمرم شب اجل تو همچنان
و من خسته بیچاره گدا. یا دشاه شوم از سایه بمن بر
فکنی. دیوب بری بری ایله مرحبا ایدوب عهد اخوت و عقد
موافقت باغلدیلر. هارون انگشت تحیری دهانینه قویوب
بونلرک حالنه نگران ایدی. شهرلرکه برطرفه روانه اولالر
هارون ایتدی ای جوانان صاحبدل قابل و لیعاهی که
بنمله همراه اولوب بغداده کیده وز سزکله راه رشاده
سلوک ایدوب معارفکزدن بهره و اسحارکوزدن ثمره [illegible]

بشیر

بشیر ایتدی یا عبد الله سن نه بزم صحبتمزه لایق. و نه بز سنک
حضرتکوزه موافقیز. هارون ایتدی نیچون. بشیر ایتدی
زیرا سن بزم بنده‌مزک بنده‌سیسین. هارون غضب ایدوب
ای غلام بو نه کلامدر دیدی. بشیر ایتدی مهلا یا عبد الله
یعنی ایشیم اول. زیرا هوا و خشم سکا مالکدر. بر فعلی آرزو
ایتسک البته ایشلرسن. و کمسنه‌یه انجنسک بهر حال غضب
ایدرسن. بو ایکی حالک سکا استیلاسی واردر. اما بو ایکی
خصلت بزه بنده‌ٔ مغلوبدر. و بز انلره غالب و مالکز. آرزوی
نفسی ویرمزز. و غضبمزی کظم ایدرزکه والکاظمین
الغیظ والعافین عن الناس. هارون کریان
اولدی. و مواعظت طلب ایتدی. بشیر ایتدی اجعل
هذه الآیة نصب عینک. افرأیت ان متعناهم
سنین ثم جاءهم ما کانوا یوعدون. ما اغنی عنهم ما کانوا
یمتعون. یعنی بز سنونلره که دنیاده نیجه ییللر ناز و نعمت
ویردک. چون موت ییتشه. نه مال قربادرس
اولور انلره. و نه لشکر. بونی دیوب هارون
کریان محزون و نالان قویوب کیتدیلر. شعر و من عادة
الایام تحریک ساکن. و تفریق مجموع و تنقیص کامل
دیگر فلک را کار جز تفریق مشمر. فکل القطیعه
منها قد تکدر. و نغفل یوم الکتاب. و ربنا الوهاب
و له الدیناجب. انا العبد و نعبد مخطی

ومصيب والله تعالى اعلم بالصواب وقع
الفراغ عن التحرير على يد العبد الفقير
خليل بن سعد الحنفي غفر الله لهما ولكل
المؤمنين بحرمة محمد سيد الانبياء والمرسلين في
خامس وعشرين محرم الحرام من
شهور سنة ثلث والف
احسن الله عاقبتها
آمين يا معين
بمنه وكرمه
ولطفه

سنه ١٠٠٣

خدارا رحم ای منعم که درویش سر کویت
دری دیگر نمیداند رهی دیگر نمیگیرد

خدارا رحم ای منعم که درویش کویت
دری دیگر نمیداند رهی دیگر نمیگیرد

حکاکی دن السلطانی